

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา
สังคมในจังหวัดนครราชสีมา

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF RESEARCH OF SUFFICIENCY ECONOMY
PHILOSOPHY FOR SOCIAL DEVELOPMENT IN NAKHON RATCHASIMA

โดย

นายกิตติพัฒน์ สุวรรณศิริเมธี

ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล

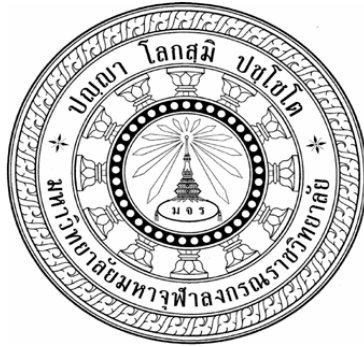
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610761042

รายงานการวิจัย

เรื่อง
การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา
สังคมในจังหวัดนครราชสีมา

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF RESEARCH OF SUFFICIENCY ECONOMY
PHOLOSOPHY FOR SOCIAL DEVERLOPMENT IN NAKHON RATCHASIMA

โดย

นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี

ดร.มนัสพล ยังทะเล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610761042

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Knowledge management of sufficiency economy philosophy for social
development in Nakhonratchasima

By

Mr.Kittipat Suwansirimatree

Dr.ManusphonYungtalay

Mahachulalongornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

B.E. 2561

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 610761042

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย	: การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	: นายกิตติพัฒน์ สุวรรณศิริเมธี, ดร.มนัสพล ยังกะเล
ส่วนงาน	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา
ปีงบประมาณ	: ๒๕๖๑
ทุนอุดหนุนการวิจัย	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยค้นคว้าจากพระไตรปิฎกเป็นเอกสารหลัก พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีปัญหาความจากตำราวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของลงพื้นที่สัมภาษณ์และ สังเกตการณ์

ผลการวิจัยพบว่า การสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นวิธีวิทยาการวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเชื่อมโยง องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติ แบ่งเป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ การสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา และนำไปต่อยอดทางความคิดสู่การปฏิบัติ

รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ ๑) รูปแบบการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) รูปแบบการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) รูปแบบการศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

จากการศึกษารูปแบบทำให้ทราบถึงแนวทางการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการ

พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับชุมชน การพัฒนาและบริหารให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อยู่ได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเอง และผู้อื่นในชุมชน โดยคำนึงถึงหลักการ ๓ ประการที่สำคัญคือ ประการที่ ๑ ความพอประมาณ ประการที่ ๒ ความมีเหตุผล และ ประการที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวท่านใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุดท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายของตนเองในชีวิตประจำวัน ท่านลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของตนเอง เช่น การลดและละเลิกอบายมุข เป็นต้น

Research Title : Knowledge management of sufficiency economy philosophy for social development in Nakhonratchasima

Researchers : Mr.Kittipat Suwansirimatree, Dr.Manusphon Yungtalay

Department : Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Nakhonratchasima Campus

Fiscal Year : 2561 / 2018

Research Scholarship Sponsor : Mahachulalongkornrajavidyalaya University

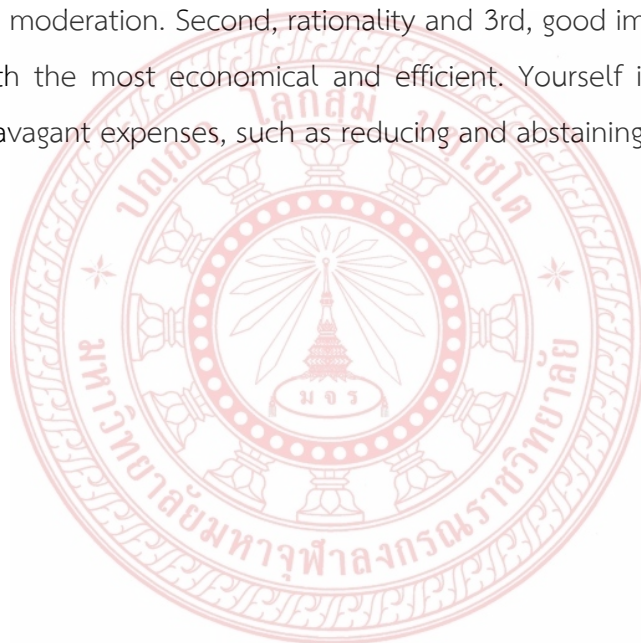
ABSTRACT

This research study The objectives are: 1. To synthesize the research knowledge on the sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima 2. To study the application model of knowledge, research on sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima province 3. To study the application of the body Knowledge of research on sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima province Is a qualitative study By searching from the Tripitaka as the main document Together with studying the theory of academic problems And related research papers into the interview and observation area

The results showed that Knowledge synthesis is a research methodology. Used in systematic studies to link Knowledge gained from research Synthesize as a new knowledge systematically and lead to practice Divided into quantitative synthesis And qualitative synthesis Synthesis of knowledge, research on sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima province And to extend the idea into practice

The form of application of knowledge, research on sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima, can be divided into 3 forms, namely 1) education model on sufficiency economy and community economy as philosophy and social development concept 2) image A model for studying issues related to sufficiency economy and community economics, faculty of people, especially the Kijchan project that adheres to the philosophy of philosophy 3) Education model, application and form of the concept of sufficiency economy philosophy that has been studied by research

Based on the study of the model, it was found that the guidelines for applying knowledge of research on sufficiency economy philosophy in Nakhon Ratchasima Province Sufficiency in individuals and families Focus on giving people and families together in happiness, both physically and mentally. Fully self-reliant Do nothing more than Live without hurting oneself and others Including pursuing knowledge and continuous self-development Sufficiency Economy Philosophy Is a philosophy pointing to the way of life And conduct themselves at every community level Development and management in the middle Can live without causing trouble for themselves And others in the community With regard to the three principles that are important: 1, moderation. Second, rationality and 3rd, good immunity in you. Use all resources with the most economical and efficient. Yourself in everyday life He reduced his extravagant expenses, such as reducing and abstaining.

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาวิจัยค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์ช่วยเหลือของดร. มนัสพล ยิ่งทะเล, เป็นผู้เขียนงานวิจัยร่วมกับข้าพเจ้า ได้ปรึกษาหารือ พุดคุย และการออกพื้นที่วิจัย ต่างๆ จนทำให้งานเกิดความสมบูรณ์ และทั้งนี้ทั้งนั้นงานจะไม่สมบูรณ์เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ หากไม่มีบุคคล ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณพระสุธีรัตนบัณฑิต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการวิจัยด้วยดีเสมอมาตลอดงานวิจัย เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ทุกรูป/ คน ที่ช่วยประสานงานจนงานได้รับความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ตั้งแต่รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือวิจัย ได้แก่ พระเมธีสุตาภรณ์, ผศ.ดร., พระมหาสุสุพร รุกขิตธมโม, ดร., พระครูสังวรวิรักษ์, ผศ.ดร., อาจารย์ ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน, ดร.สิรภาพ สอนตง จนทำให้งานวิจัยเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จ

ขอขอบคุณนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะกลุ่มที่วิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา คุณเบญจวรรณ เทียนสุวรรณ ที่ได้นำเอกสารและให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา

นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี, ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล

เมษายน ๒๕๖๒

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและ ความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๑
๑.๓ ปัญหาการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	๖
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๗
๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๗
๑.๘ ข้อตกลงเบื้องต้น และข้อจำกัดในการวิจัย.....	๘
๑.๙ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
๑.๑๐ แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย.....	๘
๑.๑๑ ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย (อุปกรณ์การวิจัย, โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ)	๙
๑.๑๒ ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่จะได้รับ.....	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดเรื่องการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๐
๒.๑.๑ ที่มาของแนวคิดการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๐
๒.๑.๒ ความหมายการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๐
๒.๑.๓ หลักการสำคัญการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๒
๒.๑.๔ องค์ประกอบการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๓
๒.๑.๕ กระบวนการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๔
๒.๑.๖ การประยุกต์ใช้การสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๔
๒.๒ แนวคิดเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัย.....	๑๕
๒.๒.๑ ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	๑๕
๒.๒.๒ จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	๑๖
๒.๒.๓ ขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย.....	๑๗
๒.๒.๔ ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย.....	๑๙
๒.๒.๕ ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย	๒๑
๒.๒.๖ การประยุกต์ใช้การสังเคราะห์งานวิจัย	๒๒

๒.๓ แนวคิดเรื่องจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๒๒
๒.๓.๑ ที่มาของแนวคิดความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๒๒
๒.๓.๒ ความหมายความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๒๓
๒.๓.๓ หลักการสำคัญความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๒๔
๒.๓.๔ ประเภทความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๒๗
๒.๓.๕ กระบวนการความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๓๐
๒.๓.๖ การประยุกต์ใช้ความรู้ในทางพระพุทธศาสนา	๓๒
๒.๔ แนวคิดงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น.....	๓๓
๒.๔.๑ ที่มาของแนวคิดงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น.....	๓๓
๒.๔.๒ ความหมายงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น	๓๔
๒.๔.๓ หลักการสำคัญงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น	๓๕
๒.๔.๔ ประเภทงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น	๓๗
๒.๔.๕ กระบวนการงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น	๓๙
๒.๔.๖ การประยุกต์ใช้งานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น	๔๑
๒.๕ ทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔๒
๒.๕.๑ ที่มาของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	๔๒
๒.๕.๒ ความหมายแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔๔
๒.๕.๓ ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔๕
๒.๕.๔ ลักษณะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	๔๘
๒.๕.๕ กระบวนการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	๔๙
๒.๕.๖ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๕๑
๒.๖ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๒
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย.....	๕๙
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๙
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๙
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๓
๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย	๖๔
บทที่ ๔ ผลการศึกษาวิจัย.....	๖๕
๔.๑ สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา...๖๖	
๔.๒ ศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา.....	๗๐
๔.๓ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน จังหวัดนครราชสีมา	๘๕

๔.๔ การประยุกต์ใช้งานวิจัย.....	๘๖
๔.๕ การนำไปปรับใช้ของกลุ่ม	๘๙
๔.๖ KM เศรษฐกิจพอเพียงจากงานวิจัย.....	๙๐
๔.๗ สรุป	๑๑๒
บทที่ ๕ สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	๑๑๕
๕.๑ สรุปผลการศึกษา	๑๑๕
๕.๒ อภิปรายผล	๑๑๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๑
บรรณานุกรม	๑๒๑
ภาคผนวก	๑๒๙
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๒๙
ผนวก ข รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย.....	๑๓๔
ผนวก ค บทความวิจัยตามโครงสร้างวิจัย	๑๔๐
ผนวก ง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	๑๕๔
ผนวก จ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ ดำเนินการมาและผลที่ได้รับของโครงการ	๑๕๖
ผนวก ฉ รูปแบบการจัดทำรายงานวิจัย	๑๕๙
ผนวก ช แบบสรุปโครงการวิจัย	๑๖๓
ผนวก ซ ประวัติคณะวิจัย	๑๖๙

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนานั้นจะเห็นว่ามีภารกิจสอดคล้องความรู้ผ่านกาลเวลาที่ยาวนานร่วม ๒,๖๐๐ ปี ซึ่งนับว่ายาวนานมากแสดงให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนาเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสูงมาก จึงสามารถรักษาองค์ความรู้ทั้งปริยัติ แนวทางปฏิบัติ และปฏิเวธธรรมไว้ได้อย่างดี โดยผู้วิจัยเห็นว่าหลักธรรมที่โดดเด่นในพระพุทธศาสนาที่ทำให้เกิดกระบวนการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาได้ยาวนานมีอยู่ ๔ หมวดคือ (๑) การใช้หลักไตรสิกขา ในการจัดสร้างสังคมให้เข้าใจซึ่งกันและกัน (๒) การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากภายในด้วยหลักสาราณียธรรม (๓) กระบวนการจัดการสังคีติ ร้อยกรองพระธรรมและพระวินัยให้เป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการจดจำและนำไปปฏิบัติและ (๔) กระบวนการสร้างสังคมแห่งสงฆ์ อันได้แก่การมีพระวินัย และระเบียบวิธีปฏิบัติว่าด้วยการรวมตัวเป็นหมู่สงฆ์^๑

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์กล่าวถึงความรู้การจัดการความรู้และปัญญาใน หนังสือ “องค์กรแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ” สรุปความได้ว่าความรู้คือสารสนเทศที่มี คุณค่าสามารถนำประสบการณ์ความคิด ค่านิยมและปัญญาของมนุษย์มาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการทำงานหรือใช้ในการแก้ปัญหา และท่านได้สรุปว่า การจัดการความรู้คือ กระบวนการในการสร้าง ประมวลเผยแพร่และใช้สารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้องค์กรตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลภายใน องค์กรเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาวัฒนธรรมของการให้ความสำคัญกับความรู้การสร้างโครงสร้าง พื้นฐานหรือระบบต่างๆ ในการและการมีเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการความรู้อย่างเป็น ระบบ^๒

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งช่วยองค์การในการระบุ คัดเลือกรวบรวม เผยแพร่และโอนย้ายสารสนเทศที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังประกอบด้วยความรู้และความชำนาญงานโดยจัดเก็บไว้ในฐานความรู้ขององค์การ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการทำงานที่มักเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยกระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่ การระบุถึงความรู้ที่ต้องการ

^๑ วรภัทร ภูเจริญ, องค์กรแห่งการเรียนรู้และการบริหารความรู้, (กรุงเทพมหานคร : เฟื่องฟ้า, ๒๕๓๗), หน้า ๖๕.

^๒ ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, องค์กรแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รัตนไตร, ๒๕๕๒), หน้า ๖๕.

สร้างรูปแบบของกาจัดเก็บความรู้อย่างเป็นทางการ ในการเพิ่มมูลค่าของความรู้นั้นทำได้ด้วยการนำความรู้ไปใช้อีกบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ดังนั้นในองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนความรู้ให้อยู่ในรูปแบบของทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการเผยแพร่กระจายความรู้อย่างกว้างขวาง จนก่อให้เกิดฐานความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียกใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาภายในองค์การแห่งการเรียนรู้และยังนำไปสู่การสร้างความรู้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมีการปรับเปลี่ยนความรู้ให้ทันสมัยขึ้นอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ลักษณะของการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน นับเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และมีนักวิจัยภายนอก ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยบังเกิดผลสอดคล้องกับเป้าหมายอันนับได้ว่าการวิจัยได้ช่วยสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืนของชุมชน และการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนคือการทำวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process) คือ การวิจัย ค้นคว้า และหาความรู้ตามหลักการของการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์แบบเดิมๆ ต่างกันเพียงแต่ว่า PAR นั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การแก้ปัญหาในการพัฒนาและเป็นการวิจัยที่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมงานรวมทั้งในกระบวนการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การบริการวิชาการสังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาสถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทาง

วิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย^๓

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติและองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ทีมมหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกันภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม

ดังนั้นการสังเคราะห์การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา หรือลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นผลพลอยได้จากการวิจัยปฏิบัติของครูที่นอกจากจะทำให้ได้ข้อสรุปที่

^๓ วิจารณ์พานิช, การจัดการความรู้ฉบับปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๔๗), หน้า ๖๘.

ชัดเจน ยังนับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าของครุศึกษานักวิจัยผู้นั้น เนื่องจากการสร้างข้อความรู้ที่ผ่านการทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในเงื่อนไข บริบทของโรงเรียน ชั้นเรียน หรือผู้เรียน ที่มีความหลากหลาย^๔

เนื่องจากความรู้ที่เกิดขึ้นในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นความรู้และเทคโนโลยีที่ค้นพบใหม่ ๆ สามารถอำนวยความสะดวกต่อโลกได้ความรู้ยังเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นทุนทางปัญญาที่มี อิทธิพลสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการและเป็นปัจจัยชี้ขาดของความได้เปรียบทางการ แข่งขัน ซึ่งความรู้ในงานวิจัยฉบับนี้จะนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในสังคมแห่งการเรียนรู้ อัน เป็นสังคมที่ประกอบด้วยการที่ให้ความสำคัญกับการจัดการ^๕ ความสำคัญของการจัดการความรู้เด่นชัดเป็นที่ยอมรับว่า ถ้าหากองค์กรใดมีการ จัดการความรู้ที่พัฒนาให้เป็นระบบแล้วจะสามารถทำให้การลงทุนในธุรกิจนั้นมีความเสี่ยง น้อยลง มีต้นทุนต่ำ มีผลกำไรในการประกอบการสูง เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคระบบเศรษฐกิจใหม่ (the new economic) คือ สังคมฐานความรู้อันเป็นโลกยุคสังคมข่าวสารการจัดการความรู้เป็น เครื่องมือทางธุรกิจที่สำคัญ ดังคำกล่าวที่ว่า “การเติบโตของความรู้และองค์กรธุรกิจมีความต้องการ ใช้ความรู้มากขึ้น ทำให้ลักษณะของการทำงานในองค์กรเปลี่ยนแปลงไป เป็นงานที่ต้องใช้ ความรู้”

โดยสรุป การสังเคราะห์การรายงานการวิจัย คือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดนครราชสีมา

^๔ สุวิมล ว่องวานิช, *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕), หน้า ๖๗.

^๕ ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, *องคการแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*, พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รัตนไตร, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑.๓.๑ การสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาได้อย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๔ ด้าน คือ ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร หมายถึง งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเลือกงานวิจัยหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงและงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ โดยศึกษางานวิจัยจากด้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๖ เรื่องและคัดเลือกเอาเฉพาะงานวิจัยที่มีผลงานดีเด่นและเป็นงานที่มีรูปแบบนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาร่องรอยองค์ความรู้จากงานวิจัยงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตารางที่ ๑.๑ ระยะเวลาทำการวิจัยและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

แผนการดำเนินงาน	ระยะเวลา (ปีงบประมาณ ๒๕๖๑)											
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
๑. ศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้น - สํารวจเอกสารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง - จัดทำเครื่องมือได้แก่แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์กลุ่ม - ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	→		→		→							
๒. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบ - เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม					→							
๓. วิเคราะห์ข้อมูล												
๔. เขียนรายงานผลการวิจัย - เขียนรายงานการวิจัยฉบับร่าง - ส่งให้ที่ปรึกษาโครงการตรวจสอบ - แก้ไขปรับตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา - จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์						→	→			→	→	
๕. พิมพ์เผยแพร่												→

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาโดย
ศึกษางานวิจัยของมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

องค์ความรู้วิจัย หมายถึง งานวิจัยที่เป็นผลงานงานวิจัยด้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด
นครราชสีมา ซึ่งเป็นการสังเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการนำ
องค์ความรู้ไปเผยแพร่

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง เทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการ ผลการวิจัยจากงานวิจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การวิจัยองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ได้ยอมรับนับถือทางวิชาการ

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมาได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ศึกษาจากภาคเอกสาร และ ศึกษาจากภาคสนาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาวิจัยจากเอกสารที่ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงดังนี้ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Sources) ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ(Secundary Sources) ได้แก่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำราวิชาการ วารสาร แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เป็นที่น่าเชื่อถือใช้สำหรับอ้างอิงได้

๒. การสัมภาษณ์ เป็นการศึกษาวิจัยหลังจากการวิจัยเอกสาร ได้รับข้อมูลต่างๆจนได้รูปแบบของแนวคิดเพื่อนำมาประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-interview) โดยการสัมภาษณ์รวมจำนวน ๓๐ คน นำคำสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

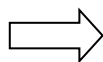
๓. รวบรวม เรียบเรียง และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์

๔. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการนำผลการวิจัยจากหลายๆ มหาวิทยาลัย งานวิจัยที่ศึกษามาศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ

วิธีการสังเคราะห์ปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็น การสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและการ วิเคราะห์เนื้อหา

ตัวแปรที่สังเคราะห์

๑. ด้านสาระของการวิจัย สาระของ งานวิจัย (Substantive)

- ประเด็นการวิจัย

- ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

- ประโยชน์ในการนำไปใช้

๒. วิธีการวิจัย

(Methodological) - แบบ

แผนการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ประชากรเป้าหมายในการวิจัย

ภาพที่ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑.๘ ข้อตกลงเบื้องต้น และข้อจำกัดในการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเรื่องของการนำเอาหลักธรรมทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงในระดับจังหวัด โดยเฉพาะตัวอย่างที่นำมาวิจัย ล้วนแต่เป็นกลุ่มที่ได้รับการยอมรับทั้งคนในชุมชนและรางวัลการันตีในระดับสังคม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงถือว่ามหาวิทยาลัยได้ใช้กระบวนการทางคำสอนพระพุทธศาสนา และวิเคราะห์หลักธรรมในชุมชนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างหลักปรัชญาเศรษฐกิจและยืนยันการนำไปใช้ในสังคมอย่างแท้จริง อันเป็นแนวทางแก้ไขให้ชุมชนตระหนักในเรื่องการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ไปใช้อย่างต่อเนื่องและตลอดไป

๑.๙ ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งรายงานผลการศึกษานี้จะได้นำไปสู่

๑. ได้มีการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มผู้ประกอบการในด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนครราชสีมา จากคัมภีร์พระไตรปิฎกและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ได้แนวทางการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุดความรู้ทางด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบสัมมาชีพเพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้ประกอบอาชีพทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนรายอื่น

๓. ได้รูปแบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน เครือข่ายและชุมชนดีรู้จักการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในทุกสาขาอาชีพได้

๑.๑๐ แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีแผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๑. ดำเนินการถ่ายทอดให้กับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย และผู้ร่วมวิจัยในลักษณะของการปรึกษาหารือ และการกำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัย
๒. ดำเนินการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ และขยายแนวทางการดำเนินการในระดับกลุ่มทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๑๑ ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย (อุปกรณ์การวิจัย, โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ)

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา มีความพร้อมในด้านความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา โดยมีการสอนในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับปริญญาตรี โท และเอก และมีห้องประชุมและทำงานพร้อมอุปกรณ์การทำงาน คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น
๒. มีอุปกรณ์เครื่องมือ และสื่อการนำเสนอประกอบการวิจัย ได้แก่ กล้องวิดีโอ คัดลอกบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง และการสนับสนุนจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๓. มีศูนย์การเรียนรู้อาชีพทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
๔. คณาจารย์มีความพร้อมและสามารถประสานงานวิจัยต่างๆ ได้
๕. ในส่วนที่ต้องการ คือ สถาบันการศึกษา/วิจัย ในด้านชุมชนที่มีความรู้อย่างชัดเจนและกระบวนการศึกษาที่อาจจะมีการวิเคราะห์ในเชิงนโยบาย

๑.๑๒ ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่จะได้รับ

๑. ได้หนังสือชุดการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา
๒. ได้แนวทางปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา
๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ลักษณะวิธีการ หลักการ และกระบวนการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดการสังเคราะห์องค์ความรู้

๒.๑.๑ ที่มาของแนวคิดการสังเคราะห์องค์ความรู้

ความรู้ที่เกิดขึ้นในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นความรู้และเทคโนโลยีที่ค้นพบใหม่ๆ สามารถอำนวยความสะดวกต่อโลกได้ความรู้ยังเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นทุนทางปัญญาที่มี อิทธิพลสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการและเป็นปัจจัยชี้ขาดของความได้เปรียบทางการ แข่งขัน ซึ่งความรู้ในงานวิจัยฉบับนี้จะนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในสังคมแห่งการเรียนรู้ อัน เป็นสังคมที่ ประกอบด้วยองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการจัดการ

๒.๑.๒ ความหมายการสังเคราะห์องค์ความรู้

ความหมายของความรู้ในประเด็นทั่วไปจะมีความหมายดังนี้คือคำว่า “ความรู้” ตรง กับ คำในภาษาอังกฤษว่า “ knowledge” เป็นคำที่ความหมายกว้างและเป็นนามธรรม ราชบัณฑิตยสถานอธิบายความรู้ว่า หมายถึง “ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือ ประสบการณ์รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมา จาก ประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟังการคิด หรือการปฏิบัติของวิชาในแต่ละสาขา”^๖ หากมุ่งเน้นในมุมมองของปรัชญาแล้ว ความรู้จะหมายถึง “องค์ประกอบ ๑ ใน ๓ ส่วนของ กระบวนการรับรู้หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้” แต่หากพิจารณาในมุมมองของ

^๖ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รัตนไตร, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

^๗ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคส์ พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๒.

จิตวิทยา “ความรู้หมายถึงรูปแบบของประสบการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยการแสดงออกที่ชัดเจนของข้อเท็จจริงกฎต่างๆ หรือเงื่อนไขที่สลับซับซ้อน ซึ่งรวมเข้าด้วยกันกับความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในความเป็นจริงของสิ่งที่เกิดขึ้น”^๘

ความรู้หมายถึงการผสมผสานอย่างลื่นไหลของ ประสบการณ์คุณค่าความรอบรู้ในเนื้อหาสาระและความเชี่ยวชาญที่ทำให้รอบการทำงานมีการประเมินและเกิดการรวมเข้ากับประสบการณ์และสารสนเทศที่ได้รับใหม่^๙

ความหมายของความรู้ นั้น มีองค์ประกอบของความรู้ที่สำคัญพอสรุปได้จากนักวิชาการที่ชื่อดาเวนพอร์ดและพรุแซคไวก์ ๖ ประการดังนี้คือ

๑. ประสบการณ์ (experience) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นหรือได้ทำลงไปในอดีตกลายมา เป็นความรู้ที่พัฒนามากขึ้นตามกาลเวลา โดยผ่านประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านหนังสือ จากการ รับรู้ผ่านการอบรม และจากการเลาเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งประโยชน์ที่สำคัญของ ประสบการณ์คือ การเฝ้ามองประวัติศาสตร์เพื่อนำมาใช่เป็นฐานในการมองและเข้าใจ ประสบการณ์และเหตุการณ์ใหม่ๆ ให้มีความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้น ความรู้ที่มีฐานมาจากความเข้าใจ ในเรื่องประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่มีความค้ำยั้ง

๒. ข้อเท็จจริงพื้นฐาน (ground truth) หมายถึงการรู้ว่าอะไรที่นำมาใช้งานได้หรือ อะไรที่นำมาใช้ไม่ได้ซึ่งสิ่งที่สำคัญของประสบการณ์และความจริงพื้นฐานนี้อยู่ภายใต้คำที่เป็น กุญแจสำคัญคือการประเมินผลหลังการกระทำ ที่เรียกว่า เอเออาร์ (AAR : After Action Review) เพราะการประเมินผลนี้จะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการความรู้ที่สมบูรณ์และอธิบายได้

๓. ความซับซ้อน (complexity) หมายถึง ความสำคัญของประสบการณ์และ ข้อเท็จจริงในความรู้คือ สิ่งชี้ให้เห็นว่าความสามารถของความรู้นั้นสามารถจะตอบสนองต่อ ความยุ่งยากที่ซับซ้อนต่างๆ ได้ความรู้ไม่ใช่โครงสร้างตายตัวที่คงไม่ยอมรับสิ่งใดเข้าไปอีก แต่เป็นสิ่งที่สามารถจัดการกับความซับซ้อนได้ด้วยวิธีการที่ซับซ้อน อันเป็นเหตุผลที่สำคัญว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มีความ

^๘Knowledge : A type of experience that includes a vivid representation of a fact, formula, or complex condition together with strong belief in its truth. - Raymond J. Corsini, The Dictionary of Psychology, (NY : Brunner-Routledge, 2002), p. 526.

^๙ Knowledge is a fluid mix of framed experience, values, contextual information, and expert insight that provides a framework for evaluating and incorporating new experiences and information. - Thomas H. Davenport, and Laurence Prusak, Working Knowledge : How Organization Manage What They Know, 2 nd edition, (Boston, Massachusetts : Harvard Business School Press, 2000), p. 5

๔. การตัดสินความ (judgement) คือความรู้ที่ "ไม่" เหมือนข้อมูลและสารสนเทศตรงๆ ที่มีการตัดสินความอยู่ด้วยความรู้ไม่เพียงตัดสินสารสนเทศ และสถานการณ์ใหม่ๆ เท่านั้น แต่ยัง สามารถปรับปรุงและกลั่นกรองตนเองให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และสารสนเทศใหม่ ในเรื่องระบบการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงที่มีปฏิกริยาต่อสิ่งแวดล้อม

๕. การเรียนรู้ผิดถูกด้วยตนเอง (rules of thumb and intuition) เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจาก (การเรียนรู้) การได้รับการเรียนรู้จากการกระทำที่พัฒนามาจากการพยายามลองผิดลองถูกที่เกิดจากความผิดพลาด ประสบการณ์และการสังเกตมาเป็นเวลายาวนาน ซึ่งความรู้ที่จัดเป็นแนวทาง ลัด ในการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติที่ยืดหยุ่นโดยผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์

๖. ค่านิยมกับความเชื่อ (values and beliefs) ความจริงที่เกิดขึ้นในสวนนี้คือค่านิยม และความเชื่อของบุคคลมีอิทธิพลต่อความรู้ในองค์กร เพราะการคิดและการแสดงออกของคนใน องค์กรเกิดจากการคำพูดและการกระทำ ซึ่งประวัติเหล่านี้จะแสดงออกถึงค่านิยมและความเชื่อของ องค์กรเช่นกัน ค่านิยมและความเชื่อจึงนำมาซึ่งความรู้ที่สมบูรณ์ในการกำหนดว่า เขาเห็นอะไร ซึ่มี อะไรและได้อะไรจากสิ่งที่เห็น ซึ่งแต่ละคนรับรู้และมองสิ่งเหล่านั้นในมุมมองที่แตกต่างกัน ทำ ให้นำมาจัดระเบียบความรู้ตามค่านิยมและความเชื่อที่ตนมี^{๑๐}

๒.๑.๓ หลักการสำคัญการสังเคราะห์องค์ความรู้

การสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นวิธีวิทยาการวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อ เชื่อมโยง องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบและนำไปสู่การ ปฏิบัติ แบ่งเป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเทียบรายงานผล การสังเคราะห์ เชิงปริมาณ อาศัยเทคนิคทางสถิติ โดยนำผลการวิจัยนั้นๆ มาคำนวณค่าหรือหาดัชนีมาตรฐานของ ผลงานวิจัยให้สามารถดึงค่าต่างๆ ออกมา ยืนยันความมากน้อยของผลกระทบที่ได้ สามารถใช้ สังเคราะห์งานวิจัยได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน วิธีการสังเคราะห์ได้แก่ วิธีนับคะแนนเสียง วิธีรวม คำนัยสำคัญ วิธีจัดกลุ่ม วิธีแจกแจง และวิธีวิเคราะห์ถ้อยคำ ส่วนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยนั้นๆ แล้ว บรรยายสรุปเข้าด้วยกัน เพื่อให้ ได้ผลของการสังเคราะห์ที่สามารถสะท้อนข้อมูลใหม่หรือมิติใหม่ที่ต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชา การ สังเคราะห์เชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หรือวิธีการทำงานวิจัยแต่ละเรื่องใช้ในการหาคำตอบ

^{๑๐} Thomas H. Davenport, and Laurence Prusak, Working Knowledge : How Organization Manage What They Know, 2 nd edition, (Boston, Massachusetts : Harvard Business School Press, 2000), pp. 11-19.

ให้กับปัญหาวิจัยเดียวกัน และนำผลที่ได้มาบรรยายสรุป และสร้างภาพรวมของผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์^{๑๑}

ดังนั้น ความหมายของความรู้ที่เป็นบาทฐานต่อการจัดการความรู้คือ การผสมผสานขององค์ประกอบของความรู้ได้แก่ประสบการณ์ข้อเท็จจริงพื้นฐาน ความซับซ้อน การตัดสินใจ การเรียนรู้ผิดถูกด้วยตนเอง ค่านิยมและความเชื่อ รวมทั้งคุณค่า ความรอบรู้ในเนื้อหาสาระสารสนเทศ และความเชี่ยวชาญที่ทำให้กระบวนการทำงานมีการประเมินและเกิดการรวมเข้ากับ ประสบการณ์และสารสนเทศใหม่เพื่อนำไปสนับสนุนทำให้ศักยภาพความสามารถในการ ปฏิบัติงานของบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๑.๔ องค์ประกอบการสังเคราะห์องค์ความรู้

การสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นวิธีวิทยาการวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเชื่อมโยง องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติ แบ่งเป็น การสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การ รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ อาศัยเทคนิคทางสถิติ โดยนำผลการวิจัยนั้นๆ มาคำนวณค่าหรือหาดัชนีมาตรฐานของผลงานวิจัยให้สามารถตีค่าต่างๆ ออกมา ยืนยันความมากน้อยของผลกระทบที่ได้สามารถใช้สังเคราะห์งานวิจัยได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน วิธีการ สังเคราะห์ ได้แก่ วิธีนับคะแนนเสียง วิธีรวมค่านัยสำคัญ วิธีจัดกลุ่ม วิธีแจกแจง และวิธีวิเคราะห์อภิธาน ส่วน การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยนั้นๆ แล้ว บรรยายสรุปเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ผลของการสังเคราะห์ที่สามารถสะท้อนข้อมูลใหม่หรือมิติใหม่ที่ต่อยอด องค์ความรู้ในสาขาวิชา การสังเคราะห์เชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการที่งานวิจัยแต่ละเรื่อง ใช้ในการหาคำตอบให้กับปัญหาวิจัยเดียวกัน และนำผลที่ได้มาบรรยายสรุป และสร้างภาพรวมของผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ กระบวนการที่สำคัญสำหรับวิธีการนี้คือการค้นหาข้อมูลที่อธิบายผลการค้นพบ จัดเก็บตัวอย่างที่สามารถใช้สนับสนุนข้อค้นพบนั้นๆ แล้วนำมาปะติดปะต่อให้เป็นภาพหรือแผนที่ วิธีการนี้ เหมาะสมกับการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) พัฒนาหรือต่อยอดแบบจำลองเชิงทฤษฎี ๒) จำแนก อธิบาย และเสนอมุมมองในปัญหาที่ซับซ้อนและยังหาข้อตกลงได้ไม่ชัดเจน ๓) แสวงหาข้อมูลที่จะช่วยให้นักปฏิบัติยึดไว้เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานได้ และ ๔) เพื่อมองหามิติใหม่ให้กับประเด็นสำคัญที่อยู่ในความสนใจ ซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการบรรยายนี้

^{๑๑}สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ (อ้างใน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๒๐.

มีความยืดหยุ่นสูง แต่มีจุดอ่อนในเรื่องของ ความมีอคติ และการตีความผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดจากการที่นักวิจัยอ้างอิงคำข้อความมาจากงานวิจัยเฉพาะบาง เรื่องที่ผลการวิจัยสนับสนุนเป้าหมายบางประการของผู้วิจัย แต่อย่างไรก็ตามจุดเด่นของวิธีการนี้คือสามารถ สร้างความลุ่มลึกให้กับประเด็นที่ศึกษา ทั้งยังสามารถรักษาสารัตถะของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ให้คงอยู่ ได้โดยไม่ถูกกลืนหรือบิดเบือนไป การสังเคราะห์เป็นต้นของการใช้ประโยชน์ข้อมูล ความรู้ โดยนำมาประมวลเพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่การดำเนินงาน ซึ่งต้องพิจารณาทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ มีการถกเถียงให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียในทุกประเด็นทุกด้านที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลเป็นข้อปฏิบัติ เพื่อให้ เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงาน และนำไปสู่การวางแผน วางนโยบาย หรือมาตรการในการปฏิบัติต่อไป^{๑๖}

๒.๑.๕ กระบวนการสังเคราะห์องค์ความรู้

กระบวนการที่สำคัญสำหรับวิธีการนี้คือการค้นหาข้อมูลที่อธิบายผลการค้นพบ จัดเก็บตัวอย่างที่สามารถใช้สนับสนุนข้อค้นพบนั้นๆ แล้วนำมาปะติดปะต่อให้เป็นภาพหรือแผนที่ วิธีการนี้เหมาะสมกับการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๔ ประการ ได้แก่

- ๑) พัฒนาหรือต่อยอดแบบจำลองเชิงทฤษฎี
- ๒) จำแนก อธิบาย และเสนอมุมมองในปัญหาที่ซับซ้อนและยังหาข้อตกลงได้ไม่ชัดเจน
- ๓) แสวงหาข้อมูลที่จะช่วยให้นักปฏิบัติยึดไว้เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานได้ และ

๔) เพื่อมองหามิติใหม่ให้กับประเด็นสำคัญที่อยู่ในความสนใจ ซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการบรรยายนี้ มีความยืดหยุ่นสูง แต่มีจุดอ่อนในเรื่องของความมีอคติ และการตีความผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดจากการที่นักวิจัยอ้างอิงข้อความมาจากงานวิจัยเฉพาะบางเรื่องที่ผลการวิจัยสนับสนุนเป้าหมายบางประการของผู้วิจัย แต่อย่างไรก็ตามจุดเด่นของวิธีการนี้คือสามารถ สร้างความลุ่มลึกให้กับประเด็นที่ศึกษา ทั้งยังสามารถรักษาสารัตถะของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ให้คงอยู่ ได้โดยไม่ถูกกลืนหรือบิดเบือนไป การสังเคราะห์เป็นต้นของการใช้ประโยชน์ข้อมูล ความรู้ โดยนำมาประมวลเพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่การดำเนินงาน ซึ่งต้องพิจารณาทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายข้อมูล

^{๑๖}สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ อ้างใน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๕, หน้า ๒๐.

เป็นเหตุเป็นผล ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ มีการถกเถียงให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสียในทุกประเด็นทุกด้านที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลเป็นข้อปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงาน และนำไปสู่การวางแผน วางนโยบาย หรือมาตรการในการปฏิบัติต่อไป^{๑๓}

๒.๑.๖ การประยุกต์ใช้การสังเคราะห์องค์ความรู้

การสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่นำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ ทำให้เกิดการพัฒนา องค์ความรู้และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศาสตร์ทุกสาขา ซึ่งมีการดำเนินการทั้งในเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการสังเคราะห์การวิจัยในประเด็นใดประเด็นหนึ่งในศาสตร์ต่างๆ เช่น การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของวัด จริยธรรมและคุณธรรม ค่านิยม คนพิการ โดยได้คัดเลือกมา นำเสนอเฉพาะผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการสังเคราะห์งานวิจัย

๒.๒ แนวคิดการการสังเคราะห์งานวิจัย

๒.๒.๑ ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

นางลักษณ์ วิรัชชัย ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) ไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) หรือการปริทัศน์งานวิจัย (research review) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ หลายเรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ ให้ได้คำตอบที่เป็นข้อยุติ^{๑๔}

^{๑๓} สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ (อ้างใน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๒๐.

^{๑๔} นางลักษณ์ วิรัชชัย, การวิเคราะห์อภิมาน META-ANALYSIS, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๖๕.

การสังเคราะห์งานวิจัย อาศัยขั้นตอนกระบวนการของการวิจัยเหมือนกับการวิจัยอื่น ๆ นั้น คือ การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและการนำเสนอผลการวิจัยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัยยังได้ความรู้ใหม่แก่ผู้สังเคราะห์อีกด้วย ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยจึงเป็นงานวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้สังเคราะห์งานวิจัยควรมีความรู้พื้นฐานที่สำคัญ คือ ๑. ความรู้เนื้อหาที่วิจัย ๒. ความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย ๓. ความรู้ในหลักการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอ้างอิง

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ในขั้นนี้ผู้สังเคราะห์งานวิจัยต้องระบุสาระที่สนใจต้องการศึกษาให้ได้ ๒. การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย หมายถึง ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการค้นหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่ม้งานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุด สถาบันการศึกษาต่างๆ หอสมุดและสภาวิจัยแห่งชาติ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

๑) การคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสังเคราะห์ก็คือ งานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกัน และมีกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน

๒) การพิจารณาคุณภาพงานวิจัย การพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อสังเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นการพิจารณาคุณภาพงานวิจัย พิจารณาจาก ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์ การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย การให้นิยามศัพท์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัดได้ การวัดตัวแปรนั้นมีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เครื่องมือที่ใช้มีการระบุหรือ บรรยายวิธีการสร้างและการหาคุณภาพหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบใด อิงทฤษฎีความน่าจะเป็นหรือไม่ การวิเคราะห์ข้อมูล มีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ การนำเสนอผลสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยหรือไม่

๓) จำนวนงานวิจัยที่มีตัวเล่มจริงมีมากน้อยเพียงใด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระหรือเรื่องที่ต้องการศึกษา ต้องมีจำนวนมากพอจึงจะทำการสังเคราะห์ได้ หมายความว่าต้องมีตั้งแต่ ๕ เล่มขึ้นไป

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้สังเคราะห์งานวิจัยต้องระบุวิธีการวิเคราะห์งานวิจัย การวิเคราะห์งานวิจัยมี หลายวิธี ได้แก่ วิธีการแจกแจงคะแนนเสี่ยง วิธีพิจารณาค่านัยสำคัญ วิธีวิเคราะห์เมตต้า การนำเสนอ ผลการวิเคราะห์จะเสนอรูปแบบใด การบรรยายหรือเสนอด้วยค่าสถิติ หรือเสนอด้วยตาราง ประกอบการบรรยาย

๕) การแปลผลและนำเสนอผลการวิจัย เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การสังเคราะห์งานวิจัย คือ การรวบรวม คัดสรรผลงานวิจัย วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยให้ เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อ กลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการนำหน่วยย่อยๆหรือส่วนต่างๆของผลการวิจัยที่เป็น ข้อความรู้จากงานวิจัยหลายๆเรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ทั้งที่เป็นข้อความรู้ที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมาสังเคราะห์อย่างมีระบบ และนำมาบรรยายสรุปรวมกันให้เป็นเรื่องเดียวกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่และเป็นข้อสรุปของปัญหานั้นๆ อย่างชัดเจน

๒.๒.๒ จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง เทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำ ผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการ ทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ ทำให้ได้คำตอบ ปัญหาวิจัยที่ต้องการซึ่งมีลักษณะที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัยมีข้อตกลง เบื้องต้นที่สำคัญ คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่องให้ข้อค้นพบแต่ละมุมของปรากฏการณ์ที่ นักวิจัยต้องการศึกษา และเมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความ กว้างขวางและลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง^{๑๕} จุดมุ่งหมาย ของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

๒.๒.๓ ขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย

ขั้นตอนของการสังเคราะห์งานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นกระบวนการที่มีความละเอียด ซับซ้อนในการดำเนินการ ผู้วิจัย จึงควรมีการลำดับขั้นตอน และวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมาก ที่สุด

^{๑๕} นงลักษณ์ วิรัชชัย, การวิเคราะห์อภิธาน META-ANALYSIS, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๓๑.

นงลักษณ์ วิรัชชัย^{๑๖} ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไป ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การกำหนดหัวข้อปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการวิจัยอย่างน้อย ๒ ราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยนั้นต้องมีคุณค่า น่าสนใจ และยังไม่มีคำตอบแน่ชัด มักจะเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าว จึงเหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นที่ ๒ การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาวิจัยแล้ว ผู้วิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน โดยศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผนและสมมติฐานการวิจัย

ขั้นที่ ๓ การเสาะค้น คัดเลือกและรวบรวมงานวิจัย ผู้วิจัยต้องค้นคว้าและเสาะหา งานวิจัย ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้ โดยศึกษา ตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียด มีเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการรวบรวมผลของการวิจัยนั้นใช้วิธีการจดบันทึก ถ่ายเอกสาร หรือกรอกแบบฟอร์มก็ได้

ขั้นที่ ๔ การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่มีการจัดกระทำและวิเคราะห์ ข้อมูลที่ประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุป จากนั้นจึงแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ขั้นที่ ๕ การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย จะมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียน รายงานการวิจัยทั่วไป โดยจะต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอนพร้อมทั้งข้อสรุป ข้อค้นพบ และขอเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน สำหรับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยจะต้องสรุปเป็นประเด็นหลักของผลการวิจัยใน แต่ละเรื่อง และบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยต้องสรุปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์ วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของผลการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่สามารถใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพและ งานวิจัยเชิงปริมาณได้

Cooper and Lindsay^{๑๗} ได้เสนอขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

^{๑๖} นงลักษณ์ วิรัชชัย, การวิเคราะห์ทอภิมาน META-ANALYSIS, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๒๑.

ขั้นที่ ๑ การกำหนดหัวข้อปัญหา สิ่งที่สำคัญคือการนิยามปัญหาของแต่ละคน เช่น มีนักปริทัศน์ ๒ คน นิยามคำว่า “การบ้าน” แตกต่างกัน คนแรกให้คำนิยามว่าการบ้านคืองานที่นักเรียนฝึกหัดในสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้ในชั้นเรียน ในขณะที่อีกคนให้คำนิยามรวมไปถึงการเข้าไปชมพิพิธภัณฑ์ และการดูรายการโทรทัศน์ด้วย ดังนั้นผู้ที่นำข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านได้หลายประเด็นมากกว่าก็คือผู้ที่ให้คำนิยามไว้กว้างกว่านั่นเอง

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเสาะค้นงานวิจัย การระบุประชากรสำหรับการเสาะค้นงานวิจัย ควรครอบคลุมเป้าหมาย ๒ ประการ คือต้องการข้อค้นพบที่ตอบสนองผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมดในปัญหาที่ศึกษา ส่วนอีกเป้าหมายหนึ่งคือต้องการให้การศึกษาที่รวบรวมมาอ้างอิงไปยังประชากรที่ศึกษาได้ โดยจะใช้งานวิจัยเป็นแหล่งปฐมภูมิ แต่ก็ได้มีการโต้แย้งว่าอาจหาได้จากแหล่งอื่น เช่น เครือข่ายวารสาร (journal network) ฐานข้อมูลอ้างอิง (inference databases) และการติดต่อระหว่างบุคคล (personal communication)

ขั้นที่ ๓ การประเมินข้อมูลหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมงานวิจัยมาแล้ว ซึ่งต้องสร้างเกณฑ์การ ตัดสินคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่ม ว่ามีองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะสังเคราะห์หรือไม่ ความแตกต่างในการปริทัศน์จะเกิดจากความแตกต่างระหว่างเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานวิจัยด้วย บางคนจะเชื่อว่างานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีคุณภาพและสมบูรณ์ แต่ก็มีบางคนที่ไม่เห็นด้วยในการนำเอาการตีพิมพ์มาประเมินว่างานวิจัยนั้นจะมีคุณภาพจริงๆ เนื่องจากงานวิจัยที่ไม่ได้รับการตีพิมพ์อาจให้ผลคล้ายๆ กัน มีนัยสำคัญทางสถิติเหมือนกัน ซึ่งอาจมีคุณภาพมากกว่าก็ได้

ขั้นที่ ๔ ขั้นการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะต้องตัดสินใจจะใช้การ วิเคราะห์แบบบอริมานหรือไม่ แหล่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และแปลความหมายนั้น คือ กฎ การสรุปที่ผู้ปริทัศน์งานวิจัยใช้ในการสังเคราะห์

ขั้นที่ ๕ ขั้นการนำเสนอ ขั้นนี้จะเป็นผลผลิตสำคัญ เป็นแหล่งสะสมความรู้โดยสิ่งที่ทำให้ความเชื่อถือได้ของรายงานไม่ตีเท่าที่ควร ก็คือการละเว้นรายละเอียดที่ว่านักวิจัยจัดระบบการปริทัศน์อย่างไร เพื่อที่สามารถให้ผู้อื่นทำซ้ำในข้อสรุปนั้นได้ และการสังเคราะห์นั้นจะล้ำสมัย ถ้าไม่พูดถึงตัวแปรและความสัมพันธ์ที่สำคัญในเรื่องนั้นๆ จากขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยขั้นต้นสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องมี ขั้นตอนในการกำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์ การเสาะหางานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ซึ่ง อาจรวมไปถึงการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่ได้ค้นพบ การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องอย่างมีระบบ ซึ่งในการ

^{๑๗}Cooper, H. and Lindsay, J. J. (1997). **Research Synthesis and Meta-analysis**. In Bickman, L. and Rog, D. J. (eds). *Handbook of Applied Social Research Method*, pp.315-337. California: Sage Publication.

สังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยาย เนื่องจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มีความหลากหลาย มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อ หาข้อสรุปความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องของภาควิชาการศึกษา

สรุปได้ว่าขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย ๑.รวบรวมรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ๒. คัดสรรและจำแนกประเภทงานวิจัย ๓. วิเคราะห์งานวิจัย ให้ครอบคลุม ประเด็นปัญหาของงานวิจัย ขั้นตอนการทำวิจัย ผลการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ๔. บูรณาการความรู้จากงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์ ๕. ประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของวิทยาลัย เผยแพร่ผ่านรายงานประจำปีของหน่วยงาน หรือ เอกสาร การสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยที่เหมือนกับบทความเชิงการ สังเคราะห์งานวิจัย ที่ต้องอธิบายวิธีการสังเคราะห์

๒.๒.๔ ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยมีขอบเขตการดำเนินงานครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ (๑) การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการของศาสตร์ (๒) การสังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย และ (๓) การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากผลงานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยจะมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย ๕ ประการ ได้แก่^{๑๘}

ประการแรก การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกัน มาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด ทฤษฎีตัวแบบใหม่ขึ้นมา

ประการที่สอง การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ ๒ เรื่อง ขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน

ประการที่สาม การสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมใน หัวข้อเรื่องที่ศึกษา

ประการที่สี่ เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้ วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก มาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป เช่น ในการ สังเคราะห์งานวิจัยเรื่องความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์โดยศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่พบว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการ

^{๑๘} Glass , G.V. and others. (1981). Meta - analysis in social research . Beverly Hills: Sage Publication.

บริหารงานเชิง ยุทธศาสตร์ก็คือ ผู้นำ ผู้ที่ทำหน้าที่สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องหาข้อสรุปร่วมกันให้ได้ว่า ผู้นำแต่ละ หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จล้วนใช้สไตล์ผู้นำอย่างไร เช่น เน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม เน้น การมีส่วนร่วม ร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในทุกชั้นตอน เน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลง เน้นการจูงใจ เป็นต้น ประการที่ห้า เป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธี การศึกษา ทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชั้นต่างๆ มีการนำมาใช้ เหตุผลเชิงอุปมาน รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไป ทดลองหรือ ทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป

ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยได้แก่ ๑) การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่อง เดียวกัน มาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบใหม่ขึ้นมา ๒) การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ ๒ เรื่อง ขึ้นไป ในหัวข้อเรื่องเดียวกัน ๓) การสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจาก ผลงานวิจัยต่างๆ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุป ร่วมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา ๔) เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้ เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธี การศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก มาหาเป็นข้อสรุป ทั่วไป ๕) เป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธี การศึกษาทาง วิทยาศาสตร์ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชั้นต่างๆ มีการนำมาใช้เหตุผลเชิงอุปมาน รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ ไป ทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป^{๑๙}

ลักษณะของการสังเคราะห์งานวิจัย การแบ่งประเภทของกลุ่มข้อมูล จะช่วยให้เกิด ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะ^{๒๐} ต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น ศิริยุพา พูลสุวรรณ แบ่งการ สังเคราะห์งานวิจัยเป็น ๕ ลักษณะ ได้แก่

Primary analysis คือการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลดิบที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง แล้ววิเคราะห์สรุปผล ซึ่งวิธีนี้จะเกิดความคลาดเคลื่อนต่ำ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วย ตนเอง

Secondary analysis คือการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่ผู้รวบรวมไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัย นำมาวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัยใหม่ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น

^{๑๙} สุวิมล ว่องวาณิช, *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อักษรไทย, ๒๕๕๕), หน้า ๓๓.

Meta - analysis หรือการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของข้อมูลในงานวิจัยเหล่านั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับ Secondary analysis แต่ข้อมูลคือรายงานการวิจัย

Best Evidence analysis เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำ Meta - analysis แต่ใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ ดังนั้นจึงเกิดปัญหาว่าการใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยทั้งหมดหรือไม่ เพราะอาจมีการละเลยงานวิจัยบางเรื่องไป หรือในขั้นของการประเมินคุณภาพงานวิจัยอาจเกิดความลำเอียงจากผู้วิจัยได้

Best Case analysis คือการทำ Meta - analysis ที่ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากงานวิจัย แต่ย้อนกลับไปใช้ข้อมูลดิบจากงานวิจัยเดิม ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ Secondary analysis แต่ข้อมูลเหล่านี้มาจากงานวิจัยหลายๆ เรื่อง โดยสมมติว่างานวิจัยเดิมอาจมีการวิเคราะห์ข้อมูลดิบ ผิดพลาดหรือให้ค่าสถิติผิดพลาด ซึ่งวิธีการนี้สามารถแก้ปัญหานี้ได้ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จะขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แต่ละ รูปแบบก็มีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยจะพิจารณาเลือกใช้วิธีการใน รูปแบบใดให้เกิดความเหมาะสมกับงานวิจัยของตนเองมากที่สุด

๒.๒.๕ ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน และสุวิมล ว่องวาณิช ได้กล่าวถึงประเภทของการ สังเคราะห์งานวิจัยไว้สอดคล้องกันว่าวิธีการสังเคราะห์จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่^{๒๐}

๑. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) คือการสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายจะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้

๒. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) คือการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติเป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of analysis) หรือ

^{๒๐} อุทุมพร จามรมาน, การสังเคราะห์งานวิจัย:เชิงปริมาณ, (กรุงเทพมหานคร: พันนี้พลับบลิชชิง, ๒๕๔๒), หน้า ๕๔.

การวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย จึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์และลักษณะ ของงานวิจัย โดยถ้าการสังเคราะห์นั้นมีจุดมุ่งหมาย เพื่อคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่อง หรือสรุป ภาพรวมของเนื้อหาสาระ จะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ แต่ถ้าการสังเคราะห์มี จุดมุ่งหมายในการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องใน หน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการ ข้อ ค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะของ งานวิจัย จะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

๒.๒.๖ การประยุกต์ใช้การสังเคราะห์งานวิจัย

การเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นขั้นของการสรุปผลการวิเคราะห์และจัดทำรายงาน ซึ่งต้องมีการสรุปผล การอภิปรายผลเชื่อมโยงผลการวิจัยกับความรู้ในอดีต และความรู้ทางทฤษฎีแล้ว ยังต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะทางวิชาการด้วย และผลการวิเคราะห์ต้องให้ข้อ ค้นพบที่ลึกซึ้งเหนือชั้นกว่างานวิจัยแต่ละเรื่องที่มาสังเคราะห์ และข้อสรุป รวมทั้ง ข้อเสนอแนะต้องมีความกว้างขวางโดยทั่วไป (generality) มากกว่างานวิจัยปกติ

ดังนั้นการคิดสังเคราะห์มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการคิด เนื่องจากช่วยจัดระบบข้อมูลให้มีความชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ซึ่งมีความสำคัญดังนี้ช่วยให้หาทางออกของปัญหาโดยไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ เราสามารถนำสิ่งที่คนอื่นคิดหรือปฏิบัติมาแล้วมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม นำมาผสมผสานกันเป็นทางออกในการแก้ปัญหาช่วยให้มีความเข้าใจที่คมชัดและครบถ้วนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แต่เดิมเรามักจะหาทางออกของปัญหาโดยการเลียนแบบหรือลองผิดลองถูก ทางที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าคือการใช้การคิดสังเคราะห์เข้ามาช่วยสรุปความรู้ที่กระจัดกระจาย ให้เข้าใจเรื่องได้คมชัดและครบถ้วน

ช่วยขยายขอบเขตความสามารถของสมองในการพยายามสืบเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ภายนอกนำมาสังเคราะห์เข้าด้วยกันเพื่อได้แนวทางแก้ปัญหาที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนสามารถนำมาใช้ได้จริง และประสบความสำเร็จข้อมูลที่สังเคราะห์จะเป็นประโยชน์ในการคิดต่อยอดความรู้ ทำให้ไม่เสียเวลาเริ่มต้นใหม่ คิดต่อยอดได้ทันที นำไปสู่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพราะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องจากการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดยั้งของมนุษย์

๒.๓ แนวคิดการจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

๒.๓.๑ ที่มาของแนวคิดความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

ราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า “ความรู้” หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ

“รู้” เป็นคำกริยา หมายถึง แจ่ม เข้าใจ ทราบขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้อาจจะโดยการฝึกหรือการเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี โครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้ เป็นต้น^{๒๑}

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญา การทราบข้อเท็จจริงต่างๆ จากบทเรียนและประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมโดยสามารถวัดได้หรือสังเกตได้

๒.๓.๒ ความหมายความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

ความรู้ที่เกิดขึ้นในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นความรู้และเทคโนโลยีที่ค้นพบใหม่ ๆ สามารถอำนวยความสะดวกต่อโลกได้ ความรู้ยังเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นทุนทางปัญญาที่มีอิทธิพลสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการและเป็นปัจจัยชี้ขาดของความได้เปรียบทางการแข่งขัน^{๒๒}

ราชบัณฑิตยสถานอธิบายความรู้ว่า หมายถึง “ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือ ประสบการณ์รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจาก ประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟังการคิด หรือการปฏิบัติองควิชาในแต่ละสาขา”^{๒๓} หากมุ่งเน้นในมุมมองของปรัชญาแล้ว ความรู้จะหมายถึง “องค์ประกอบ ๑ ใน ๓ ส่วนของ กระบวนการรับรู้หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้”^{๒๔} แต่หากพิจารณาในมุมมองของ จิตวิทยา “ความรู้หมายถึงรูปแบบของประสบการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยการ

^{๒๑} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคคัพลิเคชันส์จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๒.

^{๒๒} ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รัตนไตร, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

^{๒๓} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคคัพลิเคชันส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๒.

^{๒๔} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์ปรัชญาอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๘, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคคัพลิเคชันส์, ๒๕๔๘), หน้า ๕๔.

แสดงออกที่ ชัดเจนของข้อเท็จจริงกฎต่างๆ หรือเงื่อนไขที่สลับซับซ้อน ซึ่งรวมเข้าด้วยกันกับความเชื่อมั่นอย่าง แรงกล้าในความเป็นจริงของสิ่งที่เกิดขึ้น”^{๒๕}

ความรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีหมายถึงการผสมผสานขององค์ประกอบของความรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ข้อเท็จจริงพื้นฐาน ความซับซ้อน การตัดสินใจ การเรียนรู้ผิดถูกด้วยตนเอง ค่านิยม และความเชื่อรวมทั้งคุณคาวรรอบรู้ในเนื้อหาสาระ สารสนเทศและความเชี่ยวชาญที่ทำให้กรอบการทำงานมีการประเมิน และเกิดการรวมเข้ากับประสบการณ์และสารสนเทศใหม่เพื่อ นำไปสนับสนุนทำให้ศักยภาพความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๒๖}

สรุปได้ว่า จากการศึกษาในเรื่องของความรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีแล้ว ทำให้ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็น ที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างมากได้แก่การจัดการความรู้มีความหมายและความสำคัญอย่างไร มีแนวทางการจัดการความรู้เป็นอย่างไร เป้าหมายของการจัดการความรู้คืออะไรผลของการจัดการ ความรู้เป็นเช่นไร การจัดการความรู้เป็นกระบวนการได้มาจากการรวบรวม การจัดการการปฏิบัติที่ดี เยี่ยมและการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ทั้งความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและประสบการณ์ที่สั่ง สมมาในอดีตของตนเองและผู้อื่นที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือในสมองของคน ในรูปของ ข้อมูลข่าวสารในเอกสารทั่วไป เอกสารทางธุรกิจมาพัฒนาให้เป็ระบบที่ดี

๒.๓.๓ หลักการสำคัญความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

ความสำคัญของการจัดการความรู้เด่นชัดเป็นที่ยอมรับว่า ถ้าหากองค์กรใดมีการจัดการความรู้ที่พัฒนาให้เป็ระบบแล้วจะสามารถทำให้การลงทุนในธุรกิจนั้นมีความเสี่ยง น้อยลง มีต้นทุนต่ำมีผลกำไรในการประกอบการสูง เนื่องจากปัจจุบันเป็ยุคระบบเศรษฐกิจใหม่ (the new economic) คือ สังคมฐานความรู้อันเป็โลกยุคสังคมนวัตกรรมจัดการความรู้เป็ เครื่องมือทางธุรกิจที่สำคัญ ดังคำกล่าวที่ว่า “การเติบโตของความรู้และองค์กรธุรกิจมีความต้องการ ใช้ความรู้มากขึ้น ทำให้ลักษณะของการทำงานในองค์กรเปลี่ยนแปลงไป เป็งานที่ต้องใช้ ความรู้”^{๒๗}

^{๒๕} Knowledge : A type of experience that includes a vivid representation of a fact, formula, or complex condition together with strong belief in its truth. - Raymond J. Corsini, The Dictionary of Psychology, (NY : Brunner-Routledge, 2002), p. 526.

^{๒๖} เกียรติศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์, การคิดเชิงบูรณาการ Integrative Thinking, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัคเซสมิเดียจำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

^{๒๗} ชัชวาลยวงษ์ประเสริฐ, การจัดการความรู้ในองค์กรธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมมลการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๒.

การจัดการความรู้ยังมีความสำคัญอีกมาก เช่น (๑) ช่วยสร้างนวัตกรรมที่ส่งผลให้ ผลิตภัณฑ์และบริการเกิดความแตกต่างจากคู่แข่งได้เปรียบทางการแข่งขัน มีอำนาจการต่อรอง และสร้างความพอใจให้กับลูกค้า (๒) เป็นเครื่องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) และกระบวนการทำงาน ทำให้เกิดการร่วมมือ ปฏิบัติงานทั้งเสริมสร้างกระตุ้นให้ เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (๓) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและผลผลิต (๔) เพิ่มประสิทธิภาพ ในการวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติงาน รวมถึงการตัดสินใจในการลงทุนและแก้ปัญหาและ (๕) สามารถนำสินทรัพย์ความรู้ที่มีอยู่นอกและในองค์กรมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ^{๒๘}

การจัดการความรู้ซึ่งสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนหลักใหญ่ ๔ ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ (๑) การสร้าง (knowledge creation) (๒) การประมวลความรู้ (knowledge codification) (๓) การเผยแพร่ความรู้ (knowledge distribution) (๔) การประยุกต์ใช้ความรู้(knowledge utilization) เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

๑. การสร้างความรู้(knowledge creation) เป็นวิธีการที่นักวิชาการทั้งตะวันตกและ ตะวันออกให้ความสนใจอย่างมากแต่มีวิธีการในการดำเนินการแตกต่างกันไป เป็นกระบวนการ สร้าง นวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรโดยมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ฝังลึกที่ไม่ได้ แสดงออกในรูป เอกสาร ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปฏิสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ใหม่ ๆ เช่น การสร้าง ความรู้ของโนนากะ ที่โตเกียวไปแล้วของตน^{๒๙}

๒.การประมวลความรู้(knowledge codification) เป็นการจัดการความรู้ให้อยู่ใน รูปแบบ ที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและนำไปประยุกต์ใช้ได้โดยง่ายและสะดวก ซึ่งการรวบรวมความรู้จะ สำเร็จได้มี หลักในการประมวลความรู้ที่สำคัญ ๔ ประการคือ ก. ตัดสินใจว่าจะประมวลความรู้เพื่อเป้าหมาย อะไร เช่น ประมวลความรู้เพื่อหา กลยุทธ์เข้าถึงลูกค้า (กลยุทธ์ที่มุ่งมั่น) ข. การแยกแยะความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่และระบุความรู้ที่จำเป็นที่จะทำให้เกิดบรรลุ กลยุทธ์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ค. การประเมินค่า ของความรู้ที่มีอยู่ในด้านของควมมีประโยชน์และความ เหมาะสมที่สามารถจะประมวลได้ จ. การค นหาสื่อกลางที่เหมาะสมเพื่อการประมวลและการกระจายความรู้

อย่างไรก็ตาม ความรู้ฝังลึกมักจะได้รับการประมวลในลักษณะที่เก็บไว้ในความจำ ของ บุคคลแต่สวนความรู้ชัดแจ้งจะได้รับการประมวลในลักษณะที่เก็บไว้ในเอกสารหรือแฟ้มต่างๆ ซึ่งการ จัดการความรู้ทางตะวันตก นิยมเน้นประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการรวบรวม เก็บ และดึงความรู้ชัดแจ้ง

^{๒๘} บุญดี บุญญากิจและคณะ, การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๓. (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จีรวัฒน์เอ็กซ์เพรส จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๙.

^{๒๙} Thomas H. Davenport, and Laurence Prusak, Working Knowledge : How Organization Manage What They Know, p. 69.

งขององค์กร แต่ทางตะวันออก เน้นใช้ดึงความรู้ฝังลึกที่เก็บและรวบรวมไว้ในตัว บุคคลออกมาแล้วจึงนำไปเก็บเป็นความรู้ชัดแจ้งเพื่อหมุนไปเป็นความรู้ฝังลึกอีกในที่สุด^{๓๐}

(๓) การเผยแพร่ความรู้(knowledge distribution) เป็นกระบวนการนำเอาความรู้ที่สร้างหรือบันทึกไว้ออกมาเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้และแพร่หลายไปสู่บุคคลที่เป็นเป้าหมายในองค์กร ซึ่งจะมีเป้าหมายแตกต่างกันไป ๒ ลักษณะคือเน้นประสิทธิภาพ หมายถึงถ่ายทอดได้รวดเร็วและ ต้นทุนต่ำและเน้นประสิทธิผล หมายถึงการแพร่กระจายความรู้ให้ทั่วถึงและครบถ้วน^{๓๑}

นอกจากนั้นแล้วองค์กรยังทำหน้าที่ในการประสานให้มีการเผยแพร่หรือแบ่งปัน ความรู้ทั้งภายในและภายนอกโดยมีหน้าที่ดังนี้คือ (ก) จัดการและประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ในเรื่องการจัดการความรู้ (๒) เชื่อมโยงงานในทุกระดับ ทุกหน้าที่ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับ ผู้ปฏิบัติงานด้านความรู้ (๓) เชื่อมโยงให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ระหว่าง ลูกค้ายุโรปหลายเออร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการถ่ายทอดนั้นควรให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมขององค์กรเพื่อเพิ่มความเข้าใจและไวใจกัน (๔) การใช้ความรู้(knowledge utilization) จากการที่องค์กรได้สร้างความรู้ประมวลความรู้และพร้อมที่จะนำความรู้ไป เผยแพร่แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการนำความรู้ที่สร้างขึ้นมานั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพราะคุณค่าของความรู้อยู่ที่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยองค์กรควรที่จะ สนับสนุนการใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรตนเอง ได้แก่การสื่อสารด้วยการเขียน ของแต่ละบุคคลการประชุมภายในองค์กรการปฏิบัติงาน การใช้ระบบที่เสี่ยงการเลาเรื่อง เป็นต้น^{๓๒}

ประโยชน์ของการจัดการความรู้ การจัดการความรู้มีเป้าหมายในการจัดการเพื่อพัฒนา งาน พัฒนาคคน พัฒนาองค์กรและ พัฒนาให้เกิดชุมชนแนวปฏิบัติตั้งนั้นเมื่อองค์กรวางแผนกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน องค์กรจะได้รับ ประโยชน์จากการจัดการความรู้ดังต่อไปนี้คือ

๑) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันและความยืดหยุ่นขององค์กร

^{๓๐} Thomas H. Davenport, and Laurence Prusak, Working Knowledge : How Organization Manage What They Know, p. 69, ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, องค์กรแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ, หน้า ๘๐.

^{๓๑} ชัชฎา แก้วเปย, ทักษะของบุคลากรสำนักงานประกันสังคมที่ได้รับทุนศึกษาเพิ่มเติมต่อการนำความรู้มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), หน้า ๒๑.

^{๓๒} ลาวัลย์ สุขยั้ง, การจัดการความรู้ในองค์กรกรณีศึกษา : หน่วยงานธุรกิจ CDMA บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน), หน้า ๔๐.

๒) ปองกันการสูญเสียภูมิปัญญาที่จัดเป็นต้นทุนมนุษย์ที่สำคัญ ได้แกกรณีบุคลากร เกษียณอายุลาออก หรือเสียชีวิต เป็นต้น

๓) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างดีและรวดเร็ว เพราะมีระบบในการจัดการเรื่องข้อมูล สารสนเทศและแหล่งความรู้ที่มีหลักการเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ

๔) จากหลักวิธีการจัดการความรู้ทำให้ผู้บริหารสามารถทำงานเชื่อมโยงกับพนักงาน ได้ทุกระดับ

๕) ช่วยสร้างความท้าทายให้องค์กรผลิตสินค้าและบริการในลักษณะเพิ่มคุณค่าและรายได้อีกให้กับองค์กร

๖) ช่วยให้พบข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานและหาวิธีแก้ไขได้ทันเวลาที่

๗) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรจากแนวตั้งไปสู่วัฒนธรรมองค์กรในแนวราบ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน^{๓๓}

๘) ผลสำเร็จที่ได้จากการจัดการความรู้คือ ก. ได้ผลสัมฤทธิ์ของงานในระดับที่ดีขึ้น เกิดนวัตกรรมใหม่ ข. พนักงานเกิดการพัฒนา เกิดการเรียนรู้มันใจตนเอง เกิดชุมชนแนวปฏิบัติ ร่วมกัน ค. องค์กรมีสภาพเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เรียนรู้อย่างเข้มแข็ง สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ ง. มีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นหมุนเวียนเป็นเกลียวหมุนไม่รู้จัก ยกระดับความจัดเป็นระบบ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างงายตาย

จุดอ่อนของการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กร เกิดขึ้นเนื่องจากเหตุผล ดังนี้คือ ๑) วัฒนธรรมองค์กรที่ไม่เอื้อต่อการจัดการความรู้จึงเป็นอุปสรรคทำให้การจัดการ ความรู้ไม่ประสบความสำเร็จ ๒) การจัดการความรู้ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนที่แท้จริงจากผู้บริหารและไม่มีทีมงาน ที่ดำเนินการอย่างแท้จริงจะไม่ประสบความสำเร็จ ๓) ไม่สามารถจัดตั้งชุมชนแนวปฏิบัติตามเป้าหมาย และขยายจำนวนได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้การจัดการความรู้ไม่ประสบความสำเร็จ ๔) ไม่รับรู้ความเปลี่ยนแปลงภายนอก ในลักษณะตั้งอยู่บนความประมาท คือไม่ ตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อนหรือหน่วยงานตน ๕) การดำเนินการจัดการความรู้ไม่ได้มุ่งเป้าหมายหลักของ

^{๓๓}วิเคราะห์จากเป้าหมายการจัดการความรู้ในหัวข้อ ๒.๓ เป้าหมายการจัดการความรู้หน้า ๖๘, Ikujiro Nonaka, Hirotaka Takeuchi, The Knowledge - Creating Company : How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation, pp. 224-226.

องค์กร^{๓๔} ความรู้ มี ๒ ประเภท คือ ความรู้ฝังลึกในตัวคน (tacit knowledge) และความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ในกระบวนการจัดการความรู้มีหลักในการพยายามนำเอาความรู้ที่ฝังลึกในคน ออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้งโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน แม้ว่ากระบวนการจัดการ ความรู้จะมีหลากหลายวิธีการ แต่กระนั้นก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการจัดการความรู้ก็มีข้อจำกัด จากหลายเหตุปัจจัยซึ่งอาจจุดให้กระบวนการจัดการความรู้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ หลังจากที่เข าใจเรื่องความหมายและประเภทของความรู้แล้ว สิ่งที่จะทำการศึกษา ต่อไปคือการจัดการความรู้จะมี กระบวนการจัดการความรู้อย่างไรเมื่อย้อนกลับไปพิจารณาในสวน ของกระบวนการจัดการความรู้ ตามแนวคิดและทฤษฎีกับการจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนาที่จะ นำมาบูรณาการทำให้เห็นว่า มี ความเป็นไปได้ที่จะสามารถทำให้เกิดเป็นกระบวนการจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการได้

๒.๓.๔ ประเภทของความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

ประเภทของความรู้ ในเรื่องของประเภทความรู้นี้มีนักวิชาหลายท่านได้จำแนกประเภท ของความรู้ไว้หลาย นัยด้วยกัน ไตแกอัมริต ติวานะ (Amarit Tiwana) ได้จำแนกประเภทของความรู้ เป็น ๓ ประเภท ภายใต้การปฏิสัมพันธ์ของความรู้ฝังลึกในตัวคน และความรู้ชัดแจ้งไว้ดังนี้คือ

๑) ความรู้ภายในสู่ภายนอก (externalized knowledge) หมายถึงความรู้ที่มีความ ซับซ้อนมาจากความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน ซึ่งจะถูกนำออกมาสู่ภายนอกและประกอบเข้าไปใน ผลิตภัณฑ์ และกระบวนการของบริษัท ตัวอย่างหนึ่งของความรู้ฝังลึกคือองค์ประกอบทางจิต เป็น ความรู้ที่ยาก จะอธิบายออกมาให้เขาใจได้ง่าย เพราะมันประกอบไปด้วยความเชื่ออุดมคติคุณค่า แบบแผนความคิด และแบบจำลองทางความคิด ซึ่งยังอยู่ในจิตใจของคน จึงถือว่าความรู้ฝังลึกนี้ เป็นปัจจัยสำคัญใน การกำหนดธรรมชาติรู้ของคน เป็นองค์ประกอบทางจิตที่ควรจะถูกถ่วงกรอง ออกมาเป็นความรู้ชัด แจงโดยคงบริบทและความสมบูรณ์ไว้

๒) ความรู้หลายถิ่น (multilocational knowledge) หมายถึงความรู้ที่อาจจะอยู่ทั้ง ภายในองค์กรและภายนอกองค์กรก็ได้การจัดการความรู้นี้จะใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อการบูรณาการ ความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันและอยู่ในรูปแบบที่ต่างกัน สร้างคุณค่าเพิ่มด้วยการเชื่อมความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์และการตัดสินใจจึ้นจากภายในและภายนอกองค์กรดั่งนั้น หัวใจ สำคัญ ของการสร้างความรู้นี้จึงเป็นการเคลื่อนย้ายและแปลงความรู้จากความรู้ฝังลึกไปเป็นความรู้ ชัดแจ้ง

๓) ความรู้ถ่ายทอด (migratory knowledge) หมายถึงความรู้ที่เป็นอิสระจากเจ้าของ หรือผู้คิดค้น (creator) ในขณะที่ความรู้ถูกประมวลอย่างกว้างขวางความสามารถในการถ่ายทอด

^{๓๔} วิจารณ์ พานิช, การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๕๑), หน้า ๒๒๕.

เพิ่มขึ้น ตัวอย่างการประมวลเช่น การถ่ายทอดลงในเอกสาร ฐานข้อมูล รูปภาพ ภาพบรรยาย กระดาษทำการอีเมลวีดิทัศน์ หรือเว็บเพจบนเครือข่ายของบริษัท เป็นต้น^{๓๕}

นักวิชาการหลายท่านที่มักกล่าวอ้างถึงการแบ่ง ประเภทความรู้ของไมเคิลโปลานยี ๓๑ ที่ได้แบ่งความรู้เป็นประเภทใหญ่ด้วยกัน ๒ ประเภท คือ ความรู้ฝังลึกในตัวคน (tacit knowledge) และความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้คือ

๑. ความรู้ฝังลึกในตัวคน (tacit knowledge) ความรู้ฝังลึกในตัวคน หมายถึง เป็นสิ่งที่เห็นได้ไม่ชัดเป็นความรู้ที่มาจากการปฏิบัติ เป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในการกระทำกระบวนการและกิจวัตรประจำต่างๆ ความรับผิดชอบ อุดมคติ คุณค่า และอารมณ์หลากหลาย ซึ่งยากที่จะอธิบายโดยใช้คำพูด มีรากฐานมาจากการกระทำและ ประสบการณ์เป็นความเชื่อ ทักษะและมีลักษณะเป็นอัตวิสัย (subjective) เป็นเรื่องส่วนบุคคล มี บริบทเฉพาะ (context-specific) ต้องการการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ ทำให้เป็นทางการและ สื่อสารได้ยาก นอกจากนี้ยังเป็นความรู้เฉพาะตัวที่เกิดจากประสบการณ์การศึกษาการสนทนา การฝึกอบรม ความเชื่อเจตคติของแต่ละบุคคลเป็นความรู้บวกกับสติปัญญาและประสบการณ์ อีกทั้งยังเป็นการเรียนรู้หรือพรสวรรค์ต่างๆ ซึ่งสื่อสารหรือถ่ายทอดในรูปของตัวเลขสูตร หรือลายลักษณ์อักษรได้ยาก ไตแกวิจารณญาณ ความลับทางการค้า วัฒนธรรมองค์กร ทักษะ ความ เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ เคล็ดวิชา เป็นภูมิปัญญา ปฏิภาณไหวพริบ เป็นต้น

๒. ความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ความรู้ชัดแจ้งเป็นความรู้ที่เห็นได้ชัดเจน เป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่อยู่ในตำรา เป็น ความรู้ที่รวบรวมได้ง่าย จัดระบบและโอนโดยใช้วิธีการดิจิทัล มีลักษณะวัตถุวิสัย (objective) สามารถแปลงเป็นรหัสในการถ่ายทอดโดยวิธีการที่เป็นทางการไม่จำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่นเพื่อถ่ายทอดความรู้และสามารถแสดงออกในภาษาที่เป็นระบบและเป็นทางการและถูกแบ่งปันในรูปแบบของข้อมูล สูตรทางวิทยาศาสตร์ข้อกำหนดต่าง ๆ (specifications) คู่มือต่างๆ หรือ สิ่งที่คล้าย ๆ กัน มันสามารถอยู่ในแนวทางปฏิบัติถูกสงวนและถูกเก็บไว้อย่างสัมพันธ์กันอย่าง ง่ายดาย เช่น นโยบายขององค์กรกระบวนการทำงาน ซอฟต์แวร์ เป็นต้น และยังมี ความหมายที่ เป็นความรู้ที่ได้การถ่ายทอดจากบุคคลออกมาในรูปของการบันทึก ใน

^{๓๕} Amrit Tiwana, The Knowledge Management Toolkit : Practical Techniques for Building a Knowledge Management System, (Upper Saddle River, NJ. : Prentice Hall PTR, 2000), p. 67.

รูปแบบต่างๆ ซึ่งก็คือ สารสนเทศนั่นเอง เช่น หนังสือ บทความ เอกสาร มาตรฐาน ลิขสิทธิ์สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า เป็นต้น^{๓๖}

การจัดการความรู้ในประเทศไทยนั้นยังมีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่ง คือศ.นพ. วิจารณ์ พานิช ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ในฐานะนักปฏิบัติได้กล่าวสรุป การจัดการความรู้ไว้ดังนี้คือ การจัดการความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย ๖ ประการต่อความรู้ (๑) การกำหนด ความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร (๒) การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ (๓) การปรับปรุงตัดแปลงหรือสร้างความรู้บางส่วน (๔) การประยุกต์ใช้ ความรู้ในกิจการงานของตน (๕) การนำประสบการณ์จากการทำงานและการประยุกต์ใช้ ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้ (๖) การจัดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แกนความรู้” สำหรับไวใช้งานและปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้นความรู้ชัดแจ้งบูรณาการเข้ากับความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธ ความรู้ชัดแจ้ง หมายถึงความรู้ที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่อยู่ในตำรา เป็นความรู้ที่รวบรวมได้ง่าย จัดระบบและโอนโดยใช้วิธีการดิจิทัล มีลักษณะวัตถุวิสัย (objective) สามารถแปลงเป็นรหัสในการถ่ายทอดโดยวิธีการที่เป็นทางการไม่จำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่นเพื่อถ่ายทอดความรู้เช่น หนังสือ บทความ เอกสาร สื่อต่างๆ ฯลฯ ความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธคือ สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการฟังมาจากผู้อื่น เช่น การศึกษาเล่าเรียนจากครู จากการอ่านหนังสือจากการฟังบรรยายในการทัศนศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ความรู้ที่คนเราได้รับอาจแบ่งเป็นหลายลักษณะ หรือหลายขั้นตอนด้วยกัน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น ๔ ชั้น ดังตัวอย่าง เช่น

๑. รู้แบบท่องจำหรือแบบนกแก้วนกขุนทอง คือ รู้แล้วเอาไปทำอะไรไม่ได้หรือรู้แต่รู้ว่ารู้เท่านั้นเอง (จัดเป็นความรู้ขั้นต่ำหรือความจำ)

๒. รู้แบบสามารถนำไปเปรียบเทียบหรือตีความได้ คือ รู้ว่าสิ่งนั้นผิด สิ่งนี้ถูก สิ่งนั้นดี สิ่งนี้ไม่ดี (จัดเป็นเพียงความเข้าใจ)

๓. รู้แบบสามารถจำ นำเอาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่างๆ ได้ คือ รู้จักตัดแปลงปรับปรุงความรู้ให้เหมาะสม แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง และสามารถแยกแยะเรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องย่อยๆ รวมทั้งยังมองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องเหล่านั้นด้วย (จัดเป็นการรู้จักเอาไปใช้และการรู้จักวิเคราะห์)

^{๓๖} Ikujiro Nonaka & Hirataka Takeuchi, The Knowledge Creating Company : How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation, p. 59-61,

๔. รู้แบบสามารถนำเอาความรู้และความเข้าใจ หรือความคิดต่างๆ ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายมารวมกันเข้าเป็นหมวดหมู่หรือเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งมีการผสมผสานและสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี จนกระทั่งไปติดต่อเสริมแต่งให้เกิดเป็นความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ต่อไปอีกได้ รวมทั้งรู้จักการประเมินค่าของความรู้ทั้งหมดที่ได้รับ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ (จัดเป็นการรู้จักสังเคราะห์และการประมาณค่า) นั่น คือการพัฒนาความรู้จนถึงขั้นสูงสุดคือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้นอกจากนั้นแบ่งความรู้ตามแหล่งที่มาได้อีก ๒ แบบ ได้แก่ ความรู้ที่อยู่กับตัวและความรู้ที่รู้ว่าแหล่งความรู้นั้นมีอยู่ที่ใด หรืออย่างที่กล่าวกันว่า ครึ่งหนึ่งของความรู้ คือรู้ว่าจะไปหาความรู้ได้จากที่ไหน ซึ่งก็คือ ความรู้ย่อมเกิดจากประสบการณ์

กล่าวโดยสรุปความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธบูรณาการจึงหมายถึง ปัญญาที่รู้ชัดแจ้ง เห็นได้ชัดเจนอย่างเปนรูปธรรมจากการได้ฟังมาจากผู้อื่น รวบรวมได้งายจัดระบบและถายโอนด้วยวิธีการ ที่เป็นทางการไม่จำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการถ่ายทอดความรู้ ประเภทที่ ๒ ความรู้ที่ฝังลึกบูรณาการเข้ากับความรู้ฝังลึกเชิงพุทธ ความรู้ฝังลึก หมายถึง เป็นความรู้ที่มาจากปฏิบัติ เป็นสิ่งที่เห็นได้ไม่ชัดยากที่จะ อธิบายโดยใช้คำพูด มีรากฐานมาจากการกระทำและประสบการณ์ เป็นความเชื่อ ทักษะ และมี ลักษณะเป็นอัตวิสัย (subjective) เป็นเรื่องส่วนบุคคล มีบริบทเฉพาะ (context-specific) ต้องการการ ผกผันเพื่อให้เกิดความชำนาญ ทำให้เป็นทางการและสื่อสารได้ยาก เช่น วิจารณ์ญาณ ทักษะ เคล็ด วิชา ฯลฯ ความรู้ฝังลึกเชิงพุทธ คือ จินตามยปัญญาภิภาวนามยปัญญา ซึ่งจินตามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการคิดพิจารณาหาเหตุผลด้วยตนเอง บุคคลมิได้ ฟังจากผู้อื่นโดยตรงแต่ ได้สร้างปัญญาของตนให้เกิดขึ้น ด้วยการคิดค้นทดลองหาเหตุผลด้วยตนเอง สอนภาวนามย ปัญญา หมายถึงปัญญาที่เกิดจากการฝกอบรม หรือปัญญาที่เกิดแต่การฝกลงมือปฏิบัติเช่น การ ปฏิบัติวิปสนากรรมฐาน กล่าวโดยสรุปความรู้ฝังลึกเชิงพุทธบูรณาการ จึงหมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการคิด พิจารณาหาเหตุผลด้วยตนเองมิได้ฟังจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่เห็นไม่ชัดมีรากฐานมาจากการกระทำและ ประสบการณ์เป็นเรื่องส่วนบุคคลเป็นการฝกผันให้เกิดความชำนาญสื่อสารได้ยาก^{๓๗}

๒.๓.๕ กระบวนการความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

กระบวนการจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา ได้นำกรอบแนวคิดเรื่องการจัดการ ความรู้มาประยุกต์เป็นฐานในการนำเสนอคือ

^{๓๗} นันทพล โจรนโกศล, “จิตวิทยาความจำเชิงพุทธบูรณาการ”, สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑๒.

๑. การขัดเกลาทางสังคม ความรู้ฝังลึกเชิงพุทธสู่ความรู้ฝังลึกเชิงพุทธ การขัดเกลาทางสังคมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความรู้ให้เกิดขึ้น ใน พระพุทธศาสนา พื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นจากประเด็น คือพระอานนทได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นพุทธอุปัฏฐาก คือผู้ใกล้ชิดพระพุทธเจ้า^{๓๘} ตัวอย่างเช่น ก่อนที่พระอานนทจะรับหน้าที่เป็นพุทธอุปัฏฐาก ท่านได้ขอพรหรือ เงื่อนไข ๘ ประการจากพระพุทธเจ้า เป็นเงื่อนไขปฏิเสธ ๔ ข้อม้วนไขขอร้อง ๔ ข้อม้วนนี้ คือ เงื่อนไขปฏิเสธคือ

๑) ถ้าพระผู้มีพระภาคจักไม่ประทานจีวรอันประณีตที่ได้ แล้วแก่ข้าพระองค์

๒) ถ้าพระผู้มีพระภาคจักไม่ประทานบิณฑบาต (คืออาหาร) อันประณีตที่ได้ แล้วแก่ข้าพระองค์

๓) ถ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าไม่โปรดให้ข้าพระองค์อยู่ในที่ประทับของพระองค์

๔) ถ้าพระผู้มีพระภาคจักไม่ทรงพาข้าพระองค์ไปในที่นิมนต์ เงื่อนไขขอร้องคือ (๑) ถ้าพระองค์จักไปสู่อุทเทสิกที่ข้าพระองค์คร่ำไว่ (๒) ถ้า ข้าพระองค์จะนำบริษัทซึ่งมาแต่ที่ไกลเพื่อเฝ้าพระองค์ใดในขณะที่มาแล้ว (๓) ถ้าความสงสัยของข้า พระองค์เกิดขึ้นเมื่อใดขอให้เฝ้าทูลถามเมื่อนั้น และ (๔) ถ้าพระองค์ทรงแสดงข้อความอันใด ในที่ลับหลังข้าพระองค์ครั้งเสด็จกลับมาแล้ว จักตรัสบอกข้อความอันนั้นแก่ข้าพระองค์อีก

๒. การสกัดความรู้ออกจากตัวคน : ความรู้ฝังลึกเชิงพุทธสู่ความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธการสกัดความรู้ออกจากตัวคน ในทางพระพุทธศาสนามีแสดงไว้ในครั้งที่เกิด การสังคายนาขึ้นด้วยความปรารถนาดีของพระจุนทเถระที่ได้อุทเทสิกที่สาวกของจิครนถนาภบุตรแตกกัน เพื่อมาเฝ้าพบพระอานนท ๒ ครั้ง ครั้งแรกพระอานนทพาเข้าเฝ้า พระพุทธเจ้าด้วยกัน พระพุทธเจ้าแนะนำให้ทำสังคายนาตั้งกลาวข้างตน และครั้งที่สอง เมื่อสาวกจิครนถนาภบุตรแตกกันยิ่งขึ้น พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเรื่อง สาราณียธรรม หลักธรรมสำหรับอยู่ ด้วยความผาสุก ๖ ประการ^{๓๙} มีรายละเอียดดังนี้คือ

หลักสาราณียธรรม ๖ ประการ ะไรบ้าง คือ ภิคุในธรรมวินัยนี้ (๑) ตั้งมั่นเมตตา ภายกรรมในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อ หน้าและลับหลัง สาราณียธรรมเมื่อนี้ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพไปเพื่อความ สงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป นอันเดียวกัน (๒) ตั้ง มั่นเมตตาวัจกรรม ในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณีย

^{๓๘} สุชีพ ปุณฺณานุภาพ, พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๓๗), หน้า ๒.

^{๓๙} สุชีพ ปุณฺณานุภาพ, พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน, หน้า ๕.

ธรรมแบบนี้ ทำเป็นที่รัก. . . เพื่อความเป็นอันเดียวกัน (๓) ตั้งมั่นเมตตามโนกรรม ในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งตอหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแบบนี้ทำเป็นที่รัก. . . เพื่อความเป็นอันเดียวกัน (๔) บริโภคโดยไม่แบ่งแยกลาภทั้งหลายที่ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม โดย ที่สุดแม่เพียงบิณฑบาตบริโภครวมกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายผู้มีศีลทั้งตอหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแบบนี้ทำเป็นที่รัก . . . เพื่อความเป็นอันเดียวกัน (๕) เป็นผู้มิศีลไมฆาตไมทะลุ ไมดาง ไมพร้อย เป็นไท ทานผู้ร่ำรวยเสริญไม่ถูกตัดทอนและทักท้วงครอบงำ เป็นไปเพื่อ สมาธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งตอหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแบบนี้ทำให้เป็นที่รัก . . . เพื่อความเป็นอันเดียวกัน (๖) เป็นผู้มิทักท้วงโดยทักท้วงอันประเสริฐเป็นนियานิก ธรรม เพื่อความสิ้นทุกข์โดยชอบแก่ผู้ทำตามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งตอหน้า และลับหลัง สาราณียธรรมแบบนี้ทำให้เป็นที่รัก. . . เพื่อความเป็นอันเดียวกันภิกษุทั้งหลาย^{๕๐} การสกัดความรู้ออกจากตัวคนนั้น ต้องประกอบด้วยกรรมสนทนาที่มีเมตตาต่อกัน ตามสาราณียธรรมดังกล่าวเพื่อให้เกิดการอนุเคราะห์และเมตตาต่อกันในการที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ขึ้น ในสมัยพุทธกาลเริ่มต้นด้วยวิธีการทองให้คลองปากแล้วจึงตรวจทานความถูก ผิดนั้นด้วยการรับฟังซึ่งกันและกันด้วยเมตตาธรรม

๓.การผสมผสานความรู้ : ความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธสู่ความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธ การผสมผสานความรู้ในวิธีการนี้เป็นการทำสังคายนาเพื่อกำเนิดพระไตรปิฎกที่ ใช้อยู่ในปัจจุบัน คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่มีชื่อเรียกต่างๆ การจดจำสืบทอดกันมาตามสำนักต่าง ๆ มีการจดจำกันอย่างไม่เป็นเอกภาพจนถึงหลังพระปรินิพพานประมาณ ๓ เดือน จึงได้มีการ ร้อยกรองคำสั่งสอนทั้งหมดไว้เป็นหมวดหมู่ที่เรียกว่า สังคิติหรือสังคายนา^{๕๑}

๔.การฝึกความรู้ในตัวตน : ความรู้ชัดแจ้งเชิงพุทธสู่ความรู้ฝังลึกเชิงพุทธ การฝึกความรู้ในตัวตนเป็นการนำความรู้ที่ได้มาใหม่ไปใช้ปฏิบัติหรือลงมือทำ จริง ๆ จนกลายเป็นความรู้ของตนเอง ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนความรู้ที่ชัดแจ้งให้กลายเป็นความรู้ที่อยู่ ในตัวบุคคลคือการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำก่อนการลงมือทำในทางพระพุทธศาสนาจำเป็นต้องมี องค์ประกอบที่จะทำให้สามารถสร้างความรู้ในตนเองจะยึดในหลักทฤษฎีธรรม ๔ ที่เป็นแนว ทางการพัฒนาปัญญาที่เป็นพื้นฐานที่ไต่กลางไวข้างตน คือ (๑) การเสวนาสัตบุรุษ (สัปปุริสสังเสวะ (๒) การฟังคำสอน (สัทธัมมัสสวนะ) (๓) การพิจารณาไตรตรองอย่างแยบคาย (โยนิโสมนสิการ) (๔) การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม (ธัมมานุธัมมปฏิบัติ)

๒.๓.๖ การประยุกต์ใช้ความรู้ในทางพระพุทธศาสนา

^{๕๐} ม.ม. (ไทย) ๑๒/๔๙๒/๕๓๑-๕๓๓.

^{๕๑} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๓/๒๕๑.

พระพุทธศาสนาได้มีหลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาแห่งความทุกข์หรือตัวการบริหารจัดการซึ่งมีหลักธรรมที่ใช้ประยุกต์ในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี หลักธรรมที่สำคัญนั้นมีหลายหลักด้วยกัน เช่น หลักอิทธิบาท ๔ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ และหิริโอตตัปปะ เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการบริหารจัดการในหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นำมาซึ่งความสำเร็จ และเกิดการพัฒนาองค์ได้อย่างยั่งยืน เช่น การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ฉันทะ คือ ความชอบ ความรัก โดย บุคลากรได้มี ความรัก ความชอบ ที่จะทำให้ประชาชนบนพื้นที่สูงมีความสุขในการทำงาน บริหารงาน บริหารงานต่างๆ วิริยะ คือ ความขยัน หมั่นเพียร ในการดูแล การสนับสนุน การส่งเสริมอาชีพ และการจัดสวัสดิการสังคมตามสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมือง การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน การเคารพกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ มีจิตใจที่จดจ่อ เอาใจใส่ในงาน วิมังสา เพื่อหาแนวทาง ปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จ

การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ถือว่าเป็นความรู้ตามความจริง และสามารถนำมาใช้ได้ตลอดเวลา เช่น แนวทางการเสริมสร้างครอบครัวสันติสุขนั้นกล่าวในภาพรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า สภาพปัญหาเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางป้องกันปัญหา เดิมนั้นครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขดีแต่อาจเป็นเพราะมีปัจจัยภายนอกเข้ามากระทบ บวกกับอารมณ์ของแต่ละคนเข้าไป จึงทำให้เป็นปัญหา ลูกกลาม เป็นสาเหตุให้ครอบครัวไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากัน หรือ ไม่อยากที่จะ พบปะพูดคุยกันทางออกของปัญหาดัง กล่าวคือ ครอบครัวต้องมีการสื่อสารพูดคุยกันก่อน พยายามหันหน้าพูดคุยกันให้ได้มี ปัญหาหนักนิดเบาหน่อยก็ให้อภัยกัน และพร้อมเปิดใจรับฟัง ความคิดเห็น จากนั้นให้ใช้ความถูกต้อง ดึงงามที่แต่ละคนได้สร้างมาเป็นเครื่องระลึกหากันว่าใน อดีตเราเคยทำอะไรๆ ร่วมกันมา ใช้สติ พิจารณาระลึกถึงสิ่งดีงามที่ครอบครัวเคยร่วมกันทำมา หมั่นทบทวนความรู้สึกดีๆ เข้าหากัน เพื่อเปิดโอกาสให้คนที่ปัญหาในครอบครัวได้เข้าใจถึง ความห่วงใยในเจตนาของเราที่อยากจะร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน และที่สำคัญเราควรให้ ความสำคัญในเรื่องของความเคารพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการช่วยเสริมสร้างครอบครัวสันติสุข และยังเป็นหลักธรรมที่สามารถป้องกันกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในครอบครัว หรือ ปัญหาที่ เกิดขึ้นแล้วก็ได้สามารถนำมาเป็นตัวเชื่อมสมานให้ครอบครัวมีความรัก และเคารพกันมากขึ้น โดยหลักการวธรรมยังเป็นส่วนสำคัญในครอบครัวทำให้คนในครอบครัวหันมา ทบทวนสิ่งดีๆ ที่ เคยร่วมกันทำมาในอดีต เพื่อลดปัญหาต่างๆในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

๒.๔ แนวคิดงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

๒.๔.๑ ที่มาของแนวคิดงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

แนวคิดและหลักการทั่วไปของการวิจัยสถาบัน ธรรมชาติของการวิจัยสถาบัน มีแนวคิดหรือหลักการในการวิจัย ดังนี้^{๔๒}

๑. เป็นการทำวิจัยในหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่าง จากการวิจัยทั่วไป
๒. เป็นการทำวิจัยตามขอบเขต ลักษณะ หน้าที่ หรือโครงสร้างของงานที่ได้รับผิดชอบ หรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์กรหรือสถาบันนั้นๆ
๓. เป็นการทำวิจัยทั้งปัญหาเฉพาะหน้าที่ หรือการวางนโยบายหรือแผนระยะยาวของสถาบัน
๔. ผลงานการวิจัยสถาบัน ไม่เพียงแต่จะนำมาแก้ไขปัญหาหรือกำหนดนโยบายหรือพัฒนา องค์กรหรือสถาบันนั้น ๆ เท่านั้น แต่อาจจะนำไปเป็นแนวทางในการวิจัยสถาบันอื่น ๆ ได้
๕. คณะผู้วิจัยเป็นบุคลากร นักวิจัย หรือนักวิชาการ ที่สังกัดอยู่ภายในหน่วยงานหรือสถาบันนั้น ๆ (เว้นแต่จะมีที่ปรึกษาจากภายนอกมาร่วมด้วยก็ได้)
๖. คณะผู้วิจัยควรเป็นนักวิจัยจากหลายสาขา เช่น ทางด้านสังคมศาสตร์จิตวิทยา สถิติ สังคมวิทยา มนุษยศาสตร์เศรษฐศาสตร์กฎหมาย หรือการปกครอง เป็นต้น
๗. แนวคิดหรือเป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบัน คือ ให้สามารถนำข้อมูลหรือข้อค้นพบ ต่างๆ จากการวิจัยไปใช้ประกอบในการแก้ปัญหา กำหนดนโยบายพัฒนาสถาบัน หรือตัดสินใจใน สภาวะการณ์ที่คับขัน เป็นต้น

หลักการทั่วไปของการวิจัยสถาบันควรมีลักษณะดังนี้ ๑. ใช้ระยะสั้น หวังผลเร็ว เพราะต้องการใช้ข้อมูล อาจจะไม่เกิน ๖ เดือน ๒. ขั้นตอนการนำเสนอโครงสร้างต้องรวดเร็ว ไม่มีขั้นตอนมาก อาจเขียนโครงการ ประมาณ ๑ - ๒ เดือน รวมถึงขั้นตอนการพิจารณา และการอนุมัติด้วย ๓. งบประมาณต้องอนุมัติเร็ว และเพียงพอ ๔. ผู้ทำการวิจัยสถาบันต้องได้รับการลดภาระงานอื่น ๆ ให้น้อยลง เพราะการดำเนินการ อาจจะไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด และอาจส่งผลกระทบต่อข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ๕. ผู้ทำการวิจัยสถาบันอาจจะวิจัยเดี่ยวหรือวิจัยเป็นทีมวิจัยก็

^{๔๒} สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผลมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, การวิจัยสถาบัน, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก http://ireo.bu.ac.th/1html_81.html.

ได้ ๖. มีความพร้อมด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งบุคลากรที่จะทำวิจัย สถาบัน การวิจัยสถาบันหากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการวิจัยในงานประจำของสถาบันนั่นเอง

๒.๔.๒ ความหมายงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจัดอยู่ในประเภทการวิจัยประยุกต์ ที่มีรูปแบบและวิธีการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากการทำวิจัยประเภทอื่นๆ เริ่มตั้งแต่การตั้งหัวเรื่องและปัญหาการวิจัย การออกแบบวิจัย ไปจนถึงการกำหนดวิธีการวิจัย โดยตลอดทั้งกระบวนการทำวิจัย อาจจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่นมากกว่าบทบาทการดำเนินการโดยนักวิจัยฝ่ายเดียวนอกจากนี้การทำความเข้าใจปัญหาข้อเท็จจริงของชุมชนท้องถิ่น^{๔๓}

ท้องถิ่น” คือขอบเขตพื้นที่หรืออาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ ที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ อยู่ในระดับล่างระดับฐานรากหรือรากหญ้าและอาจหมายรวมถึงพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทห่างไกล จากความเป็นเมืองและศูนย์กลางอำนาจการปกครอง ฯลฯ ท้องถิ่นในแง่ nàyจึงมีความเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นหรือเฉพาะภูมิภาคที่แตกต่างหลากหลายที่อาจไม่มีอะไรเหมือนหรือเป็นเรื่องเดียวกันกับเมืองและศูนย์กลางอำนาจการปกครองเลยนักวิจัยจำเป็นต้องทำความเข้าใจสภาพการณ์ของพื้นที่ในแง่ของความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ลักษณะธรรมชาติระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมภูมิอากาศชนชาติ เผ่าพันธุ์อาชีพพันธุ์พืช ฯลฯ^{๔๔} ที่สำคัญคือนักวิจัยต้องมองเห็นมิติด้านโครงสร้าง “ความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นกับศูนย์กลาง” ที่อาจไม่เท่าเทียมกันความไม่เสมอภาคในด้านต่างๆ เช่น การกระจายทรัพยากรและความเจริญเติบโตที่ไม่ทั่วถึงมีความลักลั่นและมีปัจจัยข้อจำกัดต่างๆ อยู่ในระบบโครงสร้างรวมไปถึงมีผลกระทบอันเกิดจากยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งที่ถูกลงมาจากระดับบนหรือจากศูนย์กลาง

๒.๔.๓ หลักการสำคัญงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีแนวความคิดและเป้าหมายหลักๆ อยู่ ๓ ประการ คือ

๑.คน (Man) เป็นเรื่องของ การสร้างคน การพัฒนาศักยภาพบุคคล (Human Resource Management) ในแง่การพัฒนาความคิด ทั้งมโนทัศน์ วิสัยทัศน์และกระบวนทัศน์ใหม่ต่อการพัฒนาสังคม ที่มีพื้นฐานสอดคล้องกับสังคมแห่งการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการมองมนุษย์ทุกคนอย่างมีคุณค่ามีศักยภาพมากกว่าการยึดถือปัจเจกชนเป็นที่ตั้ง การมองเรื่องการพัฒนาแบบองค์รวม

^{๔๓} Robert Audi, Epistemology: A Contemporary of the Theory of Knowledge. New York : Routledge, 2003.

^{๔๔} Juergen Habermas, On the Logic of Social Science. Sherry Weber Nicholsen and Jerry A. Stark (translated), Cambridge: Massachusetts Institute of Technology Press, 1991.

(Holistic approach) มากกว่าการแยกส่วน การให้ความสำคัญในการระดมความคิดเห็นร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หรือการให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้ความจริงอย่างเป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากกว่าการใช้ความรู้สึกส่วนตัว การทำงานเป็นที่รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในกระบวนการวิจัย (research process) เช่น การวิเคราะห์ปัญหา (problem analysis) และการวางแผน (planning) การประชุมอย่างมีส่วนร่วม (Participation process) การบันทึกข้อมูล การจับประเด็นและการเชื่อมโยงข้อมูล การวิเคราะห์และการสรุปข้อมูล (Analysis and Conclusion) การจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และการประสานศักยภาพภายนอกมาหนุนเสริมการทำงาน เป็นต้น^{๔๕}

๒. ความรู้ (knowledge) เป็นเรื่องของการสร้าง สังคมความรู้แห่งอนาคต ให้เกิดขึ้นอย่าง หมายถึง กระบวนการตัดสินใจหรือดำเนินการใดๆ ของท้องถิ่น สังคมและประเทศที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความจริงอย่างเป็นเหตุเป็นผล และการมีส่วนร่วมจากทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มคนระดับรากหญ้า ไม่ใช่มาจากการใช้ความคิดเห็นส่วนตัวของคนบางกลุ่ม ในการตัดสินใจหรือกระทำ การใดๆ เกี่ยวกับเรื่องของส่วนรวม โดยอาศัยอำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ขณะเดียวกันเป็นการสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างหลากหลายเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาท้องถิ่นและสังคม ตลอดจนเป็นการยกระดับความรู้สู่การสร้างสรรค์แนวคิดทฤษฎีใหม่ ๆ จากฐานราก เพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัยและการกำหนดทิศทางการพัฒนาสังคมแห่งอนาคต^{๔๖}

ดังนั้น แหล่งความรู้ใหม่จะไม่ใช่มาจากตำราต่างชาติแต่เพียงแหล่งเดียว หากแต่จะมาจากองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นพื้นฐานสำคัญจากการเรียนรู้ของสังคมทุกระดับผ่านกระบวนการศึกษา กระบวนการวิจัย และกระบวนการพัฒนาประเทศ และที่สำคัญเป็นกระบวนการที่สร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแห่งการค้นหาความรู้ความจริงของคน เนื่องจากความรู้ในความจริงเป็นความหมายใหม่แห่งความเท่าเทียมกัน ของคนในสังคมแห่งอนาคต เพราะเป็นที่มาของการรักษาผลประโยชน์และการได้มาซึ่งผลประโยชน์ของตัวเองและส่วนรวม

๓. เครือข่ายกับการเรียนรู้ (Learning Network) เป้าหมายระยะยาวแล้วก็เพื่อที่จะพัฒนาสังคมใหม่ให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการสร้างสังคมแห่งความจริงที่มีความเป็นเหตุเป็นผล เป็นสังคมแห่งการค้นหาและค้นพบความรู้ความจริงอย่างมีส่วนร่วมจากกลุ่มคนอย่างหลากหลาย ทั้งในกระบวนการศึกษารวบรวมข้อมูล การวิพากษ์วิจารณ์ การหาข้อสรุป และการตัดสินใจ โดยเน้น

^{๔๕} ประอร สุนทรวิภาต, การวิจัยสถาบัน, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก planning.pn.psu.ac.th, ๒๕๔๙.

^{๔๖} วิจารย์ พานิช, การบริหารงานวิจัย : แนวคิดจากประสบการณ์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓.

การพัฒนาจากฐานข้อมูลท้องถิ่นของคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น และโดยคนท้องถิ่นอย่างหลากหลาย เป็นสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การหนุนช่วยระหว่างกัน การดึงศักยภาพที่หลากหลายมาหนุนเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ การมองเป้าหมายส่วนรวมมากกว่าเป้าหมายของบุคคลและคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ลดช่องว่างและข้อขัดแย้งอันเกิดจากข้อจำกัดและเงื่อนไขต่าง ๆ ในกระบวนการพัฒนาของแต่ละองค์กรและหน่วยงาน

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ความเข้าใจความถูกต้อง ในสิ่งที่ต้องการศึกษามี การ รวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์และตีความหมายของผลที่ได้จากการวิเคราะห์ซึ่ง เป้าหมายที่สำคัญของการวิจัยคือการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างถูกต้องตาม หลักวิชา เป็นการกระทำอย่างมีระบบที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ การวิจัยเกิดขึ้นด้วยเหตุผล ที่สำคัญ ๒ ประการคือการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ และการวิจัยประยุกต์ซึ่งเป็นการวิจัยที่ นำผลมาใช้ในทางปฏิบัติโดยตรง ในปัจจุบันหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัย เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการวิจัยประยุกต์ที่เน้นการนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานและ องค์กรโดยตรงและทำอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยในลักษณะต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องและ เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งเรียกการวิจัยในลักษณะนี้ว่า “การวิจัยสถาบัน”

สถาบันอุดมศึกษาเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยสถาบัน โดยพิจารณาได้จากที่มีการจัดตั้ง หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันโดยตรง มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรใน องค์กร ทำงานวิจัยสถาบัน โดยมีการให้ทุนสนับสนุน รวมทั้งการมีเครือข่ายการวิจัยสถาบัน เป็นต้น ผลที่ได้จาก การวิจัยสถาบันนอกจากจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาสถาบันแล้วยัง เป็นผลงานทาง วิชาการที่สามารถนำไปใช้ในการขอรับการประเมินเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของ ผู้ทำวิจัยได้อีกทาง หนึ่ง^{๔๗} นอกจากนี้ในความหมาย ของการประกันคุณภาพ การวิจัยสถาบัน หมายถึง การดำเนินงานวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับองค์กร เพื่อใช้ ผลการวิจัยเชิงประเมินนั้น มา ประกอบการตัดสินใจในการจัดทำนโยบายและแผน วิสัยทัศน์พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กรนั้น ต่อไป รวมทั้งมีการกำหนดให้การวิจัยสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารจัดการองค์กร^{๔๘} (สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ๒๕๔9 : ๑) ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการ จัดตั้งสมาคมวิจัยสถาบันขึ้นแล้วเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ โดยมี ศาสตราจารย์ดร. วิจิตร ศรี สอ้าน เป็นนายกสมาคมและผู้ริเริ่มจัดตั้งในนามสมาคมวิจัยสถาบันและ พัฒนาอุดมศึกษา

^{๔๗} วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, การวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก www.cie.tu.ac.th/research.shtml).

^{๔๘} สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, การวิจัยสถาบัน, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก http://ireo.bu.ac.th/1html_81.html).

(Association of Institutional Research and Higher Education Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของนักวิจัยสถาบัน นักวิชาการ และผู้บริหารการศึกษา ได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ๆ อันนำไปสู่ประโยชน์ในทางวิชาการและวิชาชีพ การส่งเสริมการจัดทำวิจัยสถาบันและเผยแพร่ผลงาน' รวมทั้งการให้บริการทางด้านการวิจัยสถาบัน ด้านนโยบายและแผน และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ โดยรวมก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาและสนองตอบต่อ ความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้^{๔๙} จากความสำคัญของการวิจัยสถาบันดังที่กล่าวมาจึงถือได้ว่าการวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือสำคัญและทรงพลังในการขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๔ ประเภทงานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

งานวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น ที่ดำเนินการวิจัยสามารถแบ่งประเภทออกได้ ๓ ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ๑) การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ๒) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ๓) การวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ^{๕๐} ดังนี้

๑) การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยเน้นไปที่การตั้งประเด็นเพื่อบอกเล่าเรื่อง การพรรณนาให้เห็นภาพและรายละเอียดของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนอย่างแจ่มชัดและหนักแน่นก็จะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่นมากกว่าที่จะไปเน้นความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวิจัยและสถิติเชิงปริมาณ นอกจากนี้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาก็ยังเป็นการกำหนดกระบวนการวิจัยค้นคว้าของเราว่าผู้วิจัยต้องลงไป “คลุกคลีตีโมง” ที่จะสืบค้น สังเกตข้อเท็จจริงเชิงลึก ไม่ผิวเผิน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจที่แจ่มชัด และสามารถบอกเล่าเรื่องราว (story telling) ได้อย่างน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น เราอาจทำวิจัยเพื่อพรรณนาบอกเล่าวิถีคิดและบทบาทการทำงานของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม ในเรื่องวนเกษตรให้ลึกซึ้งและเห็นภาพที่ชัดเจน ผู้วิจัยกำหนดวางโครงเรื่องแตกประเด็นออกไปให้ครอบคลุมมิติด้านประวัติศาสตร์ชีวิตส่วนตัว แรงบันดาลใจ วิถีคิดและวิธมองปัญหา บทบาทการทำงาน อุดมคติ การเรียนรู้ต่อสู้กับอุปสรรค การถ่ายทอดประสบการณ์สู่ชุมชน ฯลฯ เป็นต้นการได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของประเด็นแต่ละเรื่องที่ลึกและมีเนื้อหามากเพียงพอที่ผู้วิจัยสามารถนำมาพรรณนาเล่าเรื่องได้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อเก็บข้อมูลขั้นต้น (primary) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม (participant and unobtrusive observation) การพูดคุยสัมภาษณ์บุคคล (in-depth interview) การแฝงฝังตัวหรือ

^{๔๙} ประอร สุนทรวิภาต. การวิจัยสถาบัน, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก planning.pn.psu.ac.th, ๒๕๔๙. หน้า ๔.

^{๕๐} Bent Flybjerg, Making Social Sciences Matter : Why Social Inquiry Failed and How It Can Succeed Again? Cambridge, Cambridge University Press, 2001.

จุ่มตัว (emersion) เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่วิจัยอย่างเข้มข้น โดยตัวผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์ที่วิจัยการบอกเล่ารายละเอียดของภาพเหตุการณ์ใหญ่อันเกิดจากการร้อยเรียงภาพย่อยๆ ที่เรียกว่า การปะติดปะต่อเรื่องราว (jigsaw) ให้ได้รายละเอียดผู้วิจัยอาจต้องมีทักษะการใช้ภาษาที่สื่อได้ชัดเจนและตรงประเด็น งานวิจัยเชิงพรรณนาจึงจะมีชีวิตชีวาน่าสนใจ คนอ่านงานวิจัยเห็นภาพที่ชัดเจน

๒) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจนำมาทำเป็นงานวิจัยท้องถิ่นได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากตัวบท(texts) จากเอกสาร (documents) เป็นหลัก เอกสารมีสองระดับชั้น กล่าวคือ เอกสารชั้นต้น (primary) ที่ผู้วิจัยเข้าถึงและวิเคราะห์เนื้อหาด้วยตัวผู้วิจัยเอง และเอกสารชั้นรอง(secondary) เป็นงานวิจัยของผู้อื่นที่ได้ทำไว้ก่อนในหัวเรื่องที่คล้ายกัน โดยผู้วิจัยอาศัยข้อค้นพบบางเรื่องบางแง่มุมมาประกอบในการวิจัย เอกสารผู้วิจัยอาจไม่จำเป็นต้องลงสนามเข้าไปในพื้นที่เลยก็ได้ แต่จุดสำคัญอยู่ที่การเข้าถึงเอกสารชั้นต้นและชั้นรองจากแหล่งเอกสารต่างๆ ได้และเอกสารเหล่านั้นมีเนื้อหาที่หนักแน่นมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์

๓) การวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ เป็นประเด็นที่ทำวิจัยในลักษณะการวิเคราะห์เอกสารได้ รวมไปถึงการวิเคราะห์เนื้อหาทางเขียนของปราชญ์ชุมชน นักคิด นักพัฒนาท้องถิ่นในแนวคิดมุมมองเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาทิเช่น แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวคิดเกษตรผสมผสานในทัศนะมุมมองของประยงค์ธรรงค์ในชุมชนไม้เรียง แนวคิดประเวศ วะสี เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดการพัฒนาวิถีพุทธของพระพรหมคุณาภรณ์ ฯลฯ ในการวิจัยเอกสารผู้วิจัยจำเป็นต้องวางโครงสร้างการวิเคราะห์เนื้อหาในลักษณะของการตั้งธงหรือรหัสประเด็น (coding) ที่ชัดเจนเพื่อดีงและสกัดออกจากเอกสารที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ การเลือกชิ้นเอกสารควรมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าจะใช้งานชิ้นต้นกี่ชิ้น งานชั้นรองกี่ชิ้น งานแต่ละชิ้นมีความสำคัญมากน้อยต่างกันอย่างไร ให้รายละเอียดเนื้อหาในเรื่องใด เป็นต้น

๒.๔.๕ กระบวนการวิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

การวิจัยสถาบันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งสภาพการแข่งขันระหว่าง สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนมีสูงตังนั้น การวิจัยสถาบันจึงเป็นการเตรียมฐานข้อมูลเพื่อช่วยให้ ผู้บริหารสถาบันใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน ทำให้สถาบันรู้สถานภาพ ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง และที่สำคัญคือการวิจัยสถาบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน และความเป็นเลิศให้กับสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งทำให้เกิดการบูรณาการระหว่างการวิจัยและ การเรียนการสอนซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เมื่อเกิดปัญหาหรือต้องการพัฒนาการเรียน การสอน สามารถใช้การวิจัยเป็น

เครื่องมือในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาจึงนำเอาผลการวิจัยไปใช้เบื้องต้นในการแก้ปัญหา วางแผน หรือตัดสินใจ ซึ่งถือเป็นวงจรของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาที่ต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ต่อสถาบันเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังสามารถใช้ การวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภารกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา เช่น การบริการ วิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

ลักษณะของการวิจัยสถาบัน ลักษณะการดำเนินการวิจัยสถาบันเป็นการสลับกันระหว่างการทำงานของกระบวนการต่อไปนี้^{๕๑}

๑. การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D คือการวิจัยที่มุ่งพัฒนา นวัตกรรมที่เป็นทางเลือกใหม่ๆเพื่อยกระดับคุณภาพงาน โดยผลลัพธ์ของการวิจัยจะปรากฏให้เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ผลการวิจัยประเภทสื่อ/ชิ้นงาน (Material) และประเภทแบบหรือวิธีการทำงาน (Procedure/Process)

๒. การพัฒนาและวิจัย (Development and Research) หรือ D&R คือการเน้นการพัฒนา มากกว่าการวิจัยโดยถือว่าการวิจัยเป็นเพียงส่วนน้อยของกระบวนการพัฒนา ทั้งนี้ในกระบวนการของการวิจัยสถาบัน ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัยทั้งลึกและกว้าง โดย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ที่ไม่ควรมีเฉพาะข้อมูลภายใน แต่ควรมีข้อมูลภายนอกด้วย ข้อมูลภายในอาจ ประกอบด้วย ข้อมูลนิสิต/นักศึกษา บุคลากร หลักสูตรการเงินการคลัง โปรแกรม หลักสูตรและทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก ที่สำคัญจะต้องพัฒนาฐานข้อมูลให้เหมาะสมกับการศึกษาวิเคราะห์ในประเภทต่างๆ ตลอดจนต้องมีการนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ การวางแผน และการประเมินผลของสถาบันให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

การวิจัยสถาบันเครื่องมือสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้หน่วยงานหรือองค์กรในอุดมคติ ต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้คนที่ทำงานในองค์กร นอกจากทำงานตามหน้าที่แล้วยังมีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงาน ทำให้ผู้ทำงานได้รับ การพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การวิจัยสถาบันซึ่งเป็นการวิจัยในงานประจำจึงเป็นกิจกรรมที่ดีที่สุดที่เป็น เครื่องมือสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลากรขององค์กรควบคู่ไปด้วยกัน กิจกรรมเพื่อการพัฒนางานในลักษณะของ QCC (Quality Control Circle) QA (Quality Assurance) QI (Quality Improvement) TQC (Total Quality Control) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการ คิดการปรึกษาหารือกันในกลุ่ม ตัดสินใจเลือก ดำเนินการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนา หาวิธีการพัฒนางาน ดำเนินการพัฒนางาน เก็บ

^{๕๑} สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผลมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, การวิจัยสถาบัน, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก http://ireo.bu.ac.th/1html_81.html หน้า ๒.

ขอมูลก่อนและหลังการพัฒนางานเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนางาน หากมองในความหมายที่กว้างก็คือ การวิจัยอย่างง่ายนั่นเอง กิจกรรมเหล่านี้คือกระบวนการ พัฒนาบุคลากรและมีส่วนเสริมสร้างความ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน^{๕๒}

สรุปได้ว่าการวิจัยสถาบันเป็นเสมือนกระจกส่องดูตนเองว่าได้ปฏิบัติหรือบริหารจัดการ สถาบันตาม นโยบาย วิสัยทัศน์พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่สถาบันได้กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีความ สอดคล้อง กับนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานเจ้าสังกัดของ สถาบัน นั้น ๆ หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้มีข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา งานของ สถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมทั้งเป็นวงจรของการพัฒนาองค์กร อย่าง ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด จึงกล่าวได้ว่าการวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปรับปรุงและ พัฒนา องค์กร และขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางในการส่งเสริมให้บุคลากรผู้ทำงานวิจัยสถาบันได้ พัฒนา ศักยภาพทางวิชาการและมีโอกาสความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเองควบคู่ไปด้วยกันกับการ พัฒนา องค์กรด้วย ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา สภาสถาบันและผู้บริหารทุก ระดับ จะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยดำเนินการ พร้อม ๆ กันไปกับการกระตุ้นให้บุคลากรได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการวิจัยสถาบัน มีการ ทำงานวิจัย อย่างจริงจังต่อเนื่อง และที่สำคัญต้องเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้จริง ซึ่งจะ ส่งผลให้เกิดเป็นวงจรของการพัฒนาที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่าง ไม่หยุดนิ่ง

๒.๔.๖ การประยุกต์ใช้วิจัยสถาบันและชุมชนท้องถิ่น

การประยุกต์ใช้ได้รับผลประโยชน์ในแง่ของการปรับปรุงและพัฒนางานประจำที่ทำอยู่ ทุกวันด้วยโดยสามารถนำงานที่ทำอยู่มาใช้ เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการวางแผนการวิจัยเปรียบเทียบ วิธีการทำงานระหว่างวิธีการทำงานที่ใช้กันอยู่เดิม กับวิธีการที่คิดขึ้นหรือประยุกต์จากที่ผู้อื่นคิดไว้แล้ว ซึ่งเชื่อว่าจะจะเป็นวิธีการที่ดีกว่าเดิมในด้านต่างๆเช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าใช้เวลา น้อยกว่าลด ขึ้นตอลงและปลอดภัยกว่า เป็นต้น หากมีการวางแผนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ป้องกันอคติได้อย่าง รัดกุมมีการตั้งคำถามวิจัยอย่างชัดเจน มีการประมวลผลอย่าง น่าเชื่อถือและได้ข้อสรุปใหม่จาก งานวิจัยก็จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสถาบันได้ นอกจากนี้หลักการสำคัญของการวิจัยสถาบันคือ ต้องไม่แปลกแยกจากการทำงานปกติแต่ จะต้องเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร จัดการของสถาบันที่เกิดขึ้นเป็นวงจรของการ พัฒนาสถาบันนั้น ๆ จึงจะทำให้ผู้ทำวิจัยเกิดความรู้สึกว่า การวิจัยสถาบันไม่ได้เป็นเรื่องยาก น่าเบื่อ และ สร้างภาระให้มากขึ้นกว่างานที่ทำอยู่ตามปกติแต่

^{๕๒}วิจารณ์ พานิช, การบริหารงานวิจัย : แนวคิดจากประสบการณ์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๖), หน้า ๙๒.

ตรงกันข้ามกลับทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกสนุกกับการทำงาน และเกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญคือสถาบันจะได้นงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง^{๕๓}

วัตถุประสงค์ของการวิจัยสถาบัน การวิจัยสถาบันมีวัตถุประสงค์โดยทั่วไป สรุปได้ ๔ ประการ ดังนี้^{๕๔}

๑. วิจัยเพื่อแก้ปัญหา เมื่อสถาบันมีปัญหาหรืออุปสรรค จำเป็นต้องมีการวิจัยสำหรับใช้เป็น ข้อมูลในการตัดสินใจ ติดตาม และปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของสถาบัน เช่น ปัญหานิสิต/นักศึกษา ที่ลาออกกลางคัน ปัญหานิสิต/นักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันไม่เป็นไปตามแผน เป็นต้น

๒. วิจัยเพื่อการตัดสินใจ ในกรณีที่ไม่มีปัญหา แต่ต้องการตัดสินใจในบางเรื่อง เช่น การขยายวิทยาเขต การเปิดหลักสูตรใหม่ เป็นต้น หากมีผลงานวิจัยที่มีข้อมูลสนับสนุนและยืนยันได้ก็จะทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๓. วิจัยเพื่อวางแผนอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของสถาบันได้อย่างเหมาะสม เช่น การศึกษาแนวโน้มทางเศรษฐกิจ แนวโน้มทางสังคม แนวโน้มของนักศึกษา และแนวโน้มของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถาบัน เป็นต้น

๔. วิจัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องที่สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญ และคำนึงถึงเพราะสถาบันอุดมศึกษาจะคงอยู่ได้ด้วยคุณภาพและความเป็นเลิศ ปัจจุบันมีสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งจะดำเนินการในเรื่องการประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาอย่างน้อย ๕ ปีต่อครั้ง สถาบันจึงต้องมีการประเมินคุณภาพภายในของตนเองโดยการ ทำวิจัยสถาบันควบคู่ไปกับการดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ด้วย

๒.๕ ทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๕.๑ ที่มาของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เน้นการพัฒนาประเทศที่ต้องสร้างพื้นฐานความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน โดยเน้นความหมายของการพอมีพอกินซึ่ง

^{๕๓} วิจารณ์ พานิช, การบริหารงานวิจัย : แนวคิดจากประสบการณ์ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๖), หน้า ๙๑.

^{๕๔} ภัทรพรหม เล้านรัมย์, เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การวิจัยสถาบันกับ การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙, จาก http://www.spa.ac.th/~patrapan/Tip1_46.html หน้า ๑.

ปรากฏอีกครั้งในพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันพุธที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๗ ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต อันถือเป็นจุดเริ่มต้นของข้อเสนอ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ชัดเจนในเวลาต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสพระราชดำรัส ที่พระองค์ทรงพระราชทานอย่างชัดเจน เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อวันศุกร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต ซึ่งอธิบายว่า “พอเพียง” คือ ๑) พอประมาณ ๒) ซื่อตรง ๓) ไม่โลภมาก และ ๔) ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อเสนอในการดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจ ตามแนวทางของพุทธธรรมอย่างแท้จริง โดยที่พระองค์ได้ทดลองปฏิบัติตามแนวคิดดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมมาก่อนหน้าที่จะมีพระราชดำรัสในปี พ.ศ.๒๕๑๗ แล้วภายหลังจากที่พระราชดำรัสได้รับการสนองตอบจากรัฐบาลในยุคนั้นเท่าที่ควร พระองค์ได้ทรงศึกษาค้นคว้าหารูปธรรมของรูปแบบที่ปฏิบัติได้จริงรูปแบบหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ การเกษตรทฤษฎีใหม่และได้นำเสนอรูปแบบดังกล่าว ต่อพสกนิกรของพระองค์เป็นครั้งแรกเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต หลังจากนั้นได้รับสั่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนี้ต่อเนื่องติดต่อกันทุกปีจนล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ก็ยังทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้เรื่องดังกล่าว อันเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศตามพุทธธรรม^{๕๕}

ข้อความสำคัญตอนหนึ่งของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเป็นครั้งแรก แก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ คือ “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยาก ล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศ กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้”^{๕๖} และข้อความที่สำคัญอีก

^{๕๕} อภิชัย พันธเสน, “พุทธเศรษฐศาสตร์” ใน การสัมมนาทางวิชาการโครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน

ครั้งที่ ๒ เรื่องฐานปัญญาไทยในโลกสากล จัดโดยราชบัณฑิตยสถาน กระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์มนุษยวิทยา

สิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร, (กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๖.

^{๕๖} พระบรมราชาบาท ๑๖๘ องค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์ เพื่อ

ตอนหนึ่งแห่งพระราชดำรัส ที่ได้พระราชทานแก่ผู้ที่ไม่เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายพระพรชัยมงคล ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ ความว่า “คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกินและให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอกิน มีความสงบและทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอดเยี่ยมยวด แต่ว่าจะมีความพอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอกินนี้ได้ เราก็จะยอดเยี่ยมยวดได้”^{๕๗}

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ^{๕๘} ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่เริ่มงานพัฒนาเมื่อ ๕๐ กว่าปีที่แล้วและทรงยึดมั่นหลักการนี้มาโดยตลอดโดยเฉพาะด้านการเกษตร เราเน้นการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกเป็นเชิงพาณิชย์ เช่น เมื่อปลูกข้าวก็นำไปขายและนำเงินไปซื้อข้าว เมื่อเงินหมดก็ไปกู้เป็นอย่างนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งชาวนาไทยตกอยู่ในภาวะเป็นหนี้สิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ทรงตระหนักถึงปัญหาด้านนี้ จึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารโคกระบือขึ้นเพื่อช่วยเหลือราษฎร นับเป็นจุดเริ่มต้นแห่งที่มา

เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒,

(กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐.

^{๕๗} อภิชาติ พันธเสน, พุทธเศรษฐศาสตร์: วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์

สาขาต่าง ๆ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๕๕๔.

^{๕๘} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, ๘๐ พรรษาเทิดไท้องค์ราชัน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๘.

ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการแรก ๆ ของพระองค์ได้ทรงกำชับหน่วยราชการ มิให้นำเครื่องมือกลหนักเข้าไปทำงาน ทรงรับสั่งว่า หากนำเข้าไปเร็วนักชาวบ้านจะละทิ้งจอบ เสียม และในอนาคตจะช่วยตัวเองไม่ได้ ซึ่งก็เป็นจริงในปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ได้พระราชดำริ วิธีการที่จะช่วยเหลือราษฎรด้านการเกษตรโดยได้พระราชทาน “ทฤษฎีใหม่” ขึ้นเมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๓๕ ณ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมิ่งมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการทำการเกษตรให้แก่ราษฎรพระราชทานในเรื่องทฤษฎีใหม่ เกิดจากที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเยี่ยมราษฎร บ้านกุดต่อแก่น อำเภอกุดสิมคุ่มใหม่ อําเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และทรงพระราชทานพระราชดำรัส แก่บรรดาคณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๕ ถึงข้อมูลเบื้องต้นจากปัญหาข้อเท็จจริงแล้วทรงวิเคราะห์เป็นแนวคิดทฤษฎีในการแก้ไขในเวลาต่อมา จึงมีพระราชดำริให้ทำการทดลอง “ทฤษฎีใหม่” ณ วัดมิ่งมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการทดลอง สรุปเป็นทฤษฎีใหม่ในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖^{๕๙} ทฤษฎีใหม่มีลักษณะสำคัญอยู่ที่การจัดการด้านที่ดินและแหล่งน้ำในลักษณะ ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ คือ ขุดสระและเลี้ยงปลา ๓๐ ส่วน ปลูกข้าว ๓๐ ส่วน ปลูกพืชไร่พืชสวน ๓๐ ส่วนและสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ๑๐ ส่วน

๒.๕.๒ ความหมายแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป^{๖๐}

^{๕๙} สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๔๑,) หน้า ๒๒๗ - ๒๓๑.

^{๖๐} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, ๘๐ พรรษาเทิดไถ่องค์ราชัน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๘.

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทาในการดำเนินชีวิตมีดุลยภาพระหว่างชีวิตกับสิ่งต่าง ๆ ดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกินเป็นสัมมาอาชีวะก่อนเป็นเบื้องต้น จากนั้นจึงพัฒนาสู่การกินดีอยู่ดีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาหรือแนวคิดโดยมีหลักการและอุดมการณ์ที่ช่วยพัฒนา ชีวิตมนุษย์และสังคมให้มุ่งไปสู่ความยั่งยืน ด้วยการรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง พอเพียง ไม่โลภมาก มีเหตุผลและไม่ประมาทหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้

๒.๕.๓ ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดระยะเวลา ๕ ทศวรรษ นับแต่ที่ได้ทรงริเริ่มการทรงงานเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยทั่วไปเป็นต้นมา เป้าหมายสำคัญพื้นฐานที่ไม่เคยแปรเปลี่ยน คือ ขจัดความทุกข์ยากและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทห่างไกลทุรกันดาร ซึ่งยากจนและต้องการความช่วยเหลือ มุ่งหมายที่จะให้ลดกระบวนการเศรษฐกิจระบบทุนนิยมสุดโต่ง โดยให้ลดระดับลงเพียงพอแก่ความจำเป็นและความเหมาะสมกับการรักษาและการดำรงชีวิตที่เรียบง่ายพึ่งพาตนเองได้บริโภคแต่พอเพียง ลดและบรรเทาการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ หันมาใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีที่ไม่เป็นการทำลายธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการเดินสายกลางตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาในพระพุทธศาสนาและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน พึ่งปรารถนาสำหรับบุคคลและสังคมที่ยั่งยืนนั่นเอง

การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ

กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี^{๖๑} นัยสำคัญของแนวคิดระบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบหลักอยู่ ๓ ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลหรือผลผลิต ให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา หลักใหญ่สำคัญยิ่ง คือการลดค่าใช้จ่ายโดยการสร้างสิ่งอุปโภค บริโภคในที่ดินของตนเอง

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียง ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้ กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้าน จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลายครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรมการแปรรูป อาหาร การทำธุรกิจค้าขายและการท่องเที่ยวระดับชุมชน เป็นต้น เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้วชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้านเมื่อเป็นเช่นนี้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อม ๆ กับสภาพการณ์ ด้วยการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตาความเอื้ออาทรและความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้ แต่เพียงมิติเดียวหากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่น ๆ ด้วย เช่น การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สั่งมาของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

สำหรับในภาคอุตสาหกรรมนั้น ก็สามารถนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้ คือ เน้นการผลิตด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องและไม่ควรทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกินไป เพราะหากทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก็จะต้องพึ่งพิงสินค้าวัตถุดิบและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อนำมาผลิตสินค้า โดยต้องคำนึงถึงสิ่งที่มีอยู่ในประเทศก่อน จึงจะทำให้ประเทศไม่ต้องพึ่งพิงต่างชาติอย่างเช่นปัจจุบัน

^{๖๑} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอนว่าด้วยพระสูตร

ดังนั้น จะต้องช่วยเหลือประเทศให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ได้ทรงเป็นผู้จุดประกายระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเป็นการช่วยลดปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนที่นำมาใช้ในการผลิตให้เป็นลักษณะพึ่งพาซึ่งมีมาแล้วเกือบ ๒๐ ปี แต่ทุกคนมองข้ามประเด็นนี้ไป ตลอดจนได้รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมการเป็นอยู่หรือการใช้ชีวิตจากภายนอกประเทศ ทำให้ประชาชนหลงลืมและมัวเมาอยู่กับการเป็นนักบริโภคนิยมรับเอาของต่างชาติเข้ามาอย่างไม่รู้ตัวและรวดเร็วจนทำให้เศรษฐกิจของไทยตกต่ำ

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวปฏิบัติโดยยึดหลักความพอดีกับศักยภาพของตนเองบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง รวมทั้งมีความเอื้ออาทรต่อคนอื่นในสังคมเป็นประการสำคัญ ถึงแม้ว่าแนวคิดนี้จะมุ่งเน้นไปสู่กลุ่มเกษตรกรหรือผู้มีที่ดินทั้งหลาย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องกลับไปสู่ภาคเกษตรทั้งหมด ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในสภาพความเป็นจริง สำหรับคนอยู่นอกภาคเกษตรนั้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะต้องนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตเพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาเป็นแนวปฏิบัติตน ไม่ว่าจะอยู่ในกิจกรรมใด อาชีพใด ก็ต้องยึดวิถีชีวิตไทยอยู่แต่พอดี อย่ายุ่มเอื่อยอย่างไร้ประโยชน์ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการดำรงชีวิตในความพอดี คือ หวนกลับมาสู่วิถีชีวิตแบบไทย ที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์ด้านเศรษฐกิจและมีความสุขในที่สุดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทาง ที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๔. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติเงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทนมีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๕. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยีแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปง่าย ๆ คือ ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข

สรุปได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย เป็นแนวปฏิบัติโดยยึดหลักความพอดีกับศักยภาพของตนเองบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง รวมทั้งมีความเอื้ออาทรต่อคนอื่นในสังคมเป็นประการสำคัญ ถึงแม้ว่าแนวคิดนี้จะมุ่งเน้นไปสู่กลุ่มเกษตรกรหรือผู้มีที่ดินทั้งหลาย แต่ก็ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องกลับไปสู่ภาคเกษตรทั้งหมดซึ่งเป็นไปไม่ได้ในสภาพความเป็นจริงสำหรับคนอยู่นอกภาคเกษตรนั้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะต้องนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตเพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาเป็นแนวปฏิบัติตน ไม่ว่าจะอยู่ในกิจกรรมใด อาชีพใด ก็ต้องยึดวิถีชีวิตไทยอยู่แต่พอดีอย่าฟุ่มเฟือยอย่างไร้ประโยชน์ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการดำรงชีวิตในความพอดี คือหวนกลับมาสู่วิถีชีวิตแบบไทย ที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากควากทุกข์ด้านเศรษฐกิจและมีความสุขในที่สุด

๒.๕.๔ ลักษณะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ คือ การยึดหลักทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีคุณธรรมเป็น พื้นฐานในการตัดสินใจและการกระทำ นำไปสู่ผลหลายด้าน ดังนี้

๑. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเองมีจิตใจที่เข้มแข็งมีจิตสำนึกที่ตีสร้างสรรคให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ดังกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการพัฒนาคน ความว่า “บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่

ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกลยุทธ์บายหรือวิธีการอันแยบยลในการปฏิบัติงานประกอบพร้อมด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอนและบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน”

๒. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง เป็นอิสระดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกัน ไม่ลดหล่น จึงขอให้ทุกคน พยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่ และให้มีการประชาสัมพันธ์กันให้ดี เพื่อให้งานทั้งหมด เป็นงานที่เกื้อหนุนสนับสนุนกัน

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งการเพิ่มแก่มูลค่าโดยให้ยึดหลักการความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า ถ้ารักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม นึกว่าอยู่ได้อีกหลายร้อยปี ถึงเวลานั้นลูกหลานของเรา ก็อาจหาวิธีแก้ปัญหาต่อไป เป็นเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา แต่เราก็ทำได้ ด้รักษาสิ่งแวดล้อมไว้ให้พอสมควร

๔. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทยและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า การเสริมสร้างสิ่งที่ชาวบ้านชาวชนบทขาดแคลนและต้องการ คือความรู้ในด้านเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีอย่างใหม่ โตเต็มรูปแบบหรือเต็มขนาดในงานอาชีพหลักของประเทศย่อมมีปัญญา

๕. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้และไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น ดังกระแสพระราชดำรัสความว่า การที่ต้องให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้ และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเองเพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือ ให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง

ในประเทศไทยเรานั้น มีกระแสเศรษฐศาสตร์ทางเลือกอันเป็นที่รับรู้กันแพร่หลายมานานมากแล้ว ทั้งในเรื่องของเศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ เศรษฐศาสตร์ในแนวสีเขียวที่เน้นความยั่งยืน เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจพึ่งตนเอง เศรษฐกิจชุมชน รวมถึงการมีอาชีพที่อยู่นอกกระแสการตลาดอย่างเกษตรยั่งยืน เกษตรผสมผสาน แต่ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นก็อยู่ในลักษณะที่กระจัดกระจายไม่ได้รับการยอมรับมากนัก จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในการพัฒนาในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยโดยตรงมาอย่างยาวนาน ได้ทรงสรุปประสบการณ์ดังกล่าวออกมาเป็นพระราชดำรัสเกี่ยวกับ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้จุดกระแสให้เกิดการยอมรับอย่างกว้างขวาง

บรรจุอยู่ในแผนงานของราชการในหลายหน่วยงานและได้รับการผลักดันอย่างจริงจัง เช่น กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ที่สำคัญ คือ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ก็ได้นำเอาปรัชญาแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศด้วย

๒.๕.๕ กระบวนการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานดำริเพิ่มเติมมาโดยตลอด เพื่อให้เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความแข็งแรงพอ ก่อนที่จะไปผลิตเพื่อการค้าหรือเชิงพาณิชย์โดยยึดหลักการ “ทฤษฎีใหม่” ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ มีความพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้ บนพื้นฐานของความประหยัดและจัดการใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย

ชั้นที่ ๒ รวมพลังกันในรูปกลุ่มเพื่อการผลิต การตลาด การจัดการ รวมทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม

ชั้นที่ ๓ สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพและขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคราชการในด้านเงินทุน การตลาด การผลิต การจัดการและข่าวสารข้อมูล

พระราชดำริทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ เป็นทั้งหลักการและวิธีการใหม่ เป็นพระราชดำริที่มีความยิ่งใหญ่ทางความคิด ๙ ประการ คือ

๑) เป็นแนวคิดแบบพหุนิยม ทั้งในแง่การคิดและ การกระทำไม่เป็นเอกนิยม และทวินิยม

๒) เป็นแนวคิดที่ยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกัน ของสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น เกษตรแบบพึ่งตนเอง ดำรงอยู่ร่วมกันกับการผลผลิตทางเกษตร อุตสาหกรรม หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง หรืออุตสาหกรรมประเภทให้บริการ ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะเกษตรพอเพียงไปเป็นการผลิตรูปแบบอื่น

๓) เป็นแนวคิดที่ปฏิบัติได้ทำให้เห็นจริงได้เป็นทฤษฎีที่ผนึกประสารเป็นเนื้อเดียวกับการปฏิบัติ มิใช่เพียงทฤษฎีลอยๆ ปฏิบัติไม่ได้

๔) เป็นทฤษฎีที่มีความง่ายไม่ซับซ้อนเข้าใจง่ายจึงมีพลังสูง คนทั่วไปทุกระดับสามารถเข้าใจเข้าถึง และนำไปทำให้เห็นผลจริงได้

๕) เป็นทฤษฎีที่นำประสบการณ์ของประเทศไทยและลักษณะสภาพแวดล้อม ลม ฟ้า อากาศ การเปลี่ยนแปลงทางฤดูกาล วิถีชีวิต ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานการณ์เฉพาะหน้าและอนาคต ตลอดจนลักษณะเด่นของชีวิตความเป็นอยู่และการผลิตของไทย ซึ่ง เป็นประเทศผลิตธัญญาหาร มารวมกันเข้าเป็นทฤษฎีใหม่ โดยเน้นความสำคัญของ น้ำ ที่มีต่อชีวิต

๖) เป็นแนวคิดที่สมสมัยและได้จังหวะเวลาที่เหมาะสม ในการเตือนให้ผู้มีบทบาททางการจัดทำ ดำเนินการตามนโยบาย แผนการพัฒนาให้มีสติ ความระมัดระวังในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาประเทศ

๗) เป็นแนวคิดแบบองค์รวม เพราะมีหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจวัฒนธรรมและปรัชญา การดำรงชีวิต มีผลในการส่งเสริมจริยธรรม แห่งความพอและพอเพียง

๘) เป็นแนวคิดที่มีพลังในการกระตุ้นให้ผู้ยากไร้มีพลังเข้าใจถึงความเป็นจริงไม่มีปมด้อยหรือข้อแก้ ข้อถ้อยในโชคชะตา เพราะผู้ปฏิบัติสามารถมีความสุขได้ตามอรรถภาพและเข้าใจหลักของสันโดษ ไม่ถูกมองหรือถูกทับถมว่าเป็นผู้ด้อยพัฒนา หรือมีปัญหา เป็นขวากหนามของการพัฒนา

๙) เป็นแนวคิดที่ปลอดจากการเมือง ผลประโยชน์และอุดมการณ์ จึงเป็นทฤษฎีที่มีความเป็นสากล สามารถนำไปใช้ โดยปราศจากข้อข้องใจด้านการเมือง เป็นผลดีต่อประเทศที่มีปัญหาคล้ายประเทศไทย ที่จะนำไปใช้^{๖๒}

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา^{๖๓}

๒.๕.๖ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริได้รับการรณรงค์กันอย่างกว้างขวางในฐานะที่เป็นหลักพุทธธรรมที่มาจากพระพุทธศาสนา ขณะเดียวกันในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทยังปรากฏหลักพุทธธรรมที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ

^{๖๒} ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ทฤษฎีใหม่มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด, (กรุงเทพมหานคร: สถาบัน นโยบาย

ศึกษา, ๒๕๔๑), หน้า ๑๐ - ๒๐.

^{๖๓} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระ

สูตร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

พอเพียงที่ควรศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อขยายผลไปสู่การปฏิบัติ พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นการนำเสนอทางออกให้กับสังคมปัจจุบัน ที่จะช่วยสร้างสังคมให้เข้มแข็งตามวิถีของชาวตะวันออกและวิถีพุทธซึ่งยึดแก่นสาระของความเป็นจริงเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น ศาสนาพุทธได้กล่าวถึงการรู้ความจริงของสรรพสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ว่า ทุกสิ่งนั้นไม่เที่ยงมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ดังนั้นจึงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นให้เกิดทุกข์ ส่วนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นหากมีการนำมาใช้ปฏิบัติจะนำไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จักความพอดีจึงใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเองและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือยให้สิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ฉะนั้นเมื่อมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน จะมีการดำเนินการด้านต่าง ๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ก่อให้เกิดความสมดุลมั่นคงและยั่งยืนในระดับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ^{๖๔}

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา^{๖๕}

๒.๖ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดร. พิศุทธิ์ โจทย์กั้ง ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “๒๐๙ คำสอนพ่อเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นหนังสือเฉลิมพระเกียรติเฉลิมฉลองพระชนมายุ ๘๑ พรรษา ได้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ได้กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและ

^{๖๔} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^{๖๕} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

บริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ มีปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี^{๖๖}

ดร. สุมธ ตันติเวชกุล ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ในหนังสือ **“ใต้เบื้องพระยุคลบาท”** ว่าพระเจ้าอยู่หัวได้รับสั่งมาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและประโยคหนึ่งที่ทรงอธิบายว่า คำหัวใจก็คือคำว่าพอ เศรษฐกิจพอเพียงก็คือคำว่าพอ คุณจะมีชีวิตที่ตั้ตั้งอยู่บนมาตรฐานความพออย่างไร ความพอก็คือคำว่าพอประมาณ ความพอประมาณพระองค์ขยายความต่อไปอีก ไม่ใช่ผมพูดนะครับ พอประมาณคือพอแต่จำเพาะตัวเองที่หากินได้อย่างมีเหตุมีผล ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จึงไม่ต้องไปเบียดเบียนคนอื่นเขาแน่นอนมาตรฐานแต่ละคนไม่เหมือนกัน ไม่ใช่ทุกคนจะให้จนเหมือนกันหมด นั่นก็ไม่ใช่ชีวิตจริงบางคนมาตรฐานมีสมบัติเก๋ากินอะไรก็โชคดีไป มาตรฐานก็อยู่แค่นี้ อีกคนกินแต่เงินเดือนจริง ๆ มาตรฐานก็อยู่แค่นี้ แต่ทุกคนต้องมีมาตรฐานเส้นระดับพอดีของตัวเอง คือ ต้องสร้างมาให้ได้ แล้วยึดตรงนั้นเป็นหลัก ซึ่งภาษาทางพุทธเราก็สอนอยู่แล้วเส้นทางสายกลาง มัชฌิมาปฏิปทา คือ ทางสายกลาง คือไม่หย่อน ไม่ตึงเกินไปเหมาะสมแต่ละคน^{๖๗}

ผศ.ทองทิพภา วิริยะพันธ์ุ ได้กล่าวถึงพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไว้ในหนังสือ **“เศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ”** ว่า พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นการนำเสนอสู่สังคมตามวิถีทางของชาวตะวันออกและวิถีพุทธซึ่งยึดแก่นสาระของความเป็นจริงเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น ศาสนาพุทธได้กล่าวถึงการรู้ความจริงของสรรพสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ว่า ทุกสิ่งนั้นไม่เที่ยงมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ดังนั้นจึงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นให้เกิดทุกข์ ส่วนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

^{๖๖} พิเศษฐ์ โจทยักัง, ดร. ๒๐๙ คำสอนพ่อเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๑), หน้า ๒๔๓.

^{๖๗} สุมธ ตันติเวชกุล, ดร. ใต้เบื้องพระยุคลบาท, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๔), หน้า ๓๐๓.

นั้นหากมีการนำมาใช้ปฏิบัติจะนำไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จักความพอดีจึงใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเองและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือยให้สิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ เนื่องจากผู้ที่มีความพอในจิตใจจะรู้จักประมาณตนใช้เหตุผลและยังใช้ความรู้ในการพิจารณาด้วยความรอบคอบระมัดระวัง มีจิตสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต จึงรู้จักควบคุมจิตใจของตนไม่ให้เกิดความโลภอันจะนำไปสู่ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและส่วนรวม^{๖๘}

ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม” ว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีสถานภาพที่สำคัญสองประการ สถานภาพแรก คือเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้สามารถพึ่งตัวเองได้โดยไม่จำเป็นต้องผ่านระบบตลาดอย่างน้อยหนึ่งในสี่ของกิจกรรมทั้งหมด อีกสถานภาพหนึ่ง คือแนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วยความพอเพียงหรือความพอประมาณคือไม่ฟุ่มเฟือย แต่ก็ไม่จำเป็นต้องกระเปียดกระเสียดจนเกิดความเดือดร้อน แต่ที่สำคัญก็จะต้องมีเหตุผล แต่เป็นเหตุผลในพุทธธรรมหรือจริยธรรมของทุกศาสนา นั่นคือความไม่โลภจนเกินไป ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น เพราะถ้าทุกคนในสังคมดำเนินชีวิตในลักษณะเช่นนี้สังคมโดยรวมก็จะมีมีความสุข เป็นผลดีแก่สมาชิกในสังคมทุก ๆ คน^{๖๙}

พระมหานพพล กนต์ลีโล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม”, จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำที่ดีมีประสิทธิภาพ คือผู้ที่ใช้อำนาจอิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก โดยการใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ระบบคุณธรรม จึงจะเป็นผู้นำที่สมบูรณ์มีคุณค่าและ

^{๖๘} ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, ผศ. เศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ (กรุงเทพมหานคร : G.P. CYBERPRINT, ๒๕๕๐), หน้า ๔.

^{๖๙} อภิชัย พันธเสน, ศ.ดร. การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๔.

ที่สำคัญต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรทั้งของพระสงฆ์และของชาวบ้านให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ดำเนินงานไปสู่การพัฒนาในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพจนเกิดประสิทธิผลเจริญรุ่งเรืองแก่ทุกฝ่าย^{๗๐}

พระมหาคมเพชร วชิรปณฺโญ (เรื่องผา) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนำหลักสัปบุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” พบว่า มีการประยุกต์ใช้หลักสัปบุริสธรรมในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ๗ ด้าน สัปบุริสธรรม ๗ คือ ธรรมของสัตว์บุรุษในการบริหารงานในองค์การต่าง ๆ ถ้าองค์การใด ได้บุคลากรที่เป็นสัตว์บุรุษก็ย่อมจะสร้างความเจริญสามัคคีให้แก่หน่วยงานหรือองค์การอย่างสบาย เพราะบุคลากรหรือผู้บริหารใช้หลักการรู้จักเหตุรู้จักผล รู้จักตนเอง รู้จักประมาณ รู้เวลา รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคลทั้งในชุมชนและองค์การการนำหลักธรรมนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความสามัคคีในองค์การเป็นแรงจูงใจในการทำงานของฝ่ายปฏิบัติตลอดจนการบริหารงานที่มีคุณภาพเกิดขึ้นอีกด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านความเป็นผู้รู้จักบุคคล ด้านความเป็นผู้รู้จักผล ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชน ด้านความเป็นผู้รู้จัก ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ ความเป็นผู้รู้จักตน และ ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ^{๗๑}

บรรยวีสถ์ ผางคำ และนถมล ดวงแสง ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีมีการนำหลักพุทธธรรม ไปประยุกต์ใช้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๑ ผู้นำชุมชนระดับอำเภอมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘ ผู้นำชุมชนระดับตำบลมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๙ ผู้นำครอบครัว

^{๗๐} พระมหานพพล กนตสีโล, “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม ” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๗๑} พระมหาคมเพชร วชิรปณฺโญ (เรื่องผา) “การนำหลักสัปบุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) ๒๕๕๓.

ระดับอำเภอ มีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๕^{๗๒}

ปทมาวรรณ สิงห์ศรี กล่าวถึงกระบวนการจัดการความรู้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ” สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยพายัพ มีกระบวนการจัดการความรู้ ๖ ด้าน คือด้านการระบุความรู้ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การจัดการหรือแสวงหาความรู้ที่ต้องการด้านการเข้าถึงความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และด้านการจัดเก็บความรู้และยังพบว่า ปัจจัยสำคัญของการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาคือความสำคัญของความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน^{๗๓}

ไสว บุญขวัญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์”, จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์พบว่า ผู้นำต้องปรับกระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนเพื่อเป็นกระบวนการขั้นตอนการทำงานกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ผู้นำมีการพัฒนาระบบข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนด้านข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพโดยผู้นำจัดทำฐานข้อมูลวิเคราะห์และประเมินสภาพชุมชน ผู้นำเรียนรู้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีแนวคิดการทำงานที่เกิดผลกับชุมชนโดยใช้หลักพรหมวิหาร ๔ เว้นอคติ ๔ มีรูปแบบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยใช้หลักธรรมอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น คือทุกข์สมุทัย นิโรธ มรรค แบบเชิงบูรณาการ ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำ ให้งานเกิดผลสำเร็จ^{๗๔}

ปทุมพร เปี้ยถนอม พบว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีดังนี้ ๑. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพที่พึงประสงค์อยู่

^{๗๒} บรรยวีส์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๗๓} ปทมาวรรณ สิงห์ศรี, “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ” , วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

^{๗๔} ไสว บุญขวัญ, “ ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑)

ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ๒.สภาพปัจจุบันของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการ ออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์ การเปลี่ยนแปลง การออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึก อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำโดยวิธีการการ ฝึกอบรมเชิงรุก มากเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ๓. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือ รูปแบบ การฝึกอบรมเชิงรุกเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ที่เน้นการเปลี่ยนความตั้งใจหรือหลักคิด โดย การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการจัดการตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคลโดยรูปแบบ ดังกล่าวได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก^{๗๕}

พระมหามิตร จิตปณฺโณ (วันยาว) ได้ศึกษาเรื่อง “**ความรู้จักพอประมาณใน พระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ**” พบว่าความรู้จักพอประมาณมุ่ง พัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของคนให้มีความสำนึก (โยนิโสมนสิการ) ก่อนแล้วจึงอุปโภค บริโภค คือ การยกระดับชีวิตที่สามารถแก้ปัญหาความทุกข์ของบุคคลได้อย่างไรก็ตามความรู้จัก พอประมาณจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยหลักธรรม เช่น หลักสัปปริสธรรมธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดีมี เหตุผล หลักอปณณกปฏิบัติ ธรรมที่เป็นแก่นสารที่แท้จริง เป็นต้น เป็นเครื่องก่อกำหนด ผู้ปฏิบัติได้ ย่อมนำความสุขให้แก่ตนเองและความสันติสุขแก่สังคม ส่วนเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเริ่มจากการ แก้ปัญหาโครงสร้างการดำเนินชีวิตของเกษตรกรให้สามารถยังชีพได้อย่างพอเพียง ด้วยการบริหาร การจัดการระบบโครงสร้างการผลิตที่สนองตอบการบริโภค เน้นคุณภาพที่ความพอเพียงของการผลิต และการบริโภคมีใช้ตลอดปี ด้วยการเกษตรกรรมบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง โดยการผลิตไว้บริโภค ในครัวเรือนอย่างพอเพียง ที่เหลือก็แบ่งปันและขาย ส่วนความเหมือนกัน คือ ทั้งสองแนวคิดจะเน้น

^{๗๕} ปทุมพร เปี้ยถนอม, รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชน, *ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

การพึ่งตนเอง การเอื้ออาทรกัน ความเป็นอิสระจากปัจจัยภายนอก มุ่งพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน^{๗๖}

พิพัฒน์ ยอดพฤติการ ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้การสร้างตัวชีวิตเพื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์” พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธเศรษฐศาสตร์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความคล้ายคลึงกันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยที่มัชฌิมาปฏิปทาและความพอประมาณ เป็นวิธีการหรือหนทางในการพัฒนาตน ขณะที่โยนิโสมนสิการและความมีเหตุผลเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการพัฒนาตน ส่วนอัปมาทธรรมและการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นเครื่องกำกับการพัฒนาตน^{๗๗}

มณูญ มุขัประดิษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง “มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” พบว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายนั้น หากจะให้มีความคุ้มค่าที่แท้จริงและแก้ปัญหาของมนุษย์ได้ก็จะต้องให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การบริโภค การแจกจ่าย การสร้างงาน ฯลฯ จะต้องเป็นสัมมาเศรษฐกิจธรรม คือ เป็นเศรษฐศาสตร์เชิงจริยธรรม และมีเป้าหมายเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมตลอดไปถึงสังคม ชุมชน ระบบนิเวศ และโลกเป็นส่วนรวมด้วย^{๗๘}

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้องกระบวนการจัดการความรู้ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบัน ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ ซึ่งผู้นำต้องปรับกระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนเพื่อเป็นกระบวนการขั้นตอนการทำงานกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ผู้นำมีการพัฒนาระบบข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนด้านข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพโดยผู้นำจัดทำฐานข้อมูลวิเคราะห์และประเมินสภาพชุมชน ผู้นำเรียนรู้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีแนวคิดการทำงานที่เกิดผลกับชุมชนโดยใช้หลักพรหมวิหาร ๔ เว้นอคติ ๔ มีรูปแบบใน

^{๗๖} พระมหามิตร ฐิตปถุญ (วันยาว), “ความรู้จักพอประมาณในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ”, พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๑๓๖.

^{๗๗} พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, การใช้การสร้างตัวชีวิตเพื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๘๓.

^{๗๘} มณูญ มุขัประดิษฐ์, “มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”, พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕) หน้า ๑๑๘.

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยใช้หลักธรรมอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น คือทุกข์สมุทัย นิโรธ มรรค แบบเชิงบูรณาการ แนวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐรวมทั้งการพัฒนาและบริหารประเทศดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณและความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินงานทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนมีความเพียร มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา”เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเอกสาร ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิจัยเรื่องการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมาเป็นการวิจัยแบบผสมวิจัยทั้งวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

๓.๑.๑ รูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้งานวิจัยของคณาจารย์และบุคคลด้านการวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยจังหวัดนครราชสีมา

๓.๑.๒ การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ก็ได้ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ หนังสือทั่วไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา เป็นต้น พร้อมกับการสัมภาษณ์กลุ่มเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบวิจัยออกเป็น ๒ ระยะ ตามรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๓ พื้นที่วิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาวิจัยเอาไว้ให้เห็นได้ชัดเจน ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๓. มหาวิทยาลัยมหาวงษ์ขวลิตกุล
๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
๕. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
๖. มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จากนักวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน ๖ มหาวิทยาลัย จำนวน ๖ เรื่อง เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๓.๒.๑ ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มพื้นที่กลุ่มประชากรแบบเจาะจง เป็นกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามความสำคัญของการวิจัย ในบริเวณเขตจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดของเขตประชากรเป็นกลุ่มคณาจารย์และบุคคลที่ได้การยอมรับในงานวิชาการจำนวน ๖ รูป/คน โดยที่ผู้ช่วยวิจัยได้เข้าร่วมปฏิบัติเก็บข้อมูลที่ได้คัดเลือกไว้ตามลำดับ ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๓. มหาวิทยาลัยมหาวงษ์ชวลิตกุล
๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
๕. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
๖. มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย

เนื่องจากการวิจัยดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในวิชาการและมีการเผยแพร่งานวิจัย เนื่องจากการวิจัยดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในวิชาการและมีการเผยแพร่งานวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยสถาบัน จากมหาวิทยาลัย ๖ แห่ง ที่ตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ จำนวน ๖ เรื่อง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ งานวิจัยของคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยจำนวน ๗ แห่ง ที่ตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ จำนวน ๑ เรื่อง ซึ่งได้โดยใช้วิธีการคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย ๑. เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ๒. เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ๓. เป็นงานวิจัยที่สามารถสืบค้นฉบับบทความวิจัยหรือฉบับสมบูรณ์ (Full text)

ตาราง ๒ สรุปจำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ลำดับที่	มหาวิทยาลัย	จำนวน (เล่ม)
๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑
๒	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	๑
๓	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	๑
๔	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	๑
๕	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	๑
๖	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๑
รวม		๖

ขั้นตอนการสืบค้นและคัดเลือกงานวิจัย

๑. สืบค้นโดยใช้คำค้น การสังเคราะห์งานวิจัย พบว่ามีงานวิจัยคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ๖ แห่ง งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้งานวิจัยจำนวน ๖ เรื่อง

๒. คัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่เป็นทั้งงานวิจัยเชิงทดลองและคุณภาพที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้งานวิจัยจำนวน ๓ เรื่อง จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย และสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

๓. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา รูปแบบการเผยแพร่และการนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

๓.๒.๑ กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรข้างต้นเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) จากกลุ่มนักวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๖ คน

๓.๒.๒ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักวิจัยในมหาวิทยาลัยจังหวัดนครราชสีมา ในพื้นที่เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive) คือ กำหนดเป็นคุณลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๖ รูป/คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับนักวิจัย โดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากแนวคิด หลักการ ความเป็นมา เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมากำหนดไว้ ๒ ตอน ดังนี้ ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้และการเผยแพร่งานวิจัย

๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมาจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

๖) ปรับปรุงแก้ไข

๗) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิสนุ^{๗๙}

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๕ รูป/คนประกอบไปด้วย

๑. พระครูสังวรวิริรักษ์, ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

๒. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

๓. พระครูใบฎีกาหัตถิ กิตตินนโท, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. ดร.สิรภพ สนวนตง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๕. ดร.เสฐียร ทั้งทองมะดัน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ทั้งนี้ โดยมีการกำหนดการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

๔) นำข้อคำถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษหรืออาจารย์ประจำและให้คณาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง

๕) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า ๐.๕ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕ ชุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

๖) ได้ดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงในภาคสนามต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

^{๗๙} พิสนุฟองศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมผกาการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘ - ๑๓๙.

๑. สืบค้นข้อมูลงานวิจัยจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ และฐานข้อมูล ThaiLis

๒. ดาวโหลดรายงานการวิจัยฉบับเต็ม ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

๓. พิจารณางานวิจัยว่าเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่กำหนดหรือไม่ แล้วคัดเลือกเฉพาะเล่มที่เป็นไปตามเกณฑ์ เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยในครั้งนี้

๔. บันทึกข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ของงานวิจัยลงในแบบบันทึกงานวิจัย

๕. บันทึกข้อมูลลงในแฟ้มบันทึกข้อมูลที่จัดเตรียมไว้

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. กำหนดปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งเนื้อหาสาระ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทอภิมาน สรุปและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามปฏิบัติการ และพัฒนาเครื่องมือในงานวิจัย ซึ่งมี ๒ ลักษณะ คือ แบบประเมินคุณภาพการวิจัยและแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย

๓. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บเฉพาะงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจทั้งการทดลองและคุณภาพ

๔. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ความแตกต่างของงานวิจัย เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีวิธีการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา ซึ่งเป็นการสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและวิเคราะห์เนื้อหาที่มีการดำเนินการ โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจากเงินงบประมาณเงินรายได้แผ่นดิน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ที่งานวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาใช้ในการสังเคราะห์

๒. คัดสรร หัวข้อวิจัยที่คิดว่าน่าจะมีการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่ได้รับการจัดสรรทุน โดยการคัดเลือกเน้นงานวิจัยที่ได้ได้นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสังคม ชุมชน

๓. กำหนดประเด็นที่จะนำมาสังเคราะห์

๔. วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจกแจงและวิเคราะห์เนื้อหา

๕. สังเคราะห์ผลและการเขียนรายงาน

ตาราง ๓ สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ลำดับขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
๑. ขั้นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้ทราบกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัย	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย
๒. ขั้นการคัดเลือกงานวิจัย	เพื่อให้ได้งานวิจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ห่อภิมาณ	สำรวจงานวิจัยและรวบรวมเพื่อนำมาตัดสินคัดเลือกให้ได้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด	ได้ทราบลักษณะงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ลำดับขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
๓. ขั้นการวิเคราะห์เบื้องต้น	เพื่อศึกษารูปแบบงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	ได้ทราบลักษณะรูปแบบงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ขั้นการสรุปความรู้ที่ได้	เพื่อสังเคราะห์สรุปข้อค้นพบจากงานวิจัย	ทำการสังเคราะห์ข้อค้นพบ	ได้ข้อสรุปสภาพปัจจุบันของข้อค้นพบ

๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลในลักษณะการพัฒนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มวิจัยในพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

การวิจัยศึกษาเรื่องการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ปฏิบัติการกับกลุ่มประชากรแบบเจาะจงตามความสำคัญของการวิจัยในเขตจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๖ รูป/คน ได้แก่กลุ่มนักวิจัยและบุคคลที่ได้รับการยอมรับงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์และเอกสารงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ลักษณะงานวิจัยด้านการวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นงานวิจัยเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจากเงินงบประมาณเงินรายได้แผ่นดินสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ที่งานวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาใช้ในการสังเคราะห์

ตารางที่ ๑ ลักษณะงานวิจัยด้านการวิจัยนำมาใช้สังเคราะห์ ๖ เรื่อง

ลักษณะงานวิจัย	จำนวน	ชื่อเรื่องวิจัย	ผู้วิจัย
สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา	๒	๑.แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ๒. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์	รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญมกล ดอนขวา สุภาพรรณ พาบุและคณะ
รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา	๒	๑.การพัฒนาชุมชนต้นแบบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อชุมชนอยู่เย็น เป็นสุขปี ๒๕๕๘ ๒.ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทปี ๒๕๕๔	สิริกร บุญสังข์, วรรณษา แสนลำ, นิฏฐา มณฑล และ นิตยา ปรุกระโทก พระวิทยา ญาณสาร (คุมราชฎร)

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา	๒	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ อุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทย การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยา เขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย	ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (เจือจันทร์) พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร (สายศรี)
---	---	---	---

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์ความรู้เชิงคุณภาพ และเป็นการสำรวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์เชิงวิพากษ์และสุ่มแบบเจาะจงงานวิจัยจากแหล่งต่างๆของมหาวิทยาลัยต่างๆในจังหวัด นครราชสีมาเกี่ยวกับงานวิจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสืบค้นข้อมูลด้วยคำสำคัญ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสำรวจประเภทของงานวิจัย พร้อมนำมาเปรียบเทียบกับการวิจัย เพื่อให้ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

๔.๑ สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา

ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและ แนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะ บุคคลโดยเฉพะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษา การประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

ประเภทที่ ๑ การสังเคราะห์เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนใน ฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

ถาม ท่านมีแนวทางสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไร

ตอบ ด้านความรู้ พบว่า การเน้นความเป็นจริงในอาชีพ มีองค์ความรู้หลากหลาย มากกว่าอาชีพที่ทำ และมีความรู้ว่าคุณค่าต้องการสินค้าและบริการอะไร ด้านคุณธรรมรู้ รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ด้านการมีเหตุผล มีความเด็ดเดี่ยวในการ

ตัดสินใจ และมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณ มีความยินดีในสิ่งที่ทำ สามารถนำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพ และมีการแสวงหาวิธีการลดรายจ่าย และไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต^{๕๐}

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด แนวทางที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งซึ่ง สามารถนำมาเปลี่ยนแปลงให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้ ดำเนินชีวิตไปถึงความสุขได้ หากนักศึกษาหรือผู้เรียนได้นำ มาพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างพอเพียง เป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างพอเพียงในการศึกษา เป็นผู้มีสุขภาพ กาย สุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้เรียนที่รู้จักแก้ไขปัญหา รู้จักวิธี การคิดหรือคิดด้วยเหตุผล

การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจึงต้องทำความเข้าใจแบบบูรณาการ ใช้วิธีการรู้ การคิดเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ชุมชนในศูนย์การเรียนรู้มีความสามารถหลายด้าน ตั้งแต่การสังเคราะห์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงจาก ประสบการณ์ของหลายพื้นที่ไปจนถึงความสามารถในการวางแผน การจัดการ การประเมินผล และการมีความคิดที่วิพากษ์และสร้างสรรค์ และยังคงเป็นไปโดยสอดคล้องกับมิติทาง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

ความรู้และการขับเคลื่อน การศึกษาของคุณัชชี้ให้เห็นว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกในการพัฒนาที่ จะสร้าง ความสมดุลและยั่งยืนได้ โดยมองการพัฒนาเป็นองค์รวม เป็นภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับสังคมไทย เนื้อหาของ ปรัชญา นี้มาจากการกลั่นกรองพระบรมราโชวาทอันมีพื้นฐานจากพระราช กรณียกิจและการดำเนินงาน โครงการหลวง ที่พระองค์ท่านได้ทรงพัฒนาในภูมิสังคมต่างๆทั่วประเทศ จึงเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงของ ประชาชนส่วนใหญ่ การพัฒนาให้ความสำคัญที่มุ่งไปสู่คน พัฒนาความเป็นอยู่ของปัจเจกชนในครอบครัว และ ชุมชน มิใช่เป็นการมองเฉพาะในระดับมหภาค ส่งเสริมให้คนสามารถกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง เน้นการเป็นตัว ของตัวเอง และความพออยู่พอกินของคนส่วนใหญ่^{๕๑}

นอกจากนี้ยังมีพื้นฐานทางพุทธศาสตร์ที่คนไทยคุ้นเคย ปรัชญายังมีหลักทางสายกลาง มีการพัฒนา เป็นขั้นตอน ไม่สุดโต่ง เป็นตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาของพุทธศาสนาที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป ปรัชญายังให้หลักการพัฒนาที่เน้นองค์รวมโดยมุ่งความสุขของบุคคล ทั้งด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อม จึงช่วยให้มีกรอบที่กว้างกว่าในอดีตที่มักจะมองภาพโดยแยกส่วน ปรัชญาไม่ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ชี้ว่าให้มีความรู้เท่าทัน ให้มีความสามารถที่จะ

^{๕๐} สัมภาษณ์สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๕๑} สัมภาษณ์มาวิน รัชนพงษ์, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

รับความผันผวนของการเปลี่ยนแปลงได้จึงเป็นปรัชญา ที่ไม่คับแคบ การใช้หลักสามห่วง สองเงื่อนไขช่วยให้การ นำไปใช้มีความชัดเจน ตรงตามแนวพระราชทานมากขึ้น

โดยทั่วไปเมื่อพูดถึงความพอเพียงคนทั่วไปมักจะนึกถึงความพอประมาณ หรือไม่มากไป แต่ตามปรัชญานี้ ความพอเพียงจะประกอบด้วยสามด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกัน เพราะการ พัฒนาที่ยั่งยืนพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ ต้องมีทั้งสามองค์ประกอบซึ่งมีความเกี่ยวพันกัน เช่น ถ้า ต้องการจะมีความพอประมาณ แต่ขาดความมีเหตุมีผลไม่คำนึงถึงระยะยาว ในอนาคตก็อาจไม่มีความ พอประมาณได้ หรือถึงมีการวางแผนมองระยะยาว แต่ไม่มีการเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ ดี ขาด ภูมิคุ้มกันความเสี่ยง ก็อาจจะมีความผันผวนมากไม่พอเพียง เกิดผลกระทบในด้านลบได้

ความพอเพียงที่สมบูรณ์จึงต้องคำนึงถึงทั้งสามด้าน รวมทั้งเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ความพอเพียงตามปรัชญาจึงมีความ ครอบคลุมมากกว่าความเข้าใจตามศัพท์ ทั้งนี้หากจะประยุกต์ใช้ปรัชญา ตามหลักการนี้คือ การตัดสินใจที่เหมาะสม โดยใช้หลักสามห่วง สอง เงื่อนไข จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

ในการสังเคราะห์โครงการตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องมีการวิเคราะห์ทั้งทางการเงิน และทาง เศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการดูความคุ้มทุนต่อสังคม ซึ่งจะรวมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือต้นทุนต่อสังคมอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ยังควรทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลตอบแทนต่อกลุ่มคนต่างๆ ด้วย การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่ใช้กันทั่วไปโดยมักจะไม่เห็น ความเกี่ยวข้องกับปรัชญานี้ จึงไม่เห็นความสำคัญและอาจละเลยไป เช่นโครงการใหญ่ๆในภาครัฐ หลาย โครงการก็ขาดการวางแผนและวิเคราะห์โครงการที่เหมาะสมเมื่อเข้าใจว่าเป็นเครื่องมือหลักก็จะทำให้ต้องให้ ความสำคัญละเลยไม่ได้ และทำให้การใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของความพอเพียงที่ครบถ้วน ส่วนการสร้างภูมิคุ้มกันในการบริหารการพัฒนา เครื่องมือสำคัญคือ แผนการบริหารความเสี่ยง โดยมี การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง (ทั้งความเป็นไปได้และผลกระทบ) การวางกลยุทธ์เพื่อจัดการความ เสี่ยง (การหลีกเลี่ยง การควบคุมความสูญเสีย การรับความเสี่ยง หรือการถ่ายโอนความเสี่ยง) และการติดตาม และประเมินผล โดยจะเป็นไปตามแต่กรณี ความเสี่ยงของการบริหารภาครัฐ ก็จะแตกต่างจากภาคเอกชน สรุปได้ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นความรู้พัฒนาบริหารศาสตร์ร่วมสมัย และยังขยายความรู้ โดยให้แนวทางและจุดเน้นในการพัฒนาที่เป็นองค์รวม ให้ความสำคัญทั้งวัตถุ จิตปัญญา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี พัฒนาโดยให้คนมีความสำคัญสูงสุดและเสนอกรอบการดำรงชีวิตและลักษณะของคนที่เหมาะสม เน้นความเข้าใจและรู้เท่าทันในความเป็นพลวัตของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทำให้การพัฒนา มีความ สมดุลและยั่งยืน

ด้านความพอประมาณ การซื้อสินค้าเฉพาะที่จำเป็น ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การใช้บริการธุรกิจทั่วไปเฉพาะที่จำเป็น การไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็น การไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม^{๘๒}

ด้านความมีเหตุผล การพิจารณาความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการ ทุกครั้งมี การใช้สติปัญญากำกับควบคุมตนเองให้มีความตื่นตัวและรู้ตัว ตลอดเวลาที่กำลังคิดและทำอะไร การพิจารณาถึงผลของการกระทำของตนเองที่อาจก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นในสังคมอยู่เสมอ หลักการตัดสินใจในการดำรงชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน และการพิจารณาค้นหาสาเหตุหรือต้นตอของปัญหาอยู่เสมอ

ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยการกระทำการงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจ และเพียรพยายามอย่างเข้มแข็ง การใช้ข้อมูลจากปัญหาในอดีตมาเป็นข้อมูล ในการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การป้องกันหรือรู้จักการบริหารความเสี่ยง การวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสเศรษฐกิจและสังคม การ วางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอน และการรู้จักแบ่งปันรายได้ของตนเองเพื่อทำประโยชน์แก่ ชุมชน และสังคม

ด้านความรู้ โดยการแสวงหา ข้อมูลรายละเอียดก่อนทำการตัดสินใจซื้อสินค้าและใช้บริการ การใช้ความรู้รอบด้านเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต การตัดสินใจซื้อสินค้าและใช้บริการ ด้วยความรอบคอบเสมอ การให้ความสำคัญถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเพื่อระมัดระวัง ในการดำรงชีวิตตามแผนที่วางไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ในทุกด้าน และมีการปฏิบัติด้านการแสวงหาข้อมูลรายละเอียดก่อนทำการตัดสินใจซื้อสินค้าและใช้บริการ^{๘๓}

ด้านคุณธรรม โดยการซื้อ สินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ให้บริการอยู่เสมอ การรู้จักเสียสละหรือลดความเห็นแก่ตัวด้วยการแบ่งปันตามกำลังทรัพย์ และกำลังปัญญา การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ ส่งเสริมความดีให้กับชุมชนและสังคม แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมในทุกด้าน และมีการปฏิบัติด้านการซื้อสินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ ให้บริการอยู่เสมอ

ประเภทที่ ๒ การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

^{๘๒} สัมภาษณ์ปานใจ สีโรวัชรพล, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๘๓} สัมภาษณ์สุวรรณี เหลืองวิเชียร, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

การรู้จักประมาณการใช้จ่ายนี้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการ“พอเพียง” เป็นเรื่องของจิตใจและการยับยั้งใจมิให้ตกเป็นทาสของวัตถุและสิ่งเฝ้ายวน ความกระหายและความต้องการต่างๆ ซึ่งเศรษฐกิจระบบการตลาด (Marketing Economy) ปัจจุบันนี้ สามารถแพร่กระจายไปสู่ คริวเรือนของเกษตรกรใดทุกครัวเรือนไม่มีข้อยกเว้น สินค้าที่เป็นของฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นถูกเสนอแนะและยึดเยียดให้กับเกษตรกรผู้ยากไร้เสมอในการเข้าไปสำรวจสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งหนึ่ง พบว่าในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวนามีโทรศัพท์มือถือไวโซเป็นจำนวนมากโดยไม่มีควมจำเป็น แต่กันไปตามแฟชั่น นักบริโภคนิยมนั่นเองที่ทำให้ทุกคน เกิดความรู้สึกว่าเป็นความจำเป็น (ใหม่) ในชีวิต มากกว่ามีอาหารไว้ในครัวเรือน หรือมีค่าใช้จ่าย ในการศึกษาสำรองไว้สำหรับบุตรหลาน เป็นต้น^{๕๔}

ประเภทที่ ๓ การสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

รูปแบบที่สำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาประยุกต์ใช้ คือ ผลการพัฒนาที่ไม่สมดุลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้เกิดปัญหาความยากจนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ความอ่อนแอของสังคมไทยภายใต้กระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมยังก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในวิถีชีวิตที่ดีงามของคนไทยอย่างรุนแรงอีกด้วย ขณะเดียวกันกับที่โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า ๓๐๐๐ โครงการที่มุ่งเน้นความ พออยู่ – พอกิน พอเพียงและคุณภาพชีวิตของประชากรที่ได้น้อมนำเอาหลักพระพุทธธรรมมาเป็นแนวทางการพัฒนาของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ก่อให้เกิดคุณูปการแก่ประชาชนและประเทศชาติเป็นอันมากนับตั้งแต่ จนกระทั่งภาครัฐได้น้อมนำเอาไปเป็นปรัชญานำในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาของประเทศไทย ผลของการศึกษาวิจัยจากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ยังได้ข้อสรุปด้วยว่า การพัฒนาประเทศตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีรากฐานมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา นั้น จะทำให้สังคมและประเทศชาติ ดำเนินไปได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน มีดุลยภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔.๒ ศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น การประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและ

^{๕๔} สัมภาษณ์ภรณ์ภัสรา งอกงาม, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

เศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

ประเภทที่ ๑ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ตามลำดับดังนี้

ถาม การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล

ตอบ ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยังให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ อด ละเอียด อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รู้จักแยกแยะว่าอะไรคือความดี อะไรคือความชั่ว หรือสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเหมาะสม ไม่เหมาะสม อะไรควร อะไรไม่ควร เป็นต้น สามารถพัฒนาตนเองหรือสามารถ สร้างภูมิคุ้มกันตนเองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ คือ รอบรู้ รอบคอบ มีความระมัดระวัง^{๕๕}

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา พัฒนาปรับปรุง สร้างสรรค์หรือสอดแทรกลงไปในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะการวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบประเมิน และการนำผลการตรวจสอบประเมินมา พัฒนาปรับปรุงการบริหาร จัดการอุดมศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการงานวิชาการ การบริหาร จัดการงานวิจัย การบริหารจัดการงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์

ถาม การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชน

ตอบ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับชุมชน การพัฒนาและบริหารให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อยู่ได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเอง และผู้อื่นในชุมชน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนมีความพอกิน พอใช้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คนในชุมชน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะ เป็นพนักงาน หัวหน้างาน ผู้บริหาร

^{๕๕} สัมภาษณ์มนตรี อูราน, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

ระดับกลาง ระดับสูง สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตและพัฒนาชุมชนได้อย่างจริงจัง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ ๓ ประการที่สำคัญคือ ประการที่ ๑ ความพอประมาณ ประการที่ ๒ ความมีเหตุผล และ ประการที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

ประการที่ ๑ ความพอประมาณ ได้แก่ การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัด การทำอะไรที่พอเหมาะพอควร สมดุลกับอัตภาพ ศักยภาพของตนและสภาวะแวดล้อม ตามความสามารถของแต่ละคน พอประมาณกับภูมิสังคม สิ่งแวดล้อม สถานการณ์ การทำงานทุกอย่างต้องเรียบง่าย ประหยัด อย่าทำงานให้ยุ่ง ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ มีกำหนดการทำงานตามลำดับขั้นตอน และมีการปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ต้องรู้ว่าพนักงานต้องการอะไร ผู้บริโภคต้องการอะไร เพราะทุกกิจกรรม ทุกงานที่เรามีต้นทุน อย่าทำงานทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ การทำงานต้องมีประโยชน์ มีผลผลิตที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ประการที่ ๒ ความมีเหตุผล คือ การคิด ฟัง ปฏิบัติ การทำงานต้องใช้หลักความรู้ในการทำงาน วางแผนงานต้องระมัดระวัง ต้องใช้หลักวิชาการช่วยสนับสนุน อย่าใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการทำงาน ทุกคนมีศักยภาพในการทำงาน การพัฒนาตนเองต้องเกิดขึ้นจากภายในตัวเองของแต่ละคน จึงต้องแสดงศักยภาพออกมาให้ได้

ประการที่ ๓ มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ องค์กรต้องมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพราะในการทำงานต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมองภาพรวม ทุกคนต้องมีส่วนร่วม คือ การประสานงาน และการบูรณาการ ปรับวิธีการทำงาน หน่วยงาน องค์กรต้องมีธรรมาภิบาลเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันภายในชุมชน

ชุมชน คือ กลุ่มชุมชนที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ ตามกฎระเบียบของสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ณ พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นระยะเวลาและการที่ชุมชนได้พึ่งตนเองได้มี ๕ ด้านด้วยกัน คือ

๑. การพึ่งตนเองได้โดยเทคโนโลยีทางวัตถุที่มีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการบำรุงรักษาให้มีสภาพดีได้อย่างเสมอรวมทั้งของสมัยใหม่ และขอตั้งเดิมของท้องถิ่นที่ เรียกว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๒. การพึ่งพาตัวเองทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงสมบูรณ์พอสมควร

๓. การพึ่งตนเองตามทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การที่มีทรัพยากรธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์และอีกสามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่ได้ เช่น ดิน ป่า สัตว์บก สัตว์น้ำ และแร่ธาตุต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์^{๕๖}

^{๕๖} สัมภาษณ์สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

๔. การพึ่งตนเองทางจิตใจ หมายถึง สภาพจิตที่มีความกล้าแข็งที่จะต่อสู้กับปัญหาในการดำรงชีวิต

๕. การพึ่งพาตนเองทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีความรู้ความสามารถมีการติดต่อสัมพันธ์ที่ดีมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการพึ่งตนเองทั้งภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ^{๘๗}

นอกจากนั้นแล้วยังเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมคือ มีความ ซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญา ขยัน อดทน แบ่งปันประจำใจ เสมอ แม้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ก็ได้บรรจุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงลงไปในแผนเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่จะเป็น กำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาคนในสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิดกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตาม ความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพของตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความ รับผิดชอบและมีสุขภาพะทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้ง พัฒนาทรัพยากรบุคคล อาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพเป็นที่ยอมรับ ของสังคม มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑และ๑๒

ถาม แนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาและบริหารองค์กร ประเทศชาติ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาภาคธุรกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองได้ให้มีความพอเพียงกับตัวเองอยู่ได้โดยไม่สร้าง ความเดือดร้อนให้ตนเอง และผู้อื่น ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนมีความพอกิน พอใช้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศได้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คนหรือทุกองค์กร ธุรกิจ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ธุรกิจในประเทศไทยได้มีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบธุรกิจ การค้าของตนเองได้เป็นอย่างดี ตอบภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนาน ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ ประโยชน์ที่องค์กรธุรกิจจะได้รับจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. พนักงานมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่สมดุล และมีความสุข (ได้รับรายได้ สวัสดิการต่าง ๆ) ตาม
๒. พนักงาน ครอบครัวใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่มีหนี้ ไม่มีสิน บุตรหลาน ได้รับการศึกษาที่

^{๘๗} สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีสังคมสังคมวิทยา : การสร้างการประเมินใช้ประโยชน์, พิมพ์ครั้งที่๘, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๖๙-๗๒.

สูง ๓. การอยู่ร่วมกันของพนักงานในองค์กร ธุรกิจเกิดความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ลดความแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ๔. ภายในองค์กร ไม่มีปัญหาคอร์รัปชัน ทำให้องค์กรสามารถจัดสรรงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างเต็มที่ ๕. ผู้บริหารองค์กร ธุรกิจมีสุขภาพจิตที่ดี เนื่องจากมีความเพียงพอ มีความสันโดษ ๖. ระหว่างแต่ละองค์กร ธุรกิจลดการแข่งขันเพื่อแบ่งแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดมาเป็นการสร้างพันธมิตรทางการค้า ๗. องค์กร ธุรกิจเป็นองค์กรแห่งการสะสมทุน และระดมทุนเพื่อขยายฐานการผลิตโดยมองปัจจัยอย่างรอบด้าน ๘. ระดับผู้บริหารในแต่ละส่วนงานมีความสามัคคี ไม่มีการแบ่งพรรคพวก ทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีดี ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรโดยรวม ๙. พนักงานทุกคนในองค์กร ทำงานอย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากมีแรงจูงใจในการทำงาน เช่น ได้รับค่าตอบแทนตามศักยภาพ ๑๐. เศรษฐกิจโลกฟุ้ง (ไปในทิศทางบวก) องค์กร ธุรกิจในประเทศไทยก็เจริญก้าวหน้า เศรษฐกิจโลกถดถอยขององค์กร ธุรกิจในประเทศไทยก็มีภูมิคุ้มกัน ไม่ถดถอยตามกระแสโลก ๑๑. องค์กร ธุรกิจสามารถขับเคลื่อนตนเองไปได้อย่างต่อเนื่องในกระแสโลกาภิวัตน์

ตอบ องค์ความรู้จากงานวิจัยได้นำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพลังเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยมีแนวทางในการดำเนินงานที่เน้นการดำรงอัตลักษณ์ของคนอุโมงค์ที่ดำเนินชีวิตแบบพอเพียงบนวิถีพุทธ นำความรู้ ทุนชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการขับเคลื่อนพัฒนาตำบลผ่านกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ก่อให้เกิดการเรียนรู้สู่ตำบลจัดการตนเอง เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “เมืองของคนสุขภาพดี ทุกภาคมีส่วนร่วม ศูนย์ร่วมแห่งภูมิปัญญา” โดยมีการขยายผลไปยังชุมชนตำบลอื่น ๆ อีกจำนวน ๒๐ ตำบลทั้งในจังหวัดลำพูนและจังหวัดใกล้เคียง^{๘๘}

การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลทางความคิดและรูปธรรมไปยังเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ในพื้นที่ โดยจัดตั้งกองทุนครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียง โดยสมาชิกครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละคนได้ร่วมกันทำความดี ๗ ประการ คือ ๑) เพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ทำกินของตนตามแนวคิด “ย้ายป่ามาอยู่บ้าน” ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ตามแนวทางพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใช้เกษตรอินทรีย์ หรือ เกษตรธรรมชาติ เป็นแนวทางในการทำงาน ด้านการเกษตร การประมง และปศุสัตว์ ๒) รวมกลุ่มกับสมาชิกครัวเรือนอื่น เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก ๓) ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ โดยใช้หลักพึ่งตนเองตามแนวทางพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๔) จัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบข้อมูลรายรับ - รายจ่าย ในครัวเรือนของตนเอง ๕) คัดแยกขยะโดยนำของอินทรีย์ (ที่ย่อยสลายได้) มาเป็นปุ๋ยหมักในครัวเรือน ๖) ประหยัดพลังงาน ได้แก่ ประปา โทรศัพท์ ไฟฟ้า ๗) จัดครัวเรือนให้สะอาด รมรื่น ถูกสุขอนามัย

^{๘๘} สัมภาษณ์สิริพร มาประกอบ, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ตอบแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรในองค์กร ธุรกิจตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ ๑. ยึดหลักประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้านให้กับองค์กร ธุรกิจ เช่น ใช้วัสดุ (Material) ให้คุ้มค่า ไม่ให้เกิดของเสียในกระบวนการผลิต ทำการผลิตให้ไหลอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดปริมาณสินค้าคงคลังในกระบวนการ ๒. ผู้บริหารต้องตั้งใจทำงาน ทำงานด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ๓. เลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่รุนแรงและไม่ถูกต้องระหว่างแต่ละหน่วยงาน ๔. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางปรับปรุงการผลิตให้ดีขึ้นตลอดเวลา เช่น การประยุกต์ใช้ PDCA เพื่อให้องค์กรได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดรายได้เพิ่มพูนจนถึงขั้นพอเพียง ๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ตามกฎ ระเบียบข้อบังคับขององค์กร ธุรกิจ^{๕๙}

สรุปได้ว่าการนำไปประยุกต์ใช้นั้น ทุกคนสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกร โดยต้องเป็นการ “ระเบิดจากข้างใน” คือ เกิดจากจิตสำนึก มีความศรัทธา เชื่อมมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ พระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นการนำเสนอทางออกให้กับสังคมปัจจุบัน ที่จะช่วยสร้างสังคมให้เข้มแข็งตามวิถีของชาวตะวันออกและวิถีพุทธซึ่งยึดแก่นสาระของความเป็นจริงเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น ศาสนาพุทธได้กล่าวถึงการรู้ความจริงของสรรพสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ว่า ทุกสิ่งนั้นไม่เที่ยงมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป ดังนั้นจึงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นให้เกิดทุกข์ ส่วนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้น หากมีการนำมาใช้ปฏิบัติจะนำไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จักพอดีจึงใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเองและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสมไม่ฟุ่มเฟือยไม่สิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ ฉะนั้นเมื่อมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในแนวทางการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน จะมีการดำเนินการด้านต่าง ๆ อย่างค่อยเป็น ค่อยไปก่อให้เกิดความสมดุลมั่นคงและยั่งยืนในระดับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติตามเงื่อนไขและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ไม่สร้างความขัดแย้งและความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ประเภทที่ ๒ การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาข้อมูลรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ตามลำดับดังนี้

^{๕๙} สัมภาษณ์เพียงตา มาประโคน, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ถาม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความพอประมาณ

ตอบ ท่านดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่านนำเอาทรัพยากรหรือวัสดุต่างๆ ที่สามารถหาได้ง่ายในชุมชนมาใช้ ประโยชน์อย่างคุ้มค่าด้วยการหมุนเวียนทุนธรรมชาติในพื้นที่

ตอบ มีการนำเอาวัสดุในชุมชนมาปรับใช้และที่สำคัญเราสามารถประหยัดและไม่ต้องลงทุนมาก

ท่านมีรายได้เสริมจากการปลูกผัก เลี้ยงสุกร เลี้ยงโค เลี้ยงปลาตุ๋กไว้จุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง

ตอบ นับเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ดีมาก ๆ เพราะการลงทุนในอาชีพไม่ว่าจะเป็นการจากการปลูกผัก เลี้ยงสุกร เลี้ยงโค เลี้ยงปลาตุ๋กไว้จุนเจือ ครอบครัวอีกทางหนึ่ง ซึ่งบางครอบครัวสามารถสร้างรายได้เป็นอาชีพหลัก

ท่านมีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอมนึกถึง ประโยชน์ส่วนรวม

ตอบ การรักษาสุขภาพ สุขภาวะที่ดีต่อกัน โดยประเด็นหลักที่สำคัญที่สุดคือความอดทน มีความเมตตาปราณีและสามารถที่จะเอาชนะใจตนเอง โดยไม่ถือผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญก็เพียงพอสำหรับการอยู่ร่วมกัน เพราะระบบเศรษฐกิจพอเพียงมักจะสอนอยู่เสมอให้มีความเอื้ออาทรต่อกัน ต่อธรรมชาติและรักษามรดกชาติไปด้วยในตัว

ท่านมีการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ รู้ว่าสิ่งใดควรจ่าย ออกไป และสิ่งใดควรรักษาไว้ และท่านเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตตาภาพและฐานะของตน

ตอบการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเราสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมปฏิบัติในสิ่งง่ายดังนี้

๑.ยึดหลักประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน ลด ละ ความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

๒.ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ

๓.ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่รุนแรงและไม่ถูกต้อง

๔.ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ โดยชวนขวนขวายหาความรู้ ให้เกิดรายได้เพิ่มพูนจนถึงขั้นพอเพียร

๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วร้ายให้หมดสิ้นไป

ท่านรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ ต่อสภาพแวดล้อม และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้านก่อน และมีการรณรงค์รักษาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

ตอบ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่ทุกๆ คน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวเราเอง นักเรียน เกษตรกร ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป ตลอดจนบริษัท ห้างร้าน สถาบันต่างๆ ทั้งนอกภาคการเกษตรและในภาคการเกษตร สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตและพัฒนาธุรกิจการค้าได้จริง

ท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนรายรับรายจ่ายด้วยตัวเอง

ตอบ การทำบัญชีครัวเรือนในด้านเศรษฐกิจ หรือการบันทึกรายรับรายจ่ายที่ทางราชการพยายามส่งเสริมให้ประชาชนได้ทำกัน นั้น เป็นเรื่องการบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน ประจำเดือนว่า มีรายรับจากแหล่งใดบ้าง จำนวนเท่าใด มีรายจ่ายอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด ในแต่ละวัน สัปดาห์ เดือน และ ปี เพื่อจะได้เห็นภาพรวมว่า ตนเองและครอบครัวที่รายรับเท่าใด รายจ่ายเท่าใด คงเหลือเท่าใด หรือ เงินไม่พอใช้เท่าใด คือ รายจ่ายมากกว่ารายรับ และสำรวจว่ารายการใดจ่ายน้อยจ่ายมาก จำเป็นน้อยจำเป็นมาก จำเป็นน้อย อาจลดลง จ่ายเฉพาะที่จำเป็นมาก เช่น ซื้อข้าว ซื้อยา ซื้อเสื้อผ้า ซ่อมแซมบ้าน การศึกษา เป็นต้น ส่วนรายจ่ายที่ไม่จำเป็นให้ลด ละ เลิก เช่น ซื้อบุหรี่ยี่ห้อหรู ซื้อเหล้า เล่นการพนัน เป็นต้น เมื่อนำรายรับ รายจ่าย มาบวกลบกันแล้วขาดดุลเกินดุลไปเท่าใด เมื่อเห็นตัวเลข จะทำให้เราคิดได้ว่าสิ่งไม่จำเป็นนั้นมีมากหรือน้อยสามารถลดได้หรือไม่ เลิกได้ไหม ถ้าไม่ลดไม่เลิกจะเกิดอะไร กับตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ หากเราวางแผนการรับการจ่ายเงินของตนเองได้ เท่ากับว่า รู้จักความเป็นคนได้พัฒนาตนเอง ให้เป็นคนมีเหตุมีผล เป็นคนรู้จักพอประมาณ เป็นคนรักตนเอง รักครอบครัว รักชุมชน และรักประเทศชาติมากขึ้นจึงเห็นได้ว่า การทำบัญชีครัวเรือน ในเรื่องรายรับรายจ่าย ก็คือวิถีแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั่นเอง เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม พอดี สอดคล้องถูกต้องตามกฎหมายธรรมชาติที่มีทั้งความเป็นเอกภาพและดุลยภาพอยู่เสมอ

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน และสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการออม การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ดังนั้นการทำบัญชีครัวเรือนมีความสำคัญดังนี้

๑. ทำให้ตนเองและครอบครัวทราบรายรับ รายจ่าย หนี้สิน และเงินคงเหลือในแต่ละวันรายรับ หรือ รายได้ คือ เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่ได้รับการประกอบอาชีพ หรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ หรือ ผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น

รายได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร หรือ จากเงินให้กู้ยืม รายได้จาก การขายสินค้าหรือบริการ เป็นต้น^{๙๐}

รายจ่าย หรือ ค่าใช้จ่าย คือ คือ เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่จ่ายออกไปเพื่อให้ ได้สิ่งตอบแทนกลับมา สิ่งตอบแทนอาจเป็นสินค้าหรือบริการ เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า (ค่า สาธารณูปโภค) ค่าน้ำมัน ค่าหนังสือตำรา เป็นต้น หรือรายจ่าย อาจไม่ได้รับสิ่งตอบแทนคือสินค้าหรือ บริการก็ได้ เช่น เงินบริจาคเพื่อการกุศล เงินทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เป็นต้น

หนี้สิน คือ ภาระผูกพันที่ต้องชดใช้คืนในอนาคต การชดใช้อาจจ่ายเป็นเงินหรือของ มีค่าที่ครอบครองหรือตนเองมีอยู่ หนี้สินเป็น เงินหรือสิ่งของที่มีค่าที่ครอบครองหรือตนเองได้รับมาจาก บุคคลหรือแหล่งเงินภายนอก เช่น การกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน การกู้ยืมเงินจากกองทุนต่างๆ การซื้อ สินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ การซื้อสินทรัพย์เป็นเงินผ่อนชำระ หรือการเช่าซื้อ เป็นต้น

เงินคงเหลือ คือ เงิน หรือ ทรัพย์สินที่วัดมูลค่าได้ หลังจากนำรายรับลบด้วยรายจ่าย แล้วปรากฏรายรับมากกว่ารายจ่ายจะทำให้มีเงินคงเหลือ หรือในหลักทางบัญชีเรียกว่า กำไร แต่หาก หลังจากนำรายรับลบด้วยรายจ่ายแล้วปรากฏว่ารายจ่ายมากกว่ารายรับจะทำให้เงินคงเหลือติดลบ หรือทางบัญชีเรียกว่าขาดทุน นั่นเอง^{๙๑}

๒. นำข้อมูลการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของ รายจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยพิจารณาแต่ละรายการในแต่ละวันมีรายจ่ายใดที่มี ความสำคัญมาก และรายจ่ายใดไม่จำเป็นให้ตัดออก เพื่อให้การใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมีพอใช้ และเหลือเก็บเพื่อการออมทรัพย์สำหรับใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็นในอนาคต บัญชีครัวเรือนถือเป็นส่วนสำคัญ ในการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลัก ๓ ข้อคือ การพอประมาณ ถ้ารู้รายรับรายจ่าย ก็จะใช้แบบพอประมาณ แต่ มีเหตุผล รู้ว่ารายจ่ายใดจำเป็นไม่จำเป็น และเมื่อเหลือจากใช้จ่ายก็เก็บ ออม นั่นคือภูมิคุ้มกัน ที่เอาไว้คุ้มกันตัวเราและครอบครัว บัญชีครัวเรือนสามารถจัดได้หมด จึงนับว่ามี ประโยชน์มาก^{๙๒}

ข้อควรระวังในการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ สิมบันทึกบัญชี ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ในการบันทึก และส่งผลให้ไม่อยากบันทึก ผู้จัดทำเข้าใจผิดในรายการบัญชี ไม่เข้าใจรายการที่เป็น รายรับ จึงไม่ได้บันทึกบัญชี เช่น ลูกส่งเงินมาให้พ่อแม่สำหรับใช้จ่ายทุกวันสิ้นเดือน แต่พ่อแม่ไม่ได้ บันทึกบัญชีรายรับเนื่องจากเข้าใจว่าเงินที่ได้รับมานั้นมิได้เกิดจากการประกอบอาชีพของตนเองหรือ เข้าใจผิดรายการหนี้สินแต่บันทึกว่าเป็นรายรับ ทำให้มิได้เก็บเงินไว้สำหรับจ่ายชำระหนี้ในอนาคต เช่น ยืมเงินจากเพื่อนบ้านมาใช้จ่ายภายในครอบครัว ถึงแม้จะได้รับเงินมาแต่รายการดังกล่าวไม่ถือว่าเป็น

^{๙๐} สัมภาษณ์เพียงตา มาประโคน, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๙๑} สัมภาษณ์สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๙๒} สัมภาษณ์มนตรี อูราณ, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

เป็นรายรับเนื่องจากตนเองมีภาระผูกพันที่ต้องชดใช้ในอนาคต ซึ่งอาจต้องชดใช้เงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยด้วย จากสาเหตุดังกล่าวอาจทำให้ครอบครัววางแผนการใช้จ่ายเงินผิดพลาด

ท่านทำเกษตรกรรมโดยทำหรือใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี หรือสารเคมี

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความพอประมาณ คือ เรื่องท่านดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำ ให้สังคมเดือดร้อน ไม่ทำลาย ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเรื่องท่านเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตตาภาพ และฐานะของตน เรื่องท่านมีความเข้มแข็งมีจิตสำนึกที่ดีเอื้ออาทรประนีประนอมนึกถึง ประโยชน์ส่วนรวม และเรื่องท่านมีการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณรู้ว่าสิ่งใดควรจ่าย ออกไปและสิ่งใดควรรักษาไว้ และเรื่องท่านทำ เกษตรกรรมโดยทำหรือใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี หรือสารเคมี^{๙๓}

ด้านความพอประมาณ มีความพอประมาณ และเกิดความภูมิใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่มีการไม่ว่าจะเป็นการซื้อสินค้าเฉพาะที่จำเป็น ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การใช้บริการธุรกิจทั่วไปเฉพาะที่จำเป็น การไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็น การไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม

ถาม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีเหตุผล

ตอบ ท่านใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุดท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายของตนเองในชีวิตประจำวัน ท่านลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของตนเอง เช่น การลดและละเลิกอบายมุข เป็นต้น ท่านมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เทียงตรง ปราศจากอคติ ท่านจะดำเนินงานใด ๆ ด้วยความถี่ด้วยความรอบคอบ ไม่ย่อท้อ ไร้อคติ คำนึงถึงเหตุและผล ท่านมีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามในชุมชน ท่านใช้หลักการดำเนินชีวิตโดยการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา งานเกษตรกรรมของท่านใช้แรงงานในครอบครัวมากกว่าการจ้างแรงงาน จากภายนอก ท่านใช้สติปัญญาไตร่ตรองหาสาเหตุและแก้ไขปัญหต่างด้วยตัวเอง ท่านยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ใน ภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต^{๙๔}

ด้านความมีเหตุผล ความมีเหตุผล โดยการพิจารณาความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการทุกครั้ง การใช้สติปัญญากำกับควบคุมตนเองให้มีความตื่นตัวและรู้ตัว ตลอดเวลาว่ากำลังคิดและทำอะไร การพิจารณาถึงผลของการกระทำของตนเองที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นในสังคมอยู่เสมอ หลักการตัดสินใจในการดำรงชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน และการพิจารณาค้นหาสาเหตุหรือต้นตอของปัญหาอยู่เสมอ^{๙๕}

^{๙๓} สัมภาษณ์สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๙๔} สัมภาษณ์มาวิน รัชนพงษ์, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๙๕} สัมภาษณ์ปานใจ สิโรวัชรพล, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

ถาม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัด นครราชสีมา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

ตอบ ท่านพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง (ใฝ่เรียนรู้) สร้างวินัยกับตนเอง โดยเฉพาะวินัยทางการเงิน ท่านเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการที่มีผลผลิตที่หลากหลาย ท่านไม่ ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในความสามารถในการบริหารจัดการ ท่านมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ท่านมีความสามัคคีกัน เพราะความสามัคคีคือ ภูมิคุ้มกันหนึ่งที่จะช่วยให้ รับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ท่านอุดหนุน จุนเจือแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรอบข้าง ท่านไม่ก่อหนี้ที่ไม่เกิดประโยชน์แก่ตน ท่านมีการศึกษาหาความรู้ให้ เท่าทันโลกและสถานการณ์การประกอบ อาชีพ ท่านมีการออมเงินไว้เป็นทุนสำรองยามฉุกเฉินและเป็นหลักประกันของ ชีวิตในอนาคต^{๘๖}

ท่านมีการดำเนินงานการทำงานโดยมีความยืดหยุ่น ยืดแนวทางสาย กลาง ไม่สุดกู่ ทางใดทางหนึ่งเกินไป การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัด นครราชสีมา ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ เรื่องท่านพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ ต่อเนื่อง (ใฝ่ เรียนรู้) สร้างวินัยกับตนเองโดยเฉพาะวินัยทางการเงิน รองลงมา เรื่องท่านมีความสามัคคีกัน เพราะ ความสามัคคีคือภูมิคุ้มกันหนึ่งที่จะช่วยให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเรื่องท่านมีการ ดำเนินงานการท างานโดยมีความยืดหยุ่นยืดแนวทางสายกลางไม่สุดกู่ทางใดทางหนึ่งเกินไป ส่วนที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ และเรื่องท่านอุดหนุนจุนเจือแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรอบข้าง^{๘๗}

ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยการกระทำการงานทุกอย่างด้วย ความตั้งใจ และเพียร พยายามอย่างเข้มแข็ง การใช้ข้อมูลจากปัญหาในอดีตมาเป็นข้อมูล ในการ แก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การป้องกันหรือรู้จักการบริหารความเสี่ยง การ วางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสเศรษฐกิจและสังคม การ วางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอน และการรู้จักแบ่งปันรายได้ของตนเองเพื่อทำประโยชน์แก่ ชุมชน และสังคม

ถาม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัด นครราชสีมา ด้านความรู้

ตอบด้านความรู้ความรู้อยู่ โดยการแสวงหา ข้อมูลรายละเอียดก่อนทำการตัดสินใจซื้อ สินค้าและใช้บริการ การใช้ความรู้รอบด้านเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต การ

^{๘๖} สัมภาษณ์สุวรรณี เหลืองวิเชียร, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๘๗} สัมภาษณ์อภิสร่า งอกงาม, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ตัดสินใจซื้อสินค้าและใช้บริการด้วยความรอบคอบเสมอ การให้ความสำคัญถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเพื่อระมัดระวัง ในการดำรงชีวิตตามแผนที่วางไว้^{๘๘}

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ด้านคุณธรรม คุณธรรม โดยการซื้อสินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ให้บริการอยู่เสมอ การรู้จักเสียสละหรือลดความเห็นแก่ตัวด้วยการแบ่งปันตามกำลังทรัพย์ และกำลังปัญญา การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ส่งเสริมความดีให้กับชุมชนและสังคม

ถาม ปัญหาและอุปสรรคการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอบ การศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เห็นองค์ความรู้และการประยุกต์ ปรัชญาที่สำคัญ คือ

๑) ปรัชญาเป็นองค์ความรู้ร่วมสมัย องค์ความรู้การบริหารสมัยใหม่จะมีความสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าองค์ ความรู้ด้านการบริหารแบบดั้งเดิม การบริหารแบบดั้งเดิมอยู่ในสภาพแวดล้อมที่การเปลี่ยนแปลงมีไม่รวดเร็วนัก มักจะมุ่งเน้นการบริหารเฉพาะด้านส่วนนักบริหารสมัยใหม่จะต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทบทั้งต่อองค์กร การให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาธุรกิจ การกำหนดนโยบายการพัฒนา การบริหารชุมชน จึงต้องบริหารเพื่อให้มีการปรับตัวได้อย่างดี^{๘๙}

มองการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวขึ้น รวมทั้งเห็นความเชื่อมโยงของปัจจัยต่างๆที่ชัดเจนขึ้น ดังนั้นการบริหารการพัฒนาสมัยใหม่จะมีวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่มองภาพการพัฒนาที่เป็นองค์รวม มองภาพกว้างขึ้น ปรัชญาก็ให้แนวทางถึงมิติต่างๆที่การบริหารต้องพิจารณา เช่น วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เทคโนโลยีปรัชญาทำให้การบริหารมองในแง่จิตวิญญาณมากขึ้นปรัชญาเน้นองค์ความรู้ด้วยการ จะทำการพัฒนาได้ต้องมีพื้นฐานที่สำคัญของความรู้และคุณธรรม การบริหารการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือ องค์กรลักษณะต่างๆตามแนวปรัชญา จะมีจุดร่วมกันที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งคือ ความสำคัญของคน เพราะ เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาคือ การทำให้ คนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ดังนั้นคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ เพราะเป็นผู้ใช้ทรัพยากร อื่นๆในการพัฒนา การบริหารจึงให้ความสำคัญของคนทั้งสองด้าน เช่น ในด้านบริหาร

^{๘๘} สัมภาษณ์มนตรี อูราณ, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๘๙} สัมภาษณ์สิริพร มาประกอบ, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ภายในขององค์กรธุรกิจ ชี้นำ จะให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ก่อนเสมอ โดยมุ่งเน้นการสร้างสติปัญญาความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน ซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างให้เกิดสังคมองค์ความรู้ ทั้งยังต้องให้ความเคารพกับบุคคลในองค์กร ให้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน รวมทั้ง ธุรกิจต้องให้ความสำคัญของผู้บริโภคและประชาชนทั่วไปเพื่อภาพลักษณ์ของธุรกิจและการยอมรับของสังคม^{๑๐๐}

ทฤษฎีการจัดการองค์กร ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางเหมาะสมกับองค์ความรู้การบริหาร สมัยใหม่ มีส่วน สนับสนุน และขยายความรู้ เพราะกรอบความคิดและเป้าหมายตรงกันโดยปรัชญาเน้นความเป็นพลวัต ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะกระแสโลกาภิวัตน์โดยรู้เท่าทัน หลีกเลียงการเกิดวิกฤติ เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลคำนึงถึงผลระยะยาว ให้เห็นความสำคัญของคนที่เป็นศูนย์กลางของการ

๒) ปรัชญาชี้นำการพัฒนาที่มีความสมดุลยั่งยืน การประยุกต์ปรัชญาเพื่อการบริหาร การพัฒนาในโลกแห่งความเป็นจริงทำได้ และทำให้เกิดความยั่งยืนจริง ทั้งด้านการบริหารธุรกิจ บริหารองค์กร นโยบายสาธารณะ การบริหารทรัพยากร บริหาร บุคคล ทั้งนี้การค้นพบดังกล่าวเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ เพราะ ความพอเพียงของปรัชญาเป็นทั้งวิธีการ (mean) และจุดหมายปลายทาง (end) คือ ความสมดุล ยั่งยืน เมื่อผู้ใดเลือกที่จะดำเนินวิธีการทางปรัชญาก็จะนำไปสู่ เป้าหมายการพัฒนาที่ต้องการได้ตามแต่กรณี ๓ หากใครต้องการดำเนินชีวิต หรือบริหารอย่างชอบความเสี่ยง ที่เรียกว่า โลดโผนหรือไม่ให้ความสำคัญกับความสมดุล แนวทางนี้ของปรัชญาก็คงไม่ใช่

๓) การประยุกต์เพื่อบริหารการพัฒนา คือ เน้นคนให้พอเพียง สร้างวิสัยทัศน์และการจัดการตาม สามห่วงสองเงื่อนไข มักจะมีคำถามว่าหากจะประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะ ทำอย่างไร การจัดการให้คนมีความพอเพียง การบริหารการพัฒนาสมัยใหม่ เน้นที่การพัฒนาคน หลักของปรัชญาสามารถเป็นแนวทางการชี้นำ พฤติกรรมของคนที่เหมาะสมได้ตั้งนั้น จุดสำคัญของการประยุกต์ไม่ว่าเป็นการบริหารระดับใดในระดับคือทำให้ คนมีความพอเพียง โดยใช้หลักของปรัชญาเป็นแนวทาง ลักษณะที่สำคัญคือ มีความพอประมาณ มีรายรับ สมดุลกับรายจ่าย มีการออม มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันจากการมีเงินออม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรู้คู่คุณธรรม คือ มีความรอบรู้ในการใช้ชีวิตและการงาน ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยความขยันหมั่นเพียร ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจต่างๆ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารองค์กรภาครัฐและเอกชน ก็ต้องพยายามให้พนักงานมีลักษณะเช่นนี้ ในการบริหาร ชุมชนก็ต้องสร้างชุมชนที่ทำให้สมาชิกของชุมชนมีลักษณะเช่นนี้ ในการวางนโยบายพัฒนาระดับชาติก็ต้องมี มาตรการที่ทำให้คนมีพฤติกรรมเช่นนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า การบริโภคนิยมจะเป็นลักษณะที่ขัดแย้งกับความพอเพียงสูงมาก เพราะแสดงถึง การขาดความเหตุผลในการใช้จ่าย บริโภคแบบสุดโต่ง มีแนว โนมที่จะมีความโลภ เพิ่มความเสี่ยงอาจมี

^{๑๐๐} สัมภาษณ์เพียงตา มาประโคน, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

พฤติกรรมที่ขาดคุณธรรมเพื่อให้ได้ง่ายตามที่ต้องการ การนำปรัชญาสร้างวิสัยทัศน์ ในการบริหารผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องต้องมีวิสัยทัศน์มองภาพของการพัฒนาตรงกัน ปรัชญาสามารถช่วยให้ ทิศทางการ พัฒนาไปในทิศทางเดียวกันได้^{๑๐๑}

การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง ที่คำนึงถึงความเสี่ยง รวมทั้งเห็นความสัมพันธ์ ของส่วนต่างๆของสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุจิตใจ สังคม วัฒนธรรม ปรัชญา ก็จะเป็นเหมือนเสาเข็ม ของการ บริหาร การบริหารจัดการตามสามห่วงสองเงื่อนไข หลักของปรัชญาสามารถใช้ในการบริหาร จัดการทุกกรณีโดยอาจมีจุดเน้นต่างกันบ้าง โดยในการบริหารใช้หลักสามห่วงสองเงื่อนไข ในการ ตัดสินใจโดยพิจารณาตามองค์ประกอบแต่ละด้านของปรัชญา ในด้านความพอประมาณ จะต้อง พิจารณาว่าเป้าหมายของการบริหารมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความ สดุด่งหรือไม่ เป็นไปตามหลัก ทางสายกลางหรือไม่ หากตั้งเป้าหมายสูงเกินไปก็อาจจะมีต้นทุนที่สูงเกินไปและ อาจไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากตั้งเป้าหมายต่ำเกินไปจะทำให้ผลที่ได้น้อยเกินไป อาจทำให้ศักยภาพการ พัฒนาในระยะยาวไม่ยั่งยืนได้^{๑๐๒}

นอกจากนั้นจะต้องพิจารณาว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ การบริหารงานที่สดุด่ง ต้องการผลงานที่มากและเร็ว มักจะมีต้นทุนสูง ถึงจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาผลตอบแทน ที่ได้รับ ก็จะไม่คุ้มค่าได้ การคำนึงถึงความพอประมาณทำให้มีความสมดุลทั้งระยะสั้นและ ระยะยาว เช่น ในทางธุรกิจก็จะไม่ ก่อหนี้เกินตัว ในการบริหารภาครัฐก็จะคำนึงถึงทรัพยากรที่จำกัด รวมถึงความสมดุลของนโยบายทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม

การใช้ทุนในด้านต่างๆที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นทุนทางกายภาพ ทุน มนุษย์ ทุน ธรรมชาติและทุนทางสังคม นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงความสามารถในการพึ่งตนเองว่าทำให้มีมาก ขึ้นหรือน้อยลงอย่างไรด้วย

ในด้านความมีเหตุมีผล การบริหารจะมีความพอเพียงเมื่อการศึกษาการวางแผน อย่างรอบคอบเพียงใด รู้ว่าผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวเป็นอย่างไร สามารถบรรลุผลได้ หรือไม่ ยั่งยืนหรือไม่ พิจารณาถึง เป้าหมายและการดำเนินงานผลกระทบต่อคนกลุ่มไหน ส่วน ประเด็นด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ การพิจารณาว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่ทำให้การพัฒนาไม่บรรลุผล ตาม ที่ตั้งไว้ได้ มีการเตรียมที่จะรับความเสี่ยงหรือไม่ ซึ่งในแต่ละกรณีจะต่างกัน ในทางธุรกิจเป็นการ จัดการ เชิงกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการจำลองสถานการณ์ทั้งที่แย่ที่สุดและดีที่สุดของสิ่งแวดล้อม ของตัวแปรธุรกิจที่สำคัญ เพื่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพและผลผลิตขององค์กรผ่านการวางแผนใน เชิงกลยุทธ์ที่วางแผนทั้งใน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว และการเตรียมพร้อมรับมือกับการ

^{๑๐๑} สัมภาษณ์สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์มาวิน รัชชพงษ์, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การจะมีความพอเพียงได้จะต้องมีเงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม เช่น ในด้านความรู้ การบริหารธุรกิจและองค์กร ต้องให้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาหน่วยงาน พัฒนาความรู้ของพนักงาน รู้ถึง ความต้องการของลูกค้า และมีระบบการจัดการความรู้ที่ดีในด้านเงื่อนไขคุณธรรม หากประชาชนยึดมั่นในหลัก คุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์ คิดเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และแบ่งปันกัน ก็จะเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสังคม ที่พอเพียงหรือการบริหารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องมีคุณธรรมต่อสังคมรอบข้าง จะทำให้ได้รับการ ยอมรับและอยู่ร่วมกับภาคส่วนของสังคมได้ดี และต้องมีความเป็นธรรมมีการอภิบาลที่ดีในองค์กร ทำให้คนใน องค์กรมีความสามัคคีมีความ พากเพียร ทำให้องค์กรดำเนินงานตามพันธกิจได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ประเภทที่ ๓ การศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับ การศึกษาจากงานวิจัย

การประยุกต์ในด้านกรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ ตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถ นำ มาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้น การรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และยั่งยืนของ การพัฒนา

การประยุกต์ในด้านคุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำ มาประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่าง เป็นขั้นตอน

การประยุกต์ในด้านค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ (๓ ห่วง) ด้วยกัน คือ ๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ใน ระดับพอประมาณ ๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอ เพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณา จากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ๓. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้าน ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้ง ไกลและใกล้

การประยุกต์ในด้านเงื่อนไข ประกอบด้วย ๒ เงื่อนไข คือ ความรู้ และคุณธรรม ๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความ รอบคอบที่จะนำ ความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความ ระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนัก ใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์

การประยุกต์ในด้านแนวทางปฏิบัติและ/หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำ ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไป อย่างสมดุลมั่นคง

และยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุด ในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นเป้าหมายทุกด้าน ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคมคุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาได้ และเพื่อให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา บุคคล แต่ละคนและแต่ละครอบครัว จึงมีการพัฒนาตนเองในด้าน การศึกษา มีแนวคิดและเจตคติที่ดี รู้จักบริหารตนเองมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและ ศีลธรรม ฯลฯ หากทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งของตนเองและสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมอุดมคติ ได้ ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น จนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ^{๑๐๓}

๔.๓ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย มีผลการศึกษาดังนี้

รูปแบบประเภทที่ ๑ การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย (๑) หลักการเหตุผล (๒) วัตถุประสงค์ (๓) สาระสำคัญของรูปแบบประกอบด้วยการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ

^{๑๐๓} กรมการพัฒนาชุมชน, แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล็อก, ๒๕๕๑), หน้า ๑๒.

ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไข คุณธรรม (๔) แนวทางการ นำรูปแบบสู่การปฏิบัติ (๕) เงื่อนไข การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ

ความเหมาะสมของรูปแบบการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ พัฒนาตนเอง ประเด็นที่เป็นวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาหลักการ วิธีการ หรือแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปแบบสำหรับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาและ ประเด็นที่เป็นวัตถุประสงค์เพื่อเสนอหลักการ วิธีการ หรือแนวปฏิบัติที่เป็นรูปแบบแก่ สถาบันการศึกษาใช้เป็นหลัก การ วิธีการ แนวทางหรือแนวปฏิบัติสำหรับพัฒนานักศึกษา ใน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสม องค์ประกอบของรูปแบบที่เป็นสาระสำคัญด้าน การ เรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ มีความเหมาะสม หากพิจารณาเป็นรายประเด็นของด้านการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติพบว่า ประเด็นการนำผล ของการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาปฏิบัติเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ของตนเอง ประเด็นการปฏิบัติตนโดยอาศัยเงื่อนไขคุณธรรม คือ ซื่อสัตย์ สุจริต มีสติปัญญา ขยัน อดทน แบ่งปัน และ ประเด็นการนำผลการประเมินตนเองมาพัฒนาปรับปรุงองค์ ความรู้ทั้งใน ภาควิชาและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม และประเด็นการ ดำเนินการตามขั้นตอนของแผนโดย อาศัยหลักการ ทฤษฎี ในสาขาวิชาชีพของหลักสูตรอย่างเชี่ยวชาญมีความเหมาะสม

๔.๔ การประยุกต์ใช้งานวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์ความรู้เชิงคุณภาพ และเป็นการสำรวจ ประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์เชิงวิพากษ์และสุ่มแบบเจาะจงงานวิจัยจากแหล่งต่างๆของมหาวิทยาลัยต่างๆในจังหวัด นครราชสีมาเกี่ยวกับงานวิจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสืบค้นข้อมูลด้วยคำสำคัญ เศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อสำรวจประเภทของงานวิจัย พร้อมนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัย เพื่อให้ได้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและ แนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละ บุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษา การประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

ประเภทที่ ๑ การสังเคราะห์เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนใน ฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ด้านความรู้ พบว่า การเน้นความเป็นจริงในอาชีพ มีองค์ ความรู้หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำ และมีความรู้ว่าคุณค่าต้องการสินค้าและบริการอะไร ด้าน คุณธรรม รู้รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ด้านการมีเหตุผล มีความเด็ดเดี่ยวในการ

ตัดสินใจ และมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณ มีความยินดีในสิ่งที่ทำ สามารถนำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพ และมีการแสวงหาวิธีการลดรายจ่ายและไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด แนวทางที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งซึ่ง สามารถนำมาเปลี่ยนแปลงให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้ ดำเนินชีวิตไปถึงความสุขได้ หากนักศึกษาหรือผู้เรียนได้นำ มาพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างพอเพียงเป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างพอเพียงในการศึกษา เป็นผู้มีสุขภาพ กาย สุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้เรียนที่รู้จักแก้ไขปัญหา รู้จักวิธี การคิดหรือคิดด้วยเหตุผล ด้านคุณธรรม โดยการซื้อ สินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ให้บริการอยู่เสมอ การรู้จักเสียสละหรือลดความเห็นแก่ตัวด้วยการแบ่งปันตามกำลังทรัพย์ และกำลังปัญญา การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ ส่งเสริมความดีให้กับชุมชนและสังคม แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมในทุกด้าน และมีการปฏิบัติด้านการซื้อสินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ ให้บริการอยู่เสมอ

การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์ห้องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการรู้จักประมาณการใช้จ่ายนี้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการ“พอเพียง” เป็นเรื่องของจิตใจและการยับยั้งใจมิให้ตกเป็นทาสของวัตถุและสิ่งเย้ายวน ความกระหายและความต้องการต่างๆซึ่งเศรษฐกิจระบบการตลาด ปัจจุบันนี้ สามารถแพร่กระจายไปสู่ คริวเรือนของเกษตรกรไร้ทุกระิวเรือนไม่มีข้อจำกัด สินค้าที่แพงของฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นถูกเสนอแนะและยึดเยียดให้กับเกษตรกรผู้ยากไร้เสมอในการเขาไปสำรวจสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งหนึ่ง พบว่าในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวนามีโทรศัพท์มือถือไว้ใช้เป็นจำนวนมากโดยไม่มีความจำเป็น แต่เป็นไปตามแฟชั่นยุคบริโภคนิยมนั่นเองที่ทำให้ทุกคน เกิดความรู้สึกว่าเปนความจำเป็น (ใหม่) ในชีวิต มากกว่ามีอาหารไว้ในคริวเรือน หรือมีค่าใช้จ่าย ในการศึกษาสำรองไว้สำหรับบุตรหลาน เบนตน

การสังเคราะห์ห้องค์ความรู้เพื่อการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

รูปแบบที่สำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาประยุกต์ใช้ คือ ผลการพัฒนาที่ไม่สมดุลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้เกิดปัญหาความยากจนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็ม

ความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยิ่งให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ อด ละเอียด อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รู้จักแยกแยะว่าอะไรคือความดี อะไรคือความชั่ว หรือสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเหมาะสม ไม่เหมาะสม อะไรควร อะไรไม่ควร เป็นต้น สามารถพัฒนาตนเองหรือสามารถ สร้างภูมิคุ้มกันตนเองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ คือ รอบรู้ รอบคอบ มีความระมัดระวัง

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา พัฒนาปรับปรุง สร้างสรรค์หรือสอดแทรกลงไปในการบริหารจัดการอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะการวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบประเมิน และการนำผลการตรวจสอบประเมินมา พัฒนาปรับปรุงการบริหาร จัดการอุดมศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการงานวิชาการ การบริหาร จัดการงานวิจัย การบริหารจัดการงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์การศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัยเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ ตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถ นำ มาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และยั่งยืนของ การพัฒนาการประยุกต์ในด้านคุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำ มาประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่าง เป็นขั้นตอน การประยุกต์ในด้านค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ (๓ ห่วง) ด้วยกัน คือ ๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ใน ระดับพอประมาณ ๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอ เพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ๓. การมี ภูมิคุ้มกันที่ดีในตน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๔.๕ การนำไปปรับใช้ของกลุ่ม

การจัดการองค์ความรู้นำไปใช้กับกลุ่ม ซึ่งตามหลักพุทธธรรมที่สัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทวิถีชีวิตแบบพุทธ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักพุทธธรรมมีความ สอดคล้องกันในหลายแง่มุม โดยเฉพาะในเรื่องของกิจกรรมสำคัญ ๔ ประการทางเศรษฐกิจ นั่นคือ การผลิต การบริโภค การซื้อขายและการจัดสรรผลผลิต โดยทั้งเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจแนว พุทธต่างมีแนวคิด หลักการ รวมทั้งโครงสร้างและกระบวนการที่ สอดคล้องประสานกัน คือกิจกรรม ทางเศรษฐกิจนั้นต้องตั้งอยู่บนบนความถูกต้อง สุจริต ยุติธรรม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการหรือกระบวนการทัศนวิสัยทัศน์จากที่เห็นอยู่ผิด มาเป็นเห็นถูก แล้วจึงดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นๆ ไปอย่างต่อเนื่อง

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละกลุ่มสิ่งมีชีวิตที่ไม่ได้ คือ ความมีสติปัญญา เพื่อความพออยู่ พอกิน พอเพียง หรือพอประมาณในเรื่องของปัจจัยสี่เป็นเบื้องต้นก่อน จากนั้นจึงมุ่งสู่ความอยู่ดีกินดี บน พื้นฐานของการใช้สติปัญญาในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือ การผลิต การบริโภค การซื้อขาย แลกเปลี่ยน และการจัดสรรผลผลิตเป็นลำดับ เพราะเมื่อบุคคล รู้จักคิด บุคคลนั้นย่อมเริ่มมีการศึกษา และเมื่อนั้นปัญญาที่เกิดขึ้น อันเป็นตัวแกนของการพัฒนาชีวิตมนุษย์ ทำให้รู้จักสิ่งทั้งหลาย และรู้ที่จะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นอย่างไร พร้อมกับที่ปัญญาที่เกิดขึ้นนั้นก็มีการปรับตัวเกิดขึ้นด้วย ทำให้เกิดการพัฒนา อย่างมีดุลยภาพครบถ้วนแบบองค์รวม คือไม่ใช่จะพัฒนาแต่เพียงปัญญาเท่านั้น ตัวพฤติกรรม (ศีล) จะ ถูกพัฒนาไปด้วย ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนไป และจิตใจก็ ถูกพัฒนาให้ถึงพร้อมในขณะเดียวกันด้วย เป็นวัฏจักรเช่นนี้พร้อมกับเกิดกระบวนการรับรู้ในความรู้ขึ้นใหม่ขึ้นอีกแบบต่อเนื่องด้วยความพอใจ และกำลังศรัทธา

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทวิถีชีวิตของกลุ่มตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ๓ ด้านคือ ด้านปัญญา คือความรู้ ความเข้าใจ ในการนำไปใช้ แยกแยะสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง และพัฒนาตนด้วยความไม่ประมาท อันเป็นภูมิคุ้มกัน โดยมีศรัทธาเป็นพลังช่วยให้เกิดปัญญาเบื้องต้น และถูกพัฒนาเหนือขึ้นไปให้เชื่อมต่อกับโยนิโสมนสิการ โดย ศรัทธาในระดับนี้เป็น ศรัทธาที่มีการใช้ปัญญา และเป็นศรัทธาที่ปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพราะปัญญาจะ สนับสนุนให้ศีลและสมาธิในนี้เกิดความตั้งมั่นแน่วแน่มากยิ่งขึ้น จึงถือว่าปัญญา เป็นเครื่องสนับสนุนที่มั่นคงตามเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทวิถีชีวิตแบบพุทธตามที่ปรากฏใน พระพุทธศาสนา

๔.๖ KM เศรษฐกิจพอเพียงจากงานวิจัย

KM เศรษฐกิจพอเพียงจากงานวิจัย

การจัดการความรู้ งานวิจัย	๑. สักต่องค์ความรู้/ สังเคราะห์	๒. สร้างองค์ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง	๓. การนำไปเผยแพร่
<p>๑. แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี</p>	<p>งานวิจัยชิ้นนี้ต้องการสร้างองค์ความรู้ เป็นแบบจำลองสมการโครงสร้างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย และทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยมองไปถึงขนาดของ ความสำคัญในแต่ละ องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการพัฒนาเศรษฐกิจ</p> <p>๓. เพื่อศึกษาถึงขนาดของผลกระทบในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ</p>	<p>องค์ความรู้ในเรื่องแบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย องค์ประกอบ ๓ ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้ ๒ เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม รวมทั้ง ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวคิด การขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property) ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทาง</p>	<p>การนำไปเผยแพร่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>นอกจากนี้ผลงานวิจัยดังกล่าวยังสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิจัยและวิชาการในระดับชาติ หรือในรูปแบบการนำเสนอ ผลงานในรูปแบบอื่น ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ</p>

		<p>วัฒนธรรม การสั่งสม ความรู้ของสังคม และ เทคโนโลยี/นวัตกรรม สมัยใหม่ ที่มีผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศไทย</p> <p>ผลการศึกษาแบบจำลอง ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มีผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศไทย สามารถ นำไปประยุกต์ใช้กับ แผนพัฒนาประเทศได้ โดยการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและ เศรษฐกิจสร้างสรรค์มา ประยุกต์ใช้ในประเด็นที่ องค์ประกอบใดที่รัฐบาล ควรให้ความสำคัญในการ พัฒนาประเทศ ใน ขณะเดียวกันรัฐบาล สามารถกำหนดนโยบาย และมาตรการสำคัญใน ประเด็นองค์ประกอบที่มี ความสำคัญตามลำดับ ด้านการใช้อองค์ความรู้ ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศไทย เนื่องจาก องค์ประกอบทั้ง ๔ ด้านมี</p>	
--	--	---	--

		<p>ต้นกำเนิดจากการที่ภาคประชาชน และภาคธุรกิจมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการสร้างงานอย่างสร้างสรรค์ โดยการสร้างสรรค์งานผ่านการผลิตและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญามรดกทางวัฒนธรรม ภูมิหลังประวัติศาสตร์ และจารีตประเพณีอันยาวนานของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มตั้งแต่การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในการเปิดประชาคมอาเซียน ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ หรือตรงกับปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจนาทรัพย์สินทางปัญญามาพัฒนาสร้างสรรค์งาน และสะสมองค์ความรู้ในการโฆษณา</p>	
--	--	---	--

		<p>สถาปัตยกรรม ศิลปะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ งานฝีมือ งานออกแบบ เสื้อผ้าแฟชั่น ภาพยนตร์ ดนตรี การแสดง โทรทัศน์ และวิทยุ เป็นต้น รวมทั้ง การสนับสนุนความคิด สร้างสรรค์ของภาคการ ท่องเที่ยว อาหาร และ เครื่องดื่ม การส่งเสริมการ ผลิตทางวัฒนธรรม นา ไปสู่ห่วงโซ่อุปทานในการ ผลิตที่สร้างผลกำไรมาก ยิ่งขึ้น</p>	
<p>๒.การพัฒนาชุมชน ต้นแบบในการนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพื่อชุมชนอยู่เย็น เป็นสุข ปี ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา</p>	<p>สกัดองค์ความรู้/สังเคราะห์ ได้ว่า ชุมชนบ้านสระเตมามี รูปแบบการพึ่งตนเองของ ชุมชนต้นแบบในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่เย็นเป็น สุขจากการเป็นหมู่บ้าน ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับการสนับสนุนจาก ธนาคาร เพื่อการเกษตรและ สหกรณ์และสำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอโนนสูง นับตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๓ โดย นิยาม ความหมายว่า “การ ดำเนินชีวิตในกระแสบริโศค นิยม และการโฆษณาชวน เชื่อให้ซื้อสินค้าต่างๆ คนใน</p>	<p>การสร้างองค์ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางการพัฒนาชุมชน ต้นแบบในการนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพื่อชุมชนอยู่เย็น เป็นสุข คือ ๑. แนวทางการพัฒนา ชุมชนต้นแบบในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ให้ชุมชนอยู่เย็น เป็น สุขระดับครัวเรือน คือ ๑) สร้างจิตสำนึก สร้าง ภูมิคุ้มกันให้สมาชิกใน ครัวเรือน ขยัน ประหยัด อดออม ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่หาความรู้เพื่อการ พัฒนาตนเอง ๒) เพิ่ม</p>	<p>เผยแพร่ในวารสารชุมชน วิจัย ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐)</p>

	<p>ชุมชน จะต้องลดรายจ่าย ลดความฟุ่มเฟือย สร้าง รายได้และครอบครัว สามารถพึ่งตนเองได้” มี ๒ ระดับ ดังนี้ ๑. ความ พอเพียงระดับครัวเรือน คือ ครอบครัวอบอุ่น ลดรายจ่าย ลดความฟุ่มเฟือย สร้าง รายได้ ในครัวเรือน คือทำ บัญชีครัวเรือนเพื่อให้เห็น รายรับ ปลูกผักสวนครัว ส่วนที่เหลือนำไปขาย และ การผลิต ของใช้ในครัวเรือน ๒. ความพอเพียงระดับ ชุมชน มีรูปแบบการ พึ่งตนเองโดยการนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ได้แก่การรวมกลุ่มเพื่อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่ง ออกเป็น ๑) กลุ่มประเภท สวัสดิการชุมชน ๒) กลุ่ม ประเภท องค์กรการเงิน ๓) กลุ่มประเภทการพัฒนา อาชีพ และ ๔) กลุ่มธุรกิจ ชุมชน</p>	<p>ทางเลือกในการทำ กิจกรรมเพื่อลดรายจ่ายใน ชีวิตประจำวัน และการ ลดต้นทุนการผลิต ๓) สร้างอาชีพเสริมให้มี รายได้ ๔) การแก้ไขปัญหา ดินเค็ม น้ำกร่อย และ การ ขาดแคลนน้ำ ๒. มีการ พัฒนาความเข้มแข็งของ กลุ่มเพื่อสนับสนุนการ ประกอบอาชีพ ได้แก่ ๑) การรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกัน พัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่าง ครบวงจร ๒) การรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันทำปุ๋ยเพื่อลด ต้นทุนการผลิต และ ๓) พัฒนาโรงสีข้าวชุมชน สรุปลัจจัยที่ทำให้เกิด ความสำเร็จ คือ การมีผู้นำ ชุมชนที่เข้มแข็ง เสียสละ และมีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล และผู้นำกลุ่มต่างๆ ชุมชน มีส่วนร่วม และให้ความ ร่วมมือกับ ผู้นำเป็นอย่างดี และความสามารถของผู้นำ ชุมชนที่สามารถประสาน สร้างความร่วมมือกับ หน่วยงานภาคีพัฒนา ส่วน ต่างๆ ให้การสนับสนุนทั้ง</p>	
--	---	--	--

		<p>วิชาการ/งบประมาณ และให้ความร่วมมือและเป็นพี่เลี้ยง ปรึกษาเป็นอย่างดีเช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด ปกครองจังหวัด ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)องค์การ บริหาร ส่วนจังหวัดสำนักงาน เกษตรจังหวัดสำนักงาน การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น</p>	
<p>๓.การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทย (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล)</p>	<p>การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยงานชิ้นนี้ พบว่าการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำมาใช้ในสร้างดัชนีบ่งชี้เพื่อชี้วัดความพอเพียง การมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีโดยมีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมในการบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวัดประเมินผลออกมาเป็นรูปธรรม</p> <p>ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยตั้งเป็นกองทุนเพื่อสวัสดิการ</p>	<p>รูปแบบในสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสรุปได้ว่า (๑) ด้านการบริหารจัดการงานวิชาการ มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยมีการคัดกรองปัจจัยป้อนเข้าด้านทรัพยากรบุคคลคู่กระบวนการผลิตที่มีสัดส่วนที่พอเพียง การบริหารจัดการงานวิชาการที่มีการคัดกรองปัจจัยป้อนเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่รวมทั้งสื่อสารสนเทศคู่กระบวนการผลิต การ</p>	<p>การเผยแพร่ที่ได้รับการยอมรับทางวิชาการ คือ</p> <p>๑.นำเสนอเป็นบทความภาษาอังกฤษในการประชุมทางวิชาการจัดโดย International Academic Forum ณ โรงแรม Ramada Osaka Hotel ประเทศญี่ปุ่น</p> <p>๒. กำลังอยู่ระหว่างการรออนุมัติเพื่อให้นำเสนอในการประชุมเสนอผลการวิจัยประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติวันที่ ๒๖-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔</p> <p>ทุนวิจัยประเภท “ทุนนวมิ</p>

	<p>ช่วยเหลือบุคลากร ควรจัดตั้งหน่วยประสานงานการวิจัยเพื่อจดสิทธิบัตรจัดทำสารสนเทศการวิจัย</p> <p>การนำรูปแบบไปทดลองใช้อย่างเต็มรูปตลอดจนนำรูปแบบไปทดลองใช้บริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มรูปแบบแล้วมีการประเมินผลติดตามผลการบริหารจัดการซึ่งหากมีการนำไปดำเนินการจริงอย่างเต็มรูปแบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม</p> <p>การวิจัยเกี่ยวกับสาระสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการนำไปแทรกในลงในรายวิชาต่าง ๆ โดยศึกษาในลักษณะบูรณาการ</p> <p>การดำรงตนโดยอาศัยความรู้และคุณธรรมของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงอภิมาณเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะทำให้ให้เห็นภาพรวมของ</p>	<p>บริหารจัดการงานวิชาการด้านกระบวนการมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปกำหนดเป็นปรัชญาการบริหารจัดการสถาบัน</p> <p>ครอบคลุมความรู้และคุณธรรมจริยธรรม มีการนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตของการบริหารจัดการงานวิชาการของสถาบันและมีการนำไปกำหนดเป็นพันธกิจเพิ่มเติมจากพันธกิจที่ปฏิบัติตามปกติ (๒) ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นปรัชญาสถาบันและวิสัยทัศน์อันเป็นภาพการบริหารจัดการอุดมศึกษาในอนาคตที่ชัดเจน</p> <p>สอดคล้องกับพันธกิจที่ได้มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยนำมาเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการในการวัดประเมินโดยอาศัย</p>	<p>นทร์” จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ</p>
--	--	---	---

	<p>การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมหัพภาค</p> <p>การคิดวิเคราะห์อย่างกว้างไกล สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกของสารสนเทศดังนั้นผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องพยายามปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษา มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้และคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>พื้นฐานการจัดการความรู้และคุณธรรมซึ่งจัดในรูปแบบของโครงการ กิจกรรมเน้นการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นวัฒนธรรมอุดมศึกษา (๓) ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ มีรูปแบบการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยสถาบันจัดทำแผนงบประมาณการเงิน ครอบคลุมรายได้การลงทุนรวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างมีเหตุผล การประสานของบประมาณสนับสนุนการสอน การวิจัย เป็นต้นจากภายนอก และการจัดทำกิจกรรม โครงการเพื่อหารายได้รวมทั้งสร้างแนวร่วมกับหน่วยงาน สมาคม เช่นสมาคมศิษย์เก่า มีการควบคุมการเงินเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี</p> <p>(๔) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์มีรูปแบบการน้อมนำปรัชญาของ</p>	
--	--	--	--

		<p>เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยสถาบันกำหนดการคัดเลือก การสอบคัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ใช้วิธีการอย่างเหมาะสม มีการกำหนดภาระงานรวมทั้งแจกแจงภาระงานไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สายวิชาการอย่างเนื่องและพอเพียงต่อสัดส่วนนักศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สายสนับสนุนการเรียนการสอนไว้อย่างพอเพียงกับปริมาณงาน (๕) ด้านการบริหารจัดการงานวิจัย มีรูปแบบการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเน้นที่กระบวนการทำวิจัยอย่างมีเหตุผล โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนางานวิจัย มีการสร้างมาตรการด้านแรงจูงใจให้บุคลากรทำการวิจัย โดยกำหนดให้ภารกิจการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการ</p>	
--	--	---	--

		<p>ทำงานของผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากร อย่างเป็นรูปธรรม มีการ กำหนดงบประมาณเพื่อ การวิจัยอย่างพอเพียง</p>	
<p>๔.ศึกษาแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย</p>	<p>เศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ เศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของความพอดี พออยู่ พอ กิน พอใช้ เศรษฐกิจที่ สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มี ความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดย ต้องสร้างพื้นฐานทาง เศรษฐกิจของตนเองให้ดี เสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความ พอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่ จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยก เศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียง อย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพ และฐานะเพียงพอที่จะ พึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้าง ความเจริญก้าวหน้าและ ฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่ สูงขึ้นไป หลักแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงมีความสอดคล้อง กับพุทธธรรมที่ปรากฏใน คัมภีร์พระพุทธศาสนา เถรวาท กล่าวคือ มีความ ขยันหมั่นเพียร ในการ</p>	<p>การสร้างองค์ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง การ ดำเนินชีวิตด้วยปัญญาเป็น ตัวนำ คือ เอาปัญญามาใช้ ในการ ควบคุมพฤติกรรมในความ อยากไม่ให้เกิดขึ้นในจิตใจ ด้วยการขจัดความต้องการ ที่ไม่จำเป็นแล้ว สร้างคุณธรรมให้เกิด เช่น มัตตัญญูตา มีความรู้จัก พอ มีความรู้จักประมาณ ตามกำลังของตน เป็นต้น หลักศีลธรรมจึง กำหนดเป้าหมายของ กิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ ดำเนินไปสอดคล้องกับ เป้าหมายทางจิตวิญญาณ ที่มุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิต พระพุทธศาสนาจึงมุ่งเน้น การสอนความ จริงที่เป็นประโยชน์ และ สั่งสอนเฉพาะสิ่งที่จะนำมา ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ใน ชีวิตจริง ด้วยเหตุ ที่ว่าพระพุทธศาสนามุ่ง</p>	<p>มีการนำไปเผยแพร่ในการ ประยุกต์ใช้แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงกับ ระดับนโยบาย องค์กร และบุคคล ระดับนโยบาย ระดับองค์กร ระดับบุคคล ได้รับการเผยแพร่ทางด้าน นำเสนอบทความวิจัย ระดับชาติ</p>

	<p>ปฏิบัติหน้าที่ การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริต ฝึกฝนให้มี</p> <p>ความชำนาญชำนาญและรู้จักใช้ปัญญาสอดส่องตรวจตราหาวิธีการที่เหมาะสมที่ดี จัดการและดำเนินการให้ได้ผลดี รู้จักคุ้มครอง เก็บรักษาโภคทรัพย์ และผลงานที่ตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียรโดยชอบธรรม ด้วย</p> <p>กำลังงานของตน ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสีย คบหาคนดีเป็นมิตร ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ซุกงูไปในทางเสื่อมเสีย เลี่ยงเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ ผู้มีความสามารถ ผู้นำเคารพนับถือและมี</p> <p>คุณสมบัติ</p> <p>เกื้อกูลแก่อาชีพทางการงาน รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเป็นอยู่พอดีสมรายได้ มิให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือย ให้</p> <p>รายได้เหนือรายจ่าย มีประหยัดเก็บไว้ ซึ่ง</p> <p>สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม คือ หลักทิวฐัมมิกัตถ</p> <p>ประโยชน์ ๔</p>	<p>สอนหลักธรรม อันเป็นธรรมที่ยิ่งใหญ่ได้วางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้</p> <p>มนุษย์</p> <p>หลุดพ้นจากทุกข์และดำเนินไปสู่ชีวิตอัน</p> <p>ประเสริฐทั้งในระดับโลกีย์</p> <p>ธรรม และโลกุตระธรรมนี้</p> <p>เอง</p>	
--	---	---	--

	<p>ประการ ในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาอันเป็น หลักการดำเนินชีวิตให้เกิด ความพอเพียงอยู่บนพื้นฐาน ของศีลธรรม อันเป็นหลักจริยธรรมที่ดี งาม สอนให้รู้จักความพอดี พออยู่ พอกิน</p>		
<p>๕. การดำเนินชีวิตตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิก กลุ่มทอผ้า ไหมในจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลอีสาน</p>	<p>การดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงของ สมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมใน จังหวัดสุรินทร์ จาก การสังเคราะห์งานวิจัยชิ้นนี้ พบว่ามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มี รูปแบบที่น่าเสนอวิจัยในเชิง ปริมาณที่ลงพื้นที่ เพื่อให้เห็น ถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้หรือการนำไป ประยุกต์ใช้ในไร่นาสวนผสม ของตนองอย่างไร มีการนำ อาเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นอง ตามแบบภูมิปัญญาพื้นบ้าน ไปใช้ด้วยหรือไม่ ทำให้ มองเห็นภาพความเป็นจริง ว่าในการศึกษาปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามแบบ ของมหาวิทยาลัยราชมงคล พยายามมองให้เห็นความรู้ที่ เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน มากกว่าวิชาการ</p>	<p>สร้างองค์ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง การใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม ในจังหวัด สุรินทร์โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($x =$ ๔.๓๖ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การใช้หลัก เศรษฐกิจพอเพียงในการ ดำเนินชีวิตของสมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัด สุรินทร์ อยู่ในระดับมาก ที่สุด จำนวน ๕ ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ข้อที่ ๑) การ รู้จักแบ่งปันในทุ กๆ เรื่อง ที่ แบ่งปันได้โดยตัวเองไม่ เดือดร้อน ข้อที่ ๘) ภูมิใจ ในวัฒนธรรมของใช้ พื้นบ้านของตนเอง และ ข้อที่ ๑๕) การใช้ข้อมูล เป็นรากฐาน ในการ วางแผนโดยอาศัยหลักคิด</p>	<p>มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ๓๐ (๑) ม.ค. - เม.ย. ๕๖</p>

		<p>ที่ดี ($x = ๔.๖๓$) รองลงมา คือ ข้อที่ ๕) ภูมิใจใน กำเนิดของตนเอง ข้อที่ ๑๒) การแสวงหาความรู้ โดยการศึกษาในระดับ การศึกษา ที่สูงขึ้นตาม ศักยภาพของตนเอง และ ข้อที่ ๑๙) มีเวลาให้กับ ครอบครัว โดยคำนึง ถึง ครอบครัวมาก่อน สิ่งอื่นๆ เสมอ ($x = ๔.๕๒$)</p> <p>นอกจากนี้การใช้หลัก เศรษฐกิจพอเพียงในการ ดำเนินชีวิตของสมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัด สุรินทร์ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดจำนวน ข้อ ๔ คือ ข้อที่ ๒) การไม่เอาเปรียบ คนอื่น ข้อที่ ๙) การไม่ไหล ไปตามกระแสบริโภคนิยม ข้อที่ ๑๖) การทำงาน ต่างๆ ด้วยใจรัก และ ข้อที่ ๒๒) การนึกถึงส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว โดยการ ไม่เอา แต่ญาติพี่น้องพรรค พวกเพื่อนฝูง ($x = ๔.๓๒$)</p> <p>ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเชิง คุณภาพเกี่ยวกับการใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงใน การ ดำเนินชีวิตของ</p>	
--	--	---	--

		<p>สมาชิกกลุ่มทอผ้าไหมใน จังหวัดสุรินทร์</p> <p>๑. หลักของความ พอประมาณ กลุ่มทอผ้า ไหมได้ยึดหลักทาง สาย กลางในพระพุทธศาสนา ทางสายกลางคือทางที่เน้น ปัญญา รู้จักใช้จ่าย พอประมาณ มี น้อยใช้ น้อยไม่เกินตัวรู้จัก ประหยัดลดภาระ ค่าใช้จ่ายที่ ไม่จำเป็นลง ไม่เบียดเบียนสร้างความ เดือดร้อนให้แก่ตนเองและ ผู้อื่น ใช้อย่างเหมาะสมกับ ฐานะที่เป็นอยู่ รู้จักร่วมมือ กันทำงานเป็นกลุ่มเพื่อ การออมทรัพย์ เมื่อมีการ ทำธุรกิจก็ลงทุนตามฐานะ ไม่โลภจนทำอะไรเกินตัว มีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่ชวนชวายเป็นสิ่งที่ไม่ จำเป็น เสียสละเพื่อ ส่วนรวม อนุรักษ์ วัฒนธรรมการทอผ้า ไว้ ดั้งเดิม รู้จักพึ่งพาตัวเอง พึ่งพาธรรมชาติ สามารถที่ จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใน ชุมชนได้อย่างคุ้มค่าและ เกิดประโยชน์ สูงสุดการดำเนินงานของ</p>	
--	--	--	--

		<p>กลุ่มเป็นไปอย่าง ถ้อยทีถ้อยอาศัย อยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เมื่อเกิดปัญหา ก็ไม่เบียดหน้าที่ จะค้นหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล มีการสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าจากผู้สูงอายุสู่คนรุ่นใหม่</p> <p>๒. หลักของควมมีเหตุผล จากการว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว รายจ่ายยังคงมีตลอด จึงต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาว่างงานและรายได้ที่ลดลง กลุ่มทอผ้าจึงรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินธุรกิจทอผ้าขึ้น ใช้ความรู้ความสามารถ ในการทอผ้าที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ประกอบกับการดำเนินงานโดยมีหน่วยงานรัฐเข้ามาปรึกษาให้คำแนะนำการบริหารงานภายในกลุ่ม อีกทั้งได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งทางด้านการสาธิต การ</p>	
--	--	--	--

		<p>ฝึกรวมเกี่ยวกับ การทอผ้าไหม สร้างชื่อเสียงสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่กลุ่ม และยังเป็นการถ่ายทอด ภูมิ ปัญญาและ วัฒนธรรม การทอผ้าให้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้ตระหนักถึง ความสำคัญของผ้าไหมอีกด้วย</p> <p>๓. หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี การสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อให้กลุ่มสามารถ ดำเนินธุรกิจอยู่ในภาวะที่ สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลง เช่น เมื่อไหมมี ราคาสูงขึ้นกลุ่มก็จะ เลี้ยงไหมเองเพื่อลดต้นทุน การซื้อไหมลง มีการนำสีที่ได้จากธรรมชาติ ในท้องถิ่นมาย้อมผลิตภัณฑ์ของตนแทนการใช้สีเคมี เรียนรู้การย้อมเพื่อลดและ แก้ไขปัญหาของสี ที่ ไม่สดหรือสีตก มี การรวมตัว จัดตั้งกันเป็นกลุ่มโดย สมาชิกเลือกผู้นำมาทำการ บริหารกลุ่มมาบริหาร จัดการอย่างโปร่งใส มีการ ดำเนินงานอย่าง มีรูปแบบ ไม่ตายตัวและสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้ตามที่ดี</p>	
--	--	--	--

		<p>รู้จักเรียนรู้ร่วมมือร่วมคิด ร่วมทำมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานของกลุ่ม มีการ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการ เข้าฝึกอบรมโดยการจัดตั้ง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ เป็น ที่ยอมรับของสากล มี การประชุมกลุ่มเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้ความ คิดเห็น ที่จะ นำไปพัฒนา และแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน โดยในการ ดำเนินงานร่วมกันทำให้ เกิดความรักให้แก่กันและ กัน ความเอื้ออาทร ตลอดจนมีความปรองดอง สามัคคี กันระหว่างสมาชิก ในกลุ่ม</p> <p>๔. เงื่อนไขของการมี ความรู้ การทอผ้ามีการสั่ง สมภูมิปัญญามา ตั้งแต่ สมัยบรรพบุรุษ ถ่ายทอด มารุ่นสู่รุ่น มีการเข้า ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาลายผ้า รูปแบบการทอให้ เหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน การที่สมาชิกกลุ่ม ทอผ้าทุกๆ วัน ก็จะทำให้ ความเชี่ยวชาญในการทอ ผ้า สามารถที่จะแก้ไข</p>	
--	--	---	--

		<p>ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ช่วยให้ ประหยัดเวลา ประหยัด ต้นทุนสอดคล้องกับ หลักการ ๓ ประการใน ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๕. เงื่อนไขของการมี คุณธรรม กลุ่มทอผ้าไหม ในจังหวัดสุรินทร์ได้ ใช้ หลักธรรมใน พระพุทธศาสนาเป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวจิตใจ และใช้ หลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียงเป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิต ประกอบ อาชีพสุจริตด้วย ความ ขยันหมั่นเพียร การทำงาน คำนึงถึงความพอดี พอเหมาะกับเวลา สถานที่ และศักยภาพของตน ไม่ หักโหม เมื่อเหนื่อย ก็พักผ่อน รู้จักประหยัดอด ออม ใช้จ่าย ตามความ จำเป็น ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น ดำเนินชีวิตแบบ เรียบง่ายแต่ต้อง ใส่ใจใน หน้าที่ ด้วยเหตุนี้ กลุ่มจึง ดำเนินธุรกิจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยที่ สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีมี ความสุขตามอัตภาพ</p>	
--	--	---	--

<p>๖. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย</p> <p>มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย</p>	<p>การสังเคราะห์งานวิจัยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย</p> <p>การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้เพื่อศึกษา</p> <p>๑. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย และ ๒. เปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้จากการเก็บข้อมูล จำนวน ๑๑๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓</p>	<p>สร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = ๔.๐๐, S.D. = ๐.๕๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (\bar{x} = ๔.๑๖, S.D. = ๐.๖๙) สำหรับการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน</p>	<p>วารสารศึกษาศาสตร์ มมร ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๑)</p> <p>ISSN ๒๕๐๘-๑๙๙X.</p>
---	---	---	--

	ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างจาก การเปิดตาราง Krejcie & Morgan แล้วนำมา ประมวลผลข้อมูลด้วย คอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ	กัน ๒. ชุมชนต้นแบบการ พัฒนาโดยใช้หลักการมี ส่วนร่วมและหลัก เศรษฐกิจพอเพียง (community model) ๒. พัฒนาระบบบริการการ บริการวิชาการที่เป็น ประโยชน์แก่ชุมชนและ นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ได้	
--	--	---	--

สรุปได้ว่างานวิจัยทั้ง ๖ เรื่อง ในมหาวิทยาลัย ๖ แห่งจังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการ
สังเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

๑.แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจของประเทศไทย งานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี งานวิจัยชิ้นนี้ต้องการสร้างองค์
ความรู้ เป็นแบบจำลองสมการโครงสร้างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์
กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย และทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยมองไปถึง
ขนาดของความสำเร็จในแต่ละองค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ
การพัฒนาเศรษฐกิจ ๓. เพื่อศึกษาถึงขนาดของผลกระทบในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ
เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

๒.การพัฒนาชุมชนต้นแบบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อชุมชนอยู่เย็น เป็น
สุขปี ๒๕๕๘ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สกัดองค์ความรู้/สังเคราะห์ได้ว่า ชุมชน
บ้านสระแทมมีรูปแบบการพึ่งตนเองของชุมชนต้นแบบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เพื่อ
ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขจากการเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้รับการสนับสนุนจาก
ธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโนนสูง นับตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๓
โดยนิยาม ความหมายว่า “การดำเนินชีวิตในกระแสบริโภคนิยม และการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้า
ต่างๆ คนในชุมชน จะต้องลดรายจ่าย ลดความฟุ่มเฟือย สร้างรายได้และครอบครัวสามารถพึ่งตนเอง
ได้” มี ๒ ระดับ ดังนี้ ๑. ความพอเพียงระดับครัวเรือน คือ ครอบครัวอบอุ่น ลดรายจ่าย ลดความ
ฟุ่มเฟือย สร้างรายได้ ในครัวเรือน คือทำบัญชีครัวเรือนให้เห็นรายรับ ปลูกผักสวนครัว ส่วนที่
เหลือนำไปขาย และการผลิต ของใช้ในครัวเรือน ๒. ความพอเพียงระดับชุมชน มีรูปแบบการ

พึ่งตนเองโดยการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ได้แก่การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็น ๑) กลุ่มประเภทสวัสดิการชุมชน ๒) กลุ่มประเภท องค์การการเงิน ๓) กลุ่มประเภทการพัฒนาอาชีพ และ ๔) กลุ่มธุรกิจชุมชน

๓.การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทย เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยงานชิ้นนี้ พบว่าการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำมาใช้ในสร้างดัชนีบ่งชี้เพื่อชี้วัดความพอเพียง การมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีโดยมีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมในการบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวัดประเมินผลออกมาเป็นรูปธรรม ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยตั้งเป็นกองทุนเพื่อสวัสดิการช่วยเหลือบุคลากร ควรจัดตั้งหน่วยงานงานการวิจัยเพื่อจสทช. ิบัติจัดทำสารสนเทศการวิจัย

การนำรูปแบบไปทดลองใช้อย่างเต็มรูป ตลอดจนนำรูปแบบไปทดลองใช้บริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มรูปแล้วมีการประเมินผล ติดตามผลการบริหารจัดการ ซึ่งหากมีการนำไปดำเนินการจริงอย่างเต็มรูปแบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมการวิจัยเกี่ยวกับสาระสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการนำไปแทรกในลงในรายวิชาต่าง ๆ โดยศึกษาในลักษณะบูรณาการ การดำรงตนโดยอาศัยความรู้และคุณธรรมของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงอภิมานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะทำให้ให้เห็นภาพรวมของการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมหัพภาค การคิดวิเคราะห์อย่างกว้างไกล สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกของสารสนเทศดังนั้นผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องพยายามปลูกฝังให้บัณฑิตนักศึกษามีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้และคุณธรรมจริยธรรม

๔.ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มองเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่เศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี พออยู่ พอกิน พอใช้ เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

เถรวาท กล่าวคือ มีความขยันหมั่นเพียร ในการปฏิบัติหน้าที่ การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริต ฝึกฝนให้มีความชำนาญชำนาญและจริงจัง รู้จักใช้ปัญญาสอดส่องตรวจตราหาวิธีการที่เหมาะสมที่ดีจัดการ และดำเนินการให้ได้ผลดี รู้จักคุ้มครอง เก็บ รักษาโภคทรัพย์ และผลงานที่ตนได้ทำไว้ด้วยความ ขยันหมั่นเพียรโดยชอบธรรม ด้วยกำลังงานของตน ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสีย คบหาคนดีเป็น มิตร ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ซุกจุกไปในทางเสื่อมเสีย เลือกลงเรียนศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ ผู้มี ความสามารถ ผู้นำเคารพนับถือและมีคุณสมบัติเกื้อกูลแก่อำชีพทางการงาน รู้จักกำหนดรายได้และ รายจ่ายเป็นอยู่พอดีสมรายได้ มิให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือย ให้รายได้เหนือรายจ่าย มีประหยัดเก็บไว้ ซึ่ง สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม คือ หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ ๔ ประการ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาอัน เป็นหลักการดำเนินชีวิตให้เกิดความพอเพียงอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมอันเป็นหลักจริยธรรมที่ดั่งงาม สอนให้รู้จักความพอดี พออยู่ พอกิน

๕. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ เป็นงานวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ สมาชิก กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ จากการสังเคราะห์งานวิจัยชิ้นนี้พบว่ามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีรูปแบบที่นำเสนอวิจัยในเชิงปริมาณที่ลงพื้นที่ เพื่อให้เห็นถึงการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้หรือการนำไปประยุกต์ใช้ในไร่นาสวนผสมของตนเองอย่างไร มีการนำ อาเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นองตามแบบภูมิปัญญาพื้นบ้านไปใช้ด้วยหรือไม่ ทำให้มองเห็นภาพความเป็น จริงว่าในการศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พยายามมองให้ ห็นความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านมากกว่าวิชาการ

๖. การสังเคราะห์งานวิจัยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลยการ วิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้เพื่อศึกษา ๑. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย และ ๒. เปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ สาขาวิชาและระดับชั้นปี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาค ปกติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้จากการเก็บข้อมูล จำนวน ๑๑๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan แล้ว นำมาประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

๔.๗ สรุป

สรุปได้ว่าการวิจัยศึกษาเรื่องการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะงานวิจัยด้านการวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นงานวิจัยเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจากเงินงบประมาณเงินรายได้แผ่นดิน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ที่งานวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาใช้ในการสังเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ประเภท ดังนี้

๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็นการประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัยประเภทที่ ๑ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพปฏิบัติการกับกลุ่มประชากรแบบเจาะจงตามความสำคัญของการวิจัยในเขตจังหวัดนครราชสีมาจำนวน ๖ รูป/คน ได้แก่กลุ่มนักวิจัยและบุคคลที่ได้รับการยอมรับงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และเอกสารงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๑ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุด ในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นเป้าหมายทุกด้าน ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคมคุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาได้ และเพื่อให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา บุคคล แต่ละคนและแต่ละครอบครัว จึงมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา มีแนวคิดและเจตคติที่ดี รู้จักบริหารตนเองมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและ ศีลธรรม ฯลฯ หากทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งของตนเองและสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมอุดมคติ ได้ ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น จนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ^{๑๐๔}

๓.๒ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย มีผลการศึกษาวิจัยดังนี้รูปแบบประเภทที่ ๑ การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย (๑) หลักการเหตุผล (๒) วัตถุประสงค์ (๓) สาระสำคัญของรูปแบบประกอบด้วยการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไข คุณธรรม (๔) แนวทางการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ (๕) เงื่อนไข การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละกลุ่มสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ ความมีสติปัญญา เพื่อความพออยู่ พอกิน พอเพียง หรือพอประมาณ ในเรื่องของปัจจัยสี่เป็นเบื้องต้นก่อน จากนั้นจึงมุ่งสู่ความอยู่ดีกินดี บน พื้นฐานของการใช้สติปัญญา ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือ การผลิต การบริโภค การซื้อขาย แลกเปลี่ยน และการจัดสรรผลผลิตเป็นลำดับ เพราะเมื่อบุคคลรู้จักคิด บุคคลนั้นย่อมเริ่มมีการศึกษา และเมื่อนั้นปัญญา

^{๑๐๔} กรมการพัฒนาชุมชน, แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล็อก,๒๕๕๑), หน้า ๑๒.

เกิดขึ้น อันเป็นตัวแกนของการพัฒนาชีวิตมนุษย์ ทำให้รู้จักสิ่งทั้งหลาย และรู้ที่จะปฏิบัติต่อสิ่งนั้น
อย่างไร พร้อมกับที่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นก็มีการปรับตัวเกิดขึ้นด้วย ทำให้เกิดการพัฒนา อย่างมีดุลย
ภาพครบถ้วนแบบองค์รวม คือไม่ใช่จะพัฒนาแต่เพียงปัญหาเท่านั้น ตัวพฤติกรรม (ศีล) จะ ถูกพัฒนา
ไปด้วย ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนไป และจิตใจก็ถูกพัฒนาให้ถึงพร้อมในขณะเดียวกันด้วย เป็นวัฏ
จักรเช่นนี้พร้อมกับเกิดกระบวนการรับรู้ในความรู้ขึ้นใหม่ขึ้นอีกแบบต่อเนื่องด้วยความพอใจ และ
กำลังศรัทธาซึ่งงานวิจัยทั้ง ๖ เรื่อง ในมหาวิทยาลัย ๖ แห่งจังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการ
สังเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน คือการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด กระบวนการผลิตทั้งหมดเกือบจะไม่มี ของเสียออกมาจาก
ระบบเลย โดยเฉพาะของเสียจากระบบผลิตหนึ่งจะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยนำเข้า ของระบบการผลิตอีก
กระบวนการหนึ่ง ผลสุดท้ายจึงมีเฉพาะผลผลิตที่ได้จากระบบการผลิตทั้งหมด ส่วนของเสียที่เกิดจาก
ระบบการผลิตทั้งหมดเกือบจะไม่มีเลย นอกจากนั้นเครื่องมือที่ใช้ก็ถูกออกแบบ มาเพื่อเป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยศึกษาเรื่องการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๕.๑ สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่งทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาศูนย์คนในสังคม โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้นนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

การสังเคราะห์องค์ความรู้ โดยการเน้นความเป็นจริงในอาชีพ มีองค์ความรู้หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำ และมีความรู้ว่าลูกค้าต้องการสินค้าและบริการอะไร ด้านคุณธรรม รู้รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ด้านการมีเหตุผล มีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ และมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณ มีความยินดีในสิ่งที่ทำ สามารถนำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพ และมีการแสวงหาวิธีการลดรายจ่ายและไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต

การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด แนวทางที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งซึ่ง สามารถนำมาเปลี่ยนแปลงให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้ ดำเนินชีวิตไปถึงความสุขได้ หากนักศึกษาหรือผู้เรียนได้นำ มาพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างพอเพียง เป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างพอเพียงในการศึกษา เป็นผู้ที่มีสุขภาพ กาย สุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้เรียนที่รู้จักแก้ไขปัญหา รู้จักวิธี การคิดหรือคิดด้วยเหตุผล

การสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย การสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นวิธีวิทยาการวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเชื่อมโยง องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติ แบ่งเป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ การสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา และนำไปต่อยอดทางความคิดสู่การปฏิบัติ

๕.๒ ศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น การประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ ลด ละ เลิก อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมนอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับชุมชน การ

พัฒนาและบริหารให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อยู่ได้โดยไม่สร้างความสะดวกหรืออันตรายให้ตนเอง และผู้อื่น ในชุมชน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนมีความพอกิน พอใช้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คนในชุมชน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน หัวหน้างาน ผู้บริหารระดับกลาง ระดับสูง สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตและพัฒนาชุมชนได้อย่างจริงจัง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ ๓ ประการที่สำคัญคือ ประการที่ ๑ ความพอประมาณ ประการที่ ๒ ความมีเหตุผล และ ประการที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

แนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาและบริหารองค์กร ประเทศชาติ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาภาคธุรกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเองอยู่ได้โดยไม่สร้าง ความสะดวกหรืออันตรายให้ตนเอง และผู้อื่น ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนมีความพอกิน พอใช้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศได้

ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ด้านคุณธรรม คุณธรรม โดยการซื้อสินค้าและใช้บริการโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของผู้ขายหรือผู้ให้บริการอยู่เสมอ การรู้จักเสียสละหรือลดความเห็นแก่ตัวด้วยการแบ่งปันตามกำลังทรัพย์ และกำลัง ปัญญา การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ ส่งเสริมความดีให้กับชุมชนและสังคม

การประยุกต์เพื่อบริหารการพัฒนา คือ เน้นคนให้พอเพียง สร้างวิสัยทัศน์และการจัดการตาม สามห่วงสองเงื่อนไข มักจะมีคำถามว่าหากจะประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะ ทำอย่างไร การจัดการให้คนมีความพอเพียง การบริหารการพัฒนาสมัยใหม่ เน้นที่การพัฒนาคน หลักของปรัชญาสามารถเป็นแนวทางการชี้แนะ พฤติกรรมของคนที่เหมาะสมได้ดังนั้น จุดสำคัญของการประยุกต์ไม่ว่าเป็นการบริหารระดับใดในระดับคือทำให้ คนมีความพอเพียง โดยใช้หลักของปรัชญาเป็นแนวทาง ลักษณะที่สำคัญคือ มีความพอประมาณ มีรายรับ สมดุลกับรายจ่าย มีการออม มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันจากการมีเงินออม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรู้คู่คุณธรรม คือ มีความรอบรู้ในการใช้ชีวิตและการงาน ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยความขยันหมั่นเพียร ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจต่างๆ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๕.๓ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย มีผลการศึกษาดังนี้

รูปแบบประเภทที่ ๑ การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ความเหมาะสมของรูปแบบการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง ประเด็นที่เป็นวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาหลักการ วิธีการ หรือแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปแบบสำหรับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาและประเด็นที่เป็นวัตถุประสงค์เพื่อเสนอหลักการ วิธีการ หรือแนวปฏิบัติที่เป็นรูปแบบแก่สถาบันการศึกษา

รูปแบบประเภทที่ ๒ การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษารูปแบบทำให้ทราบถึงแนวทางการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับชุมชน การพัฒนาและบริหารให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อยู่ได้โดยไม่สร้างเดือดร้อนให้ตนเอง และผู้อื่นในชุมชน โดยคำนึงถึงหลักการ ๓ ประการที่สำคัญคือ ประการที่ ๑ ความพอประมาณ ประการที่ ๒ ความมีเหตุผล และ ประการที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวท่านใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุดท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายของตนเองในชีวิตประจำวัน ท่านลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของตนเอง เช่น การลดและเลิกอบายมุข เป็นต้น

รูปแบบประเภทที่ ๓ การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ ๑) รูปแบบการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) รูปแบบการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) รูปแบบการศึกษา การประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยนี้กล่าวถึงการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาวรรณ สิงห์ศรี กล่าวถึงกระบวนการจัดการความรู้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ” สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยพายัพ มีกระบวนการจัดการความรู้ ๖ ด้าน คือด้านการระบุความรู้ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การจัดการหรือแสวงหาความรู้ที่ต้องการดำเนินการเข้าถึงความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และด้านการจัดเก็บความรู้และยังพบว่า ปัจจัยสำคัญของการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาคือความสำคัญของความร่วมมือกัน ระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็นการประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่

ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปทุมพร เปี้ยถนอม** พบว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีดังนี้ ๑. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ๒. สภาพปัจจุบันของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง การออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำโดยวิธีการการฝึกอบรมเชิงรุก มากเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ๓. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือ รูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ที่เน้นการเปลี่ยนความตั้งใจหรือหลักคิด โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการจัดการตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคลโดยรูปแบบดังกล่าวได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก^{๑๐๕}

รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์ห้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรยวีสต์ ฝางคำ และนฤมล ดวงแสง ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัด

^{๑๐๕} ปทุมพร เปี้ยถนอม, รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, **ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา**, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

อุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีมีการนำหลักพุทธธรรม ไปประยุกต์ใช้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๑ ผู้นำชุมชนระดับอำเภอมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและ ชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘ ผู้นำชุมชนระดับตำบลมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและ ชุมชน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๙ ผู้นำครอบครัวระดับอำเภอ มีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๕^{๑๐๖}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ ๒ ประการ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ในการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ ๒ ประการคือข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการส่งเสริมชุมชนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอยู่บางประการทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและข้อเสนอแนะโดยตรงต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐได้แก่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นกรอบ กำหนดแนวนโยบายในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนท้องถิ่นไทย

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งถือว่าเป็นสถาบันสร้างองค์ความรู้และผลิตบุคลากรทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจโดยตรง นอกจากจะผลิตบัณฑิตแล้วควรเน้นการสร้างองค์ความรู้ในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพัฒนาชุมชนให้เป็นรูปธรรมและให้มีความเข้มแข็ง

^{๑๐๖} บรรยวัธน์ ฝางคำ และนฤมล ดวงแสง, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , ๒๕๕๓).

๓) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการจากงานวิจัยนี้พบว่าปัญหาหลักที่สุดในการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจชุมชน คือ ชุมชนขาดองค์ความรู้ทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนที่จะมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมจึงทำให้ขาดทิศทางและความมั่นคงเข้มแข็ง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจหรือจัดกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา

๒) ควรมีการศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวกับกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมดำเนินในกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

๓) ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการพัฒนาและดำเนินชีวิตได้

บรรณานุกรม

๑.๑ พระไตรปิฎก

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย**. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. เล่มที่ ๔.๖.๑๒ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

๑.๒ หนังสือทั่วไป

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. **๘๐ พรรษาเทิดไท้องค์ราชัน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย. ๒๕๕๐.

_____. **พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชนตอนว่าด้วยพระสูตร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. ๒๕๕๐.

กิติ ตย์คานันท์. **เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เปลวอักษร, ๒๕๕๓

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **การคิดเชิงบูรณาการ Integrative Thinking**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซัคเซสมีเดียจำกัด, ๒๕๕๔.

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ. **สรุปเนื้อหาวิชาแนวคิดองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๙.

จำรัส นองมาก. **ร่วมวงบริหาร**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพิ่มเสริมกิจการพิมพ์, ๒๕๕๑.

ชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. **การจัดการความรู้ในองค์กรธุรกิจ**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมมลการพิมพ์. ๒๕๕๘.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **ทฤษฎีใหม่มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด**. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน นโยบายศึกษา. ๒๕๕๑.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. **องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รัตนไตร, ๒๕๕๒.

เทพพนม เมืองแมน และคณะ. **พฤติกรรมองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. **การวิเคราะห์อภิมาน META-ANALYSIS**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์. ๒๕๕๐.

นิตย์ สัมมาพันธ์. **ภาวะผู้นำ : พลังขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศ**. (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมกับ สำนักพิมพ์ไอเดียเนสโตร์, ๒๕๕๖.

- เด่น ชะเนติย์. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓.
- พระครูสิริจันทนิวิฐ (บุญจันทร์ เขมกาโม). **ภาวะผู้นำเชิงพุทธ**. กรุงเทพมหานคร: นิตยธรรมการพิมพ์. ๒๕๔๙.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต). **คุณธรรมสำหรับนักบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๙.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ.ปยุตโต). **ภาวะผู้นำ: ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ๒๕๔๖.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธรรมจิตโต). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี . **คนสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐.
- พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล). **การบริหารวัด**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๔๘.
- พระบรมราชาวาท ๑๖๘ องค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์. ๒๕๔๒.
- บุญดี บุญญาภิกขและคณะ. **การจัดการความรู้...จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัท จีรวัฒน์เอ็กซ์เพรส จำกัด, ๒๕๔๙.
- บุญทัน ดอกไธสง. **การจัดการองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕).
- ประอร สุนทรวิภาต. **การวิจัยสถาบัน**. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙. จาก planning.pn.psu.ac.th. ๒๕๔๙.
- ภัทรพรรณ เล่านิรามย์. **เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การวิจัยสถาบันกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”**. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙. จาก http://www.spa.ac.th/~patrapan/Tip1_46.html หน้า
- ยงยุทธ เกษสาคร. **ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม** (กรุงเทพมหานคร: เอช แอนด จีกราฟฟิค. ๒๕๔๖).

- ภัทรพรรณ เล้านิรามัย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การวิจัยสถาบันกับ การพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน”. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๕๙. จาก http://www.spa.ac.th/~patrapan/Tip1_46.html หน้า ๑.
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมศัพท์พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๘. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๘.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. **ภาวะผู้นำ**. (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๔).
- ลาวัลย์ สุขยิ่ง. การจัดการความรู้ในองค์กรกรณีศึกษา : หน่วยงานธุรกิจ CDMA บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน).
- วิโรจน์ สารรัตน์. การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒.
- วิจารณ์ พานิช. การบริหารงานวิจัย : แนวคิดจากประสบการณ์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๖.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น: สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และ ไทย. กรุงเทพมหานคร: โพรเพซ, ๒๕๕๕.
- วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ. สืบค้น เมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๕๙. จาก www.cie.tu.ac.th/research.shtml.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: อีระฟิล์มและโซเทกซ์, ๒๕๕๑.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารตามสถานการณ์**. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ. ๒๕๕๕.
- สมพิศ วิชญวิเชียร. **หัวไม่ไขหาง**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคส์. ๒๕๔๒.
- สมพงศ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช. ๒๕๒๓.
- สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ อ่างใน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๕.
- สุพิน เกชาคุปต์. การจัดการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๔.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. **พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๓๗.
- สุรพล สุขะพรหม. ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- _____ . **พื้นฐานทางการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

สุธรรม พงศ์สำราญ. **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ๒๕๔๙.

สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผลมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. การวิจัยสถาบัน. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยฯ. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙. จาก

http://ireo.bu.ac.th/1html_81.html.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. **แนวคิดและ
ทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด. ๒๕๔๑.

อนุกุล เยี่ยงพุกชาวัลย์. **มิติใหม่ผู้นำ**. (กรุงเทพมหานคร: สายใจ (ม.ป.ป.).

อภิชัย พันธเสน. “พุทธเศรษฐศาสตร์” ใน การสัมมนาทางวิชาการโครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดินครั้งที่
๒ เรื่อง ฐานปัญญาไทยในโลกสากล จัดโดยราชบัณฑิตยสถาน กระทรวงศึกษาธิการ และ
ศูนย์มนุษยวิทยาสรี รินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร :
ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๓

Amrit Tiwana. The Knowledge Management Toolkit : Practical Techniques for Building
a Knowledge Management System. (Upper Saddle River. NJ. : Prentice
Hall PTR. 2000).

Cooper. H. and Lindsay. J. J. (1997). **Research Synthesis and Meta-analysis**. In
Bickman. L. and Rog. D. J. (eds). Handbook of Applied Social Research
Method. pp.315-337. California: Sage Publication.

Knowledge : A type of experience that includes a vivid representation of a fact.

formula. or complex condition together with strong belief in its truth. –

Raymond J. Corsini. The Dictionary of Psychology. (NY : Brunner-
Routledge. 2002).

Ikujiro Nonaka. Hirotaka Takeuchi. The Knowledge - Creating Company : How
Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation. pp. 224-226.

Glass . G.V. and others. Meta - analysis in social research . Beverly Hills: Sage
Publication,1981.

Thomas H. Davenport. and Laurence Prusak. Working Knowledge : How Organization
Manage What They Know.

๑.๒ งานวิจัย วารสาร

พระมหานพพล กนต์สีโล. “ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม ”

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาคมเพชร วชิรปญโญ (เรื่องผา) “การนำหลักสัปปริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระมหารุ่งโรจน์ ธมมภูธเมธี "การศึกษาวิเคราะห์หลักภาวะผู้นำในพระพุทธานุภาพ นิกายเถรวาท" **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.**

พระสามารถ อานนโท "ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม" **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.**

ชัชฎา แก้วเปย. ทศนะของบุคลากรสำนักงานประกันสังคมที่ได้รับทุนศึกษาเพิ่มเติมต่อการนำ ความรู้มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๒.**

นันทพล โรจนโกศล. “จิตวิทยาความจำเชิงพุทธบูรณาการ”. **สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.**

บรรยวีสต์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง. “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.**

ปทุมพร เปี้ยถนอม. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. **ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.**

ปทุมวรรณ สิงห์ศรี. “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐.**

ไสว บุญขวัญ. “ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

สุวิน สุขสมกิจ. “พุทธปรัชญากับการสร้างเสริมภาวะผู้นำ: กรณีศึกษากำนันผู้ใหญ่บาน จังหวัดกาญจนบุรี”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓.

วรภาส ประสมสุข และนิพนธ์ กินาวงศ์. "หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม" วารสารศึกษาศาสตร์ ๑๘. ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๔๙- มีนาคม ๒๕๕๐).

วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัย. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยฯ).

สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๔๙. จาก www.cie.tu.ac.th/research.shtml.

๑.๓ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

สุรศักดิ์ มนคณา, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

มาวิน รัชพงษ์, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

ปานใจ สิริวัชรพล, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

สุวรรณี เหลืองวิเชียร, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

อภัสรา ออภาม, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

มนตรี อุราณ, เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑.

สิริพร มาประกอบ, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

เพียงตา มาประโคน, เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา”

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๒. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๑ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๓. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จะใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้วิจัย ให้มีประสิทธิภาพต่อไปผู้ศึกษาขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือและได้ให้โอกาสผู้ศึกษาได้มาสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ.....

๒. ตำแหน่ง

๓. วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

๔. สถานที่ที่สัมภาษณ์

๕. อายุ..... ปี

ตอนที่ ๒ แนวคิดและหลักปฏิบัติในการสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑. ท่านมีแนวทางการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านใช้แนวทางการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....
.....
.....

๓. การสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....
.....
.....

ตอนที่ ๓ ศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑. การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

.....
.....
.....

๒. การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....
.....
.....

๓. การศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

.....

.....

.....

๒. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

๓. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....

.....

.....

(.....)

ผู้บันทึกวันที่..... เดือน พ.ศ.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/ พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรอทราบเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระเมธีสุตาภรณ์,ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ด้วยกระผมนายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธีและ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำ

วิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอรอทราบผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของ กระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔./พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอราราธนาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตตินนโท,ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอราราธนาประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนาด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/ พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรอทราบเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอรอทราบผู้อำนวยการสำนักวิชาการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักวิชาการด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/ พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องขอเป็นผู้อยู่เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน ดร.สิรภพ สอนดง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมา

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอเชิญผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมาด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความเคารพ

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/ พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรอทราบเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระครูสังวรวิริยกุล, ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณศิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในกรณีนี้ กระผมจึงใคร่ขอรอทราบจากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณศิริเมธี)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

บทความวิจัยตามโครงสร้างวิจัย

บทความวิจัยตามโครงสร้างวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา
สังคมในจังหวัดนครราชสีมา

นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธีและคณะ^{๑๐๗}

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการค้นหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มิงงานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ๑. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่ามิงงานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาคูคนในสังคม โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดึนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

^{๑๐๗} อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา คณะประกอบด้วย นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี,ดร.มนัสพล ยังทะเล,

Abstract

Research on knowledge management, research on sufficiency economy philosophy for use in social development in Nakhon Ratchasima Is a qualitative research By studying from the population of research work in educational institutions Research synthesis process consists of: 1. Determination of research problems 2. Research synthesizers must specify variables And clearly define educational objectives to answer research problems. 3. Create tools for data collection. It is to prepare a record form to summarize the results of each research reading which must cover all the variables that need to be studied. This step is a synthetic researcher. The source of most research is Libraries, educational institutions

The results of the study of knowledge management, research on sufficiency economy philosophy for social development in Nakhon Ratchasima Province 1. The study on the synthesis of the image of the body found that there was research on the sufficiency economy philosophy. Of the various educational institutions in the university, number 9, making such research into the community and creating personal development in society By applying the knowledge of sufficiency economy research and community economics, the faculty of people, especially the Kijkan project, which adheres to the philosophy of sufficiency economy And has the form of applying knowledge of sufficiency economy research and community economy as a philosophy and social development concept From the analysis of the data, knowing that the development of a sufficiency economy must have knowledge, reasoning, good immunity and morality. Therefore will create self-sufficiency and live according to the principles of sufficiency economy in a self-sufficient manner

๑. บทนำ

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งช่วยองค์การในการระบุ คัดเลือกรวบรวม เผยแพร่และโอนย้ายสารสนเทศที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังประกอบด้วยความรู้และความชำนาญงานโดยจัดเก็บไว้ในฐานความรู้ขององค์การ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการทำงานที่มักเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยกระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่ การระบุถึงความรู้ที่ต้องการ สร้างรูปแบบของกาจัดเก็บความรู้อย่างเป็นทางการ ในการเพิ่มมูลค่าของความรู้นั้นทำได้ด้วยการนำ

ความรู้ไปใช้อีกบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ดังนั้นในองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนความรู้ให้อยู่ในรูปแบบของทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการเผยแพร่กระจายความรู้อย่างกว้างขวาง จนก่อให้เกิดฐานความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียกใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาภายในองค์การแห่งการเรียนรู้และยังนำไปสู่การสร้างความรู้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมีการปรับเปลี่ยนความรู้ให้ทันสมัยขึ้นอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ลักษณะของการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน นับเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และมีนักวิจัยภายนอก ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยบังเกิดผลสอดคล้องกับเป้าหมายอันนับได้ว่าการวิจัยได้ช่วยสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืนของชุมชน และการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนคือการทำวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process) คือ การวิจัย ค้นคว้า และหาความรู้ตามหลักการของการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์แบบเดิมๆ ต่างกันเพียงแต่ว่า PAR นั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การแก้ปัญหาในการพัฒนาและเป็นการวิจัยที่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมงานรวมทั้งในกระบวนการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การบริการวิชาการสังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาสถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ

หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติและองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้อมหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกันภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม^{๑๐๘}

ดังนั้นการสังเคราะห์การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา หรือลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การ

^{๑๐๘} สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕), หน้า

สังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นผลพลอยได้จากการวิจัยปฏิบัติของครูที่นอกจากจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ยังนับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าของครูนักวิจัยผู้นั้น เนื่องจากการสร้างข้อความรู้ที่ผ่านการทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในเงื่อนไข บริบทของโรงเรียน ชั้นเรียน หรือผู้เรียน ที่มีความหลากหลาย

โดยสรุป การสังเคราะห์การรายงานการวิจัย คือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๓. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๔ ด้านคือขอบเขตด้านประชากรขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๔ ด้าน คือ ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร หมายถึง งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเลือกงานวิจัยหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงและงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ โดยศึกษางานวิจัยจากด้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๐ เรื่องและคัดเลือกเอาเฉพาะงานวิจัยที่มีผลงานดีเด่นและเป็นงานที่มีรูปแบบนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี

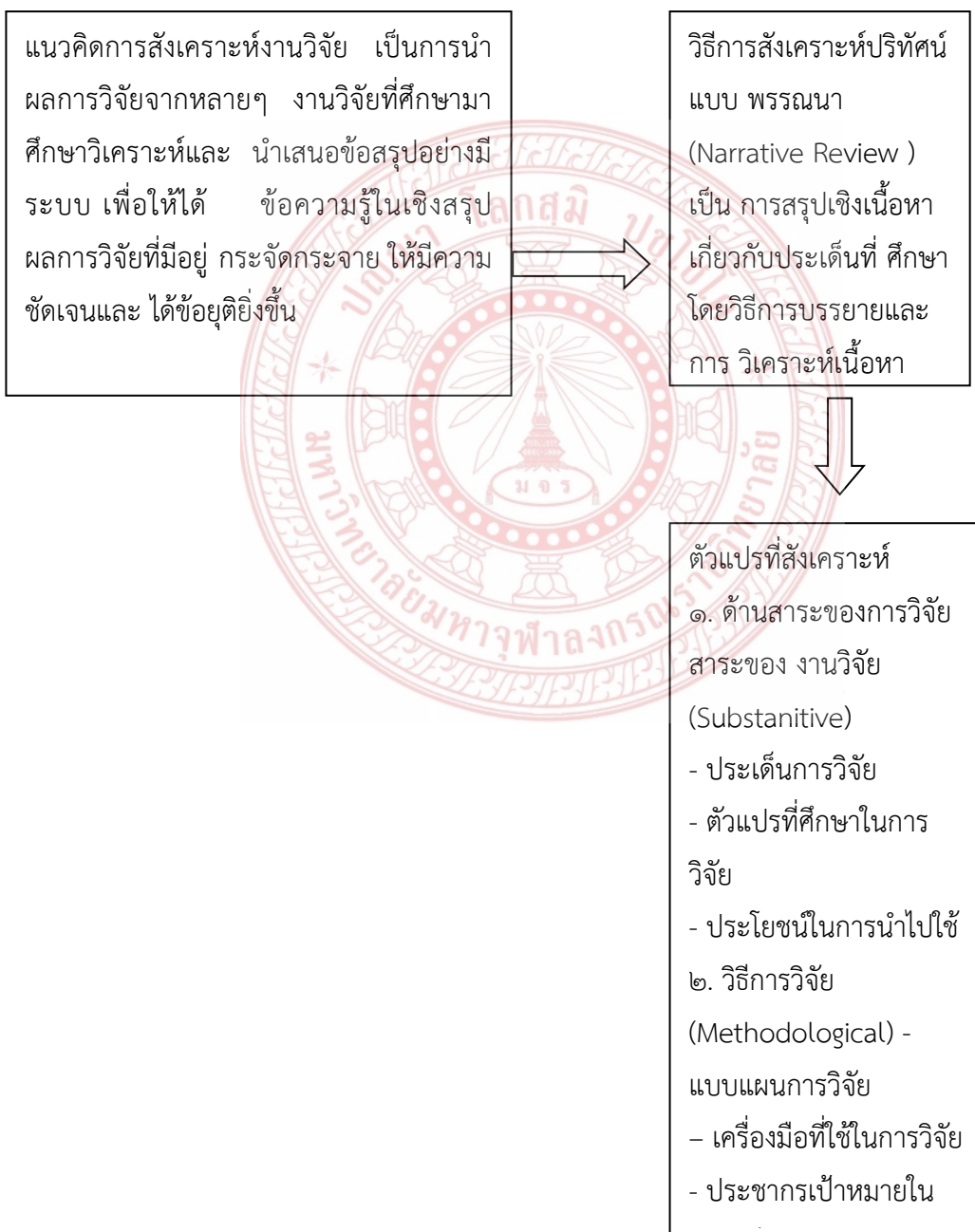
๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมาปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับนักวิจัย โดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากแนวคิด หลักการ ความเป็นมา เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัย ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา กำหนดไว้ ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้และการเผยแพร่งานวิจัย

๔.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยของ พระสงฆ์ ชุมชน และภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมาจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

๖) ปรับปรุงแก้ไข

๗) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๔.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ

โครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิสนุ^{๑๐๔}

๓) หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๕ รูป/คนประกอบไปด้วย

๑. พระเมธีสุตถาภรณ์, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

๒. พระครูสังวรวิริรักษ์, ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

๓. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

๔. พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตตินนโท, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๕. ดร.สิรภพ สนวนง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๔) นำข้อคำถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษหรืออาจารย์ประจำและให้คณาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง

๕) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า ๐.๕ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕ ชุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

๖) ได้ดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงในภาคสนามต่อไป

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. สืบค้นข้อมูลงานวิจัยจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ และฐานข้อมูล ThaiLis

๒. ดาวโหลดรายงานการวิจัยฉบับเต็ม ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

๓. พิจารณางานวิจัยว่าเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่กำหนดหรือไม่ แล้วคัดเลือกเฉพาะเล่มที่เป็นไปตามเกณฑ์ เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยในครั้งนี้

๔. บันทึกข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ของงานวิจัยลงในแบบบันทึกงานวิจัย

๕. บันทึกข้อมูลลงในแฟ้มบันทึกข้อมูลที่จัดเตรียมไว้

๔.๕ สรุปกระบวนการวิจัย

๑. กำหนดปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

^{๑๐๔} พิสนุ พงศ์ศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า๑๓๘ - ๑๓๙.

๒. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งเนื้อหาสาระ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทอภิมาน สรุปและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามปฏิบัติการ และพัฒนาเครื่องมือในงานวิจัย ซึ่งมี ๒ ลักษณะ คือ แบบประเมินคุณภาพการวิจัยและแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย

๓. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บเฉพาะงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจทั้งการทดลองและคุณภาพ

๔. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ความแตกต่างของงานวิจัย เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีวิธีการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) ซึ่งเป็นการสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและวิเคราะห์เนื้อหาที่มีการดำเนินการ โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจากเงินงบประมาณเงินรายได้แผ่นดิน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ที่งานวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาใช้ในการสังเคราะห์

๒. คัดสรร หัวข้อวิจัยที่คิดว่าน่าจะมีการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่ได้รับการจัดสรรทุน โดยการคัดเลือกเน้นงานวิจัยได้ได้นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสังคม ชุมชน

๓. กำหนดประเด็นที่จะนำมาสังเคราะห์

๔. วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจกแจงและวิเคราะห์เนื้อหา

๕. สังเคราะห์ผลและการเขียนรายงาน

๕. ผลการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวม

ข้อมูล ชั้นนี้เป็นการคนหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มีงานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุด สถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาบุคคลในสังคม โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

๖.การอภิปรายผล

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาวรรณ สิงหศรี กล่าวถึงกระบวนการจัดการความรู้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ” สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยพายัพ มีกระบวนการจัดการความรู้ ๖ ด้าน คือด้านการระบุมุมความรู้ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การจัดการหรือแสวงหาความรู้ที่ต้องการดำเนินการเข้าถึง

ความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และด้านการจัดเก็บความรู้และยังพบว่า ปัจจัยสำคัญของการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาคือความสำคัญของความร่วมมือกัน ระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น การประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและ เศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปทุมพร เปีย ถนอม** พบว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มี ดังนี้ ๑. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพปัจจุบันอยู่ใน ระดับมาก และมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ๒.สภาพปัจจุบัน ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการออกแบบกระบวนการสร้าง จิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การ ฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง การออกแบบ กระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับมาก และผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำโดยวิธีการการฝึกอบรมเชิงรุก มากเป็น อันดับที่ ๑ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ๓. รูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือ รูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกเพื่อ พัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ที่เน้นการเปลี่ยนความตั้งใจหรือหลักคิด โดยการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ และการจัดการตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคลโดยรูปแบบดังกล่าวได้รับการ ประเมินว่ามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก^{๑๑๐}

^{๑๑๐} ปทุมพร เปียถนอม, รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชน, *ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้ องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการกิจกรรมที่มียึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และ รูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัย ของบรรยวีสต์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัด อุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหา สารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีมีการนำหลักพุทธธรรม ไปประยุกต์ใช้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๑ ผู้นำชุมชนระดับอำเภอมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบัน ครอบครัวยุคใหม่และ ชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉลี่ยคิด เป็นร้อยละ ๘๙.๘ ผู้นำชุมชนระดับตำบลมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่สถาบันครอบครัวและ ชุมชน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๙ ผู้นำครอบครัวระดับอำเภอ มี การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตาม นโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๕^{๑๑)}

๗. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ๒ประการคือข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการส่งเสริมชุมชนผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะอยู่บางประการทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติข้อเสนอแนะ สำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและข้อเสนอแนะโดยตรงต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่ จะนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการดังนี้

^{๑๑)} บรรยวีสต์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”, *วิทยานพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

๑) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐได้แก่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นกรอบ กำหนดแนวนโยบายในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนท้องถิ่นไทย

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งถือว่าเป็นสถาบันสร้างองค์ความรู้และผลิตบุคคลากรทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจโดยตรง นอกจากจะผลิตบัณฑิตแล้วควรเน้นการสร้างองค์ความรู้ในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพัฒนาชุมชนให้เป็นรูปธรรมและให้มีความเข้มแข็ง

๓) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการจากงานวิจัยนี้พบว่าปัญหาหลักที่สุดในการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจชุมชน คือ ชุมชนขาดองค์ความรู้ทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนที่จะมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมจึงทำให้ขาดทิศทางและความมั่นคงเข้มแข็ง

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจหรือจัดกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา

๒) ควรมีการศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวกับกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมดำเนินในกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

๓) ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการพัฒนาและดำเนินชีวิตได้

บรรณานุกรม

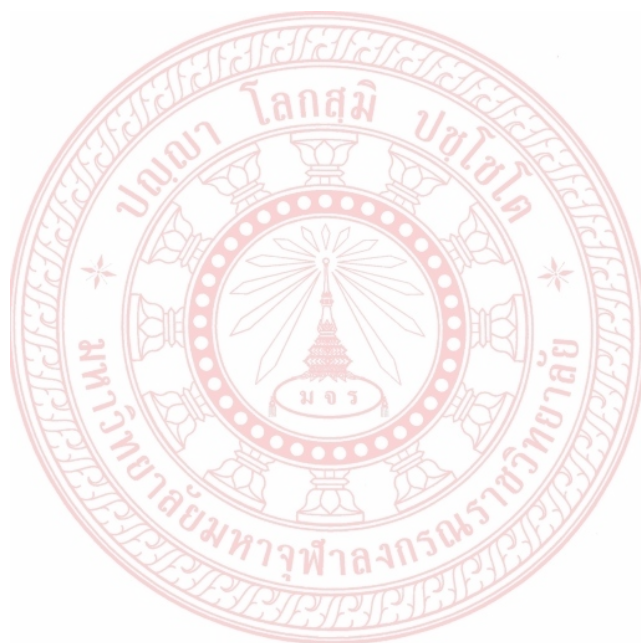
สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๕๕.

พิสนุพงษ์ศรี. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฝ่าการพิมพ์, ๒๕๕๙.

ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

ปทุมพร เปี้ยถนอม. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

บรรยวีสต์ ฝางคำ และนฤมล ดวงแสง. “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ภาคผนวก ง

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

๑. กิจกรรมด้านการเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

๑.๑ กิจกรรมด้านการเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา เช่น การจัดการกิจกรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการรวบรวมกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางในการรวมกลุ่มที่ใหญ่ขึ้นและสามารถที่จะสร้างผู้นำกลุ่ม คัดสรร และเลือกทีมงานในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อดำเนินการกลุ่มวิสาหกิจอย่างครบวงจร

๑.๒ สามารถนำผลการวิจัยไปสะท้อนข้อมูลทางสังคมต่างๆ ได้ เช่น จะได้ให้กลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ศึกษาและเข้าใจต่อการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ สามารถนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ร่วมกับนักวิชาการได้ มีด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. กิจกรรมด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักปฏิบัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑ จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่ามีแนวคิดและหลักปฏิบัติที่สำคัญ คือ การสังเคราะห์องค์ความรู้ แนวคิดหลักการการสังเคราะห์งานวิจัย **การจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา** จากการศึกษาในเรื่องของความรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีแล้ว ทำให้ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็น ที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างมากได้แก่การจัดการความรู้มีความหมายและความสำคัญอย่างไร มีแนวทางการจัดการความรู้เป็นอย่างไร เป้าหมายของการจัดการความรู้คืออะไร ผลของการจัดการ ความรู้เป็นเช่นไร การจัดการความรู้เป็นกระบวนการได้มาจากการรวบรวม การจัดการการปฏิบัติที่ดี เยี่ยมและการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ทั้งความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและ

ประสบการณ์ที่สั่ง สมมาในอดีตของตนเองและผู้อื่นที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือในสมองของคน ในรูปของ ข้อมูลข่าวสารในเอกสารทั่วไป เอกสารทางธุรกิจมาพัฒนาให้เป็นระบบที่ดี

๓.๑ จัดสัมมนาตามรูปแบบการวิจัยได้ เพื่อส่งเสริมแนวความคิดและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๒ จัดประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่หลากหลายรูปแบบ อาชีพ ความรู้ ความสามารถ เพื่อสร้างความเข้มแข็งโดยใช้รูปแบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๓ จัดประชุม เสวนา เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นการเรียนรู้ เข้าใจรูปแบบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ภาคผนวก จ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมา

และ

ผลที่ได้รับของโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับของโครงการ

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุ วัตถุประสงค์	โดยทำให้
๑.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ/ ทุติยภูมิจากกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน/องค์กร ที่เป็นกรณีศึกษา	ได้ทราบการสังเคราะห์องค์ ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒	ทำให้สามารถทราบถึง ศักยภาพของกลุ่มที่มีการ สังเคราะห์องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๒. การสำรวจกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนและ ผู้นำชุมชนที่ได้ศึกษา	ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับศึกษา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒	สามารถทำให้ดำเนินการ เรียนรู้และศึกษารูปแบบ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๓.การเก็บข้อมูลด้วย แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่มซักถาม	ทราบถึงข้อมูลการวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจ	ข้อที่ ๑-๒	ทำให้สามารถวิเคราะห์การ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา

ปราศรัยผู้ที่เกี่ยวข้อง	พอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา		เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๔. การประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและการเสวนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ได้แนวทางการ/ข้อมูลการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒-๓	ทำให้เห็นข้อมูล กิจกรรมการเรียนรู้ในสถานที่จริง และแก้ไขปัญหาโดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๖. กิจกรรมผลที่ได้รับจากโครงการ	ทราบถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒-๓	๑. ได้หนังสือชุดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. ได้แนวทางปฏิบัติแนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรมให้แก่ประชาชน ๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ลักษณะวิธีการ หลักการ และกระบวนการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ภาคผนวก ฉ
รูปแบบการจัดทำรายงานวิจัย

รูปแบบการจัดทำรายงานวิจัย

มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โครงการวิจัยเมืองคัมภีร์ประกอบ
ดังต่อไปนี้

๑. หัวหน้าโครงการวิจัย
๒. การวิจัยเป็นงานประเภทเอกสารและคุณภาพ
๓. สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. คำสำคัญ

๔.๑ องค์กรความรู้วิจัย

๔.๒ การสังเคราะห์งานวิจัย

๕. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติและองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา มีความมุ่งหวังที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า

“Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกันภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม

๖.วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

๖.๑ เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๖.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๖.๓ เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๗.ขอบเขตของโครงการวิจัย

๗.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๗.๑.๑ ศึกษาเอกสารข้อมูลชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิทางพระพุทธศาสนา

๗.๑.๒ ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาดังกล่าว มุ่งเน้นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และแนวปฏิบัติการการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๗.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาพื้นที่ เป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงพื้นที่ ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในลักษณะของชุมชนที่ประกอบอาชีพแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้นำองค์กรและหน่วยงานในพื้นที่เดียวกัน และมีกระบวนการส่งเสริมให้ชุมชนปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดกลุ่มวิจัยทั้งหมด ๓ คน

๘.กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการนำผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษา มาศึกษาวิเคราะห์และ นำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่ กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและ ได้ข้อยุติยิ่งขึ้น วิธีการสังเคราะห์ปริทัศน์แบบ พรรณนา (Narrative Review) เป็น การสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและการ วิเคราะห์เนื้อหา ตัวแปรที่สังเคราะห์ ๑. ด้านสาระของการวิจัย สาระของ งานวิจัย (Substantive) ประเด็นการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยประโยชน์ในการนำไปใช้ ๒.วิธีการวิจัย (Methodological) - แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายในการวิจัย

๙.การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ ความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๒ การสังเคราะห์องค์ความรู้วิจัย

๙.๓ การวิเคราะห์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๔ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๕ วรรณกรรมรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

๑๐.๑ ภาษาไทย

๑๐.๒ ภาษาอังกฤษ

๑๑. งบประมาณของโครงการวิจัย ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

๑๒. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑๒.๑ จากการศึกษารายงานของกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่แล้วมักจะ พบว่ากลุ่มนักวิจัยจะมุ่งเน้นวิชาการ ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งของทุกอาชีพ เปรียบเสมือนการ ดำเนินงานอีกด้านหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบ แต่เป็นการตรวจตราหาข้อดี ข้อเด่นหรือรูปแบบที่จะ เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะกระบวนการที่จะค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งหมายถึง ไม่ เคยมีความรู้ใหม่เหล่านี้ปรากฏอยู่ในที่ใดมาก่อน

๑๒.๒ นักวิจัยส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ แต่การจะเข้าถึงกลุ่มประชากรและ กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เขาสามารถที่จะถ่ายทอดในสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ได้ถ่ายทอดความรู้จริงๆ เพื่อถือว่าเป็นความรู้จากปฏิบัติ ไม่ใช่ใส่ความคิดหรือองค์ความรู้จากนักวิจัยเอง ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ เทคนิคการวิจัย และความมีประสบการณ์การวิจัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ หน่วยงาน องค์กร และนักวิจัยต้อง ตระหนักและไม่ละเมตลิสสิทธิ์ของผู้อื่นด้วย

ภาคผนวก ช
แบบสรุปโครงการวิจัย

 แบบสรุปโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

สัญญาเลขที่ ว...../๒๕๖๑

 ชื่อโครงการ การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา
สังคมในจังหวัดนครราชสีมา

 หัวหน้าโครงการ นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครราชสีมา โทรศัพท์

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งช่วยองค์การในการระบุ คัดเลือก รวบรวม
เผยแพร่และโอนย้ายสารสนเทศที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังประกอบด้วยความรู้และความชำนาญงาน
โดยจัดเก็บไว้ในฐานความรู้ขององค์การ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการทำงานที่มี
เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยกระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่ การระบุถึงความรู้ที่ต้องการสร้างรูปแบบ
ของกาจัดเก็บความรู้อย่างเป็นทางการ ในการเพิ่มมูลค่าของความรู้นั้นทำได้ด้วยการนำความรู้ไปใช้
อีกบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ดังนั้นในองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนความรู้ให้อยู่
ในรูปแบบของทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและ
การเผยแพร่กระจายความรู้อย่างกว้างขวาง จนก่อให้เกิดฐานความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียกใช้เพื่อ
การแก้ไขปัญหาภายในองค์การแห่งการเรียนรู้และยังนำไปสู่การสร้างความรู้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมี
การปรับเปลี่ยนความรู้ให้ทันสมัยขึ้นอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ลักษณะของการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน นับเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไข

ปัญหาสังคมและชุมชนที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และมีนักวิจัยภายนอก ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยบังเกิดผลสอดคล้องกับเป้าหมายอันนับได้ว่าการวิจัยได้ช่วยสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืนของชุมชน และการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนคือการทำวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process) คือ การวิจัย ค้นคว้า และหาความรู้ตามหลักการของการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์แบบเดิมๆ ต่างกันเพียงแต่ว่า PAR นั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การแก้ปัญหาในการพัฒนาและเป็นการวิจัยที่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมงานรวมทั้งในกระบวนการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การบริการวิชาการสังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาสถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

การเชิงสังเคราะห์ห้วงองค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนอง

นโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติ และองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ทีมมหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ภายใต้อาการความต้องการของชุมชนและสังคม

ดังนั้นการสังเคราะห์การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา หรือลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นผลพลอยได้จากการวิจัยปฏิบัติของครูที่นอกจากจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ยังนับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าของครุณักวิจัยผู้นั้น เนื่องจากการสร้างข้อความรู้ที่ผ่านการทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในเงื่อนไข บริบทของโรงเรียน ชั้นเรียน หรือผู้เรียน ที่มีความหลากหลาย^{๑๑๒}

โดยสรุป การสังเคราะห์การรายงานการวิจัย คือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความ

^{๑๑๒} สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕), หน้า

แตกต่างกันในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการคนหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มีงานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาศูนย์บุคคลในสังคม โดยการประยุกต์ใช้**องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรม** มีที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการ**ประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**ในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเรื่องของการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับกลุ่มชุมชนและสังคม ในด้านการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และชื่อเสียงในระดับจังหวัด โดยเฉพาะตัวอย่างที่นำมาวิจัย ล้วนแต่เป็นกลุ่มที่ได้รับการยอมรับทั้งคนในชุมชนและรางวัลการันตีในระดับสังคม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงถือว่ามหาวิทยาลัยได้ใช้กระบวนการทางการวิจัยอันเป็นแนวทางให้ได้รูปแบบและการประยุกต์ใช้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะได้นำไปสู่

๑. ได้มีการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากคัมภีร์พระไตรปิฎกและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. ได้แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา
๓. ได้รูปแบบการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีแผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๑. ดำเนินการถ่ายทอดให้กับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย และผู้ร่วมวิจัยในลักษณะของการปรึกษาหารือ และการกำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัย
๒. ดำเนินการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ และขยายแนวทางการดำเนินการในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

ภาคผนวก ซ
ประวัติศาสตร์วิจัย

ประวัติคณะวิจัย

๑.หัวหน้าคณะวิจัย

- ๑.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)
- ๒.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน
- ๓.ตำแหน่งปัจจุบัน
- ๔.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร.
- ๕.ประวัติการศึกษา
- ๖.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย

๒.ผู้ร่วมวิจัย

- ๑.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Dr.Manusphon Yungtalay
- ๒.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน ๒๓๐๐๓ ๐๑๐ ๔๑ ๗๔๕
- ๓.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- ๔.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. ๐๖๒-๑๔๗๔๓๑๑

๕.ประวัติการศึกษา

๖.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา”

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๒. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๑ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๓. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จะใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้วิจัย ให้มีประสิทธิภาพต่อไปผู้ศึกษาขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือและได้ให้โอกาสผู้ศึกษาได้มาสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ.....
๒. ตำแหน่ง
๓. วันเดือนปีที่สัมภาษณ์
๔. สถานที่ที่สัมภาษณ์
๕. อายุ..... ปี

ตอนที่ ๒ แนวคิดและหลักปฏิบัติในการสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑. ท่านมีแนวทางการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านใช้แนวทางการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....
.....
.....

๓.การสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....
.....
.....

ตอนที่ ๓ ศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๑.การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

.....
.....
.....

๒. การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....
.....
.....

๓. การศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา

๑. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม

.....
.....
.....

๒. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและ เศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง

.....
.....
.....

๓. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงที่ ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย

.....
.....
.....

.....
(.....)

ผู้บันทึกวันที่..... เดือน พ.ศ.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระเมธีสุตาภรณ์,ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอร้องการจากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔./ พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องขอเป็นผู้อยู่ข่ายตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตตินนโท, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอร้องขอประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นผู้ที่อยู่ข่ายตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนาด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอราราธนาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอราราธนาผู้อำนวยการสำนักวิชาการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักวิชาการด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องขอเป็นผู้อยู่ข่ายตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน ดร.สิรภพ สอนดง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมา

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอเชิญผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมา เป็นผู้ชี้แจงตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาเขตนครราชสีมาด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความเคารพ

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาการ โทร. ๐๘๑-๗๓๐๒๙๕๗

ที่ ศธ ๖๑๓๔/พิเศษ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอร้องขอเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

เรียน พระครูสังวรวิริยกุล, ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

ด้วยกระผม นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี และ ดร.มนัสพล ยังทะเล ได้รับทุนอุดหนุนให้ทำวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอร้องขอผู้เชี่ยวชาญฝ่ายกิจการนิสิต เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยของกระผม เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มอบหน้าที่ให้กระผมทำวิจัยครั้งนี้

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี)

ผู้วิจัย

บทความวิจัยตามโครงสร้างวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา
สังคมในจังหวัดนครราชสีมา

นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธีและคณะ^๑

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการค้นหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มีงานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ๑. การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่าม้งานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาคูคนในสังคม โดยการประยุกต์ใช้**องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**คนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการ**ประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**ในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

^๑อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา คณะประกอบด้วย นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี,ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล,

Abstract

Research on knowledge management, research on sufficiency economy philosophy for use in social development in Nakhon Ratchasima Is a qualitative research By studying from the population of research work in educational institutions Research synthesis process consists of: 1. Determination of research problems 2. Research synthesizers must specify variables And clearly define educational objectives to answer research problems. 3. Create tools for data collection. It is to prepare a record form to summarize the results of each research reading which must cover all the variables that need to be studied. This step is a synthetic researcher. The source of most research is Libraries, educational institutions

The results of the study of knowledge management, research on sufficiency economy philosophy for social development in Nakhon Ratchasima Province 1. The study on the synthesis of the image of the body found that there was research on the sufficiency economy philosophy. Of the various educational institutions in the university, number 9, making such research into the community and creating personal development in society By applying the knowledge of sufficiency economy research and community economics, the faculty of people, especially the Kijkan project, which adheres to the philosophy of sufficiency economy And has the form of applying knowledge of sufficiency economy research and community economy as a philosophy and social development concept From the analysis of the data, knowing that the development of a sufficiency economy must have knowledge, reasoning, good immunity and morality. Therefore will create self-sufficiency and live according to the principles of sufficiency economy in a self-sufficient manner

๑. บทนำ

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งช่วยองค์การในการระบุ คัดเลือกรวบรวม เผยแพร่และโอนย้ายสารสนเทศที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังประกอบด้วยความรู้และความชำนาญงานโดยจัดเก็บไว้ในฐานความรู้ขององค์การ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการทำงานที่มักเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยกระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่ การระบุถึงความรู้ที่ต้องการ สร้างรูปแบบของกาจัดเก็บความรู้อย่างเป็นทางการ ในการเพิ่มมูลค่าของความรู้นั้นทำได้ด้วยการนำ

ความรู้ไปใช้อีกบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ดังนั้นในองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนความรู้ให้อยู่ในรูปแบบของทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการเผยแพร่กระจายความรู้อย่างกว้างขวาง จนก่อให้เกิดฐานความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียกใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาภายในองค์การแห่งการเรียนรู้และยังนำไปสู่การสร้างความรู้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมีการปรับเปลี่ยนความรู้ให้ทันสมัยขึ้นอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ลักษณะของการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน นับเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และมีนักวิจัยภายนอก ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยบังเกิดผลสอดคล้องกับเป้าหมายอันนับได้ว่าการวิจัยได้ช่วยสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่ เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืนของชุมชน และการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนคือการทำวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process) คือ การวิจัย ค้นคว้า และหาความรู้ตามหลักการของการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์แบบเดิมๆ ต่างกันเพียงแต่ว่า PAR นั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การแก้ปัญหาในการพัฒนาและเป็นการวิจัยที่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมงานรวมทั้งในกระบวนการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การบริการวิชาการสังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การ

ให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติและองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้อาจารย์เป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกันภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม^๒

ดังนั้นการสังเคราะห์การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา หรือลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นผลพลอยได้จากการวิจัยปฏิบัติของครูที่นอกจากจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน

^๒ สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕), หน้า ๖๗.

ยังนับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าของครุณักวิจัยผู้นั้น เนื่องจากการสร้างข้อความรู้ที่ผ่านการทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในเงื่อนไข บริบทของโรงเรียน ชั้นเรียน หรือผู้เรียน ที่มีความหลากหลาย

โดยสรุป การสังเคราะห์การรายงานการวิจัย คือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๓. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๔ ด้านคือขอบเขตด้านประชากรขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๔ ด้าน คือ ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร หมายถึง งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเลือกงานวิจัยหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงและงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ โดยศึกษางานวิจัยจากด้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๐ เรื่องและคัดเลือกเอาเฉพาะงานวิจัยที่มีผลงานดีเด่นและเป็นงานที่มีรูปแบบนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี

๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมาปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับนักวิจัย โดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากแนวคิด หลักการ ความเป็นมา เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัย ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา กำหนดไว้ ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้และการเผยแพร่งานวิจัย

๔.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยของ พระสงฆ์ ชุมชน และภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมาจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัย เอาไว้

๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

๖) ปรับปรุงแก้ไข

๗) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๔.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ โครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิสนุ^๓

^๓ พิสนุ พงศ์ศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘ - ๑๓๙.

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๕ รูป/คนประกอบไปด้วย

๑. พระเมธีสุตาภรณ์, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา
๒. พระครูสังวรวิริรักษ์, ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
๓. พระมหาสุพร รกขิตธมโม, ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
๔. พระครูใบฎีกาหัสดี กิตตินนโท, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๕. ดร.สิรภพ สนวนคง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๔) นำข้อคำถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษหรืออาจารย์ประจำและให้คณาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง

๕) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า ๐.๕ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕ ชุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

๖) ได้ดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงในภาคสนามต่อไป

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. สืบค้นข้อมูลงานวิจัยจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ และฐานข้อมูล ThaiLis

๒. ดาวยุทธรายงานการวิจัยฉบับเต็ม ซึ่งตีพิมพ์ในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

๓. พิจารณางานวิจัยว่าเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่กำหนดหรือไม่ แล้วคัดเลือกเฉพาะเล่มที่เป็นไปตามเกณฑ์ เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยในครั้งนี้

๔. บันทึกข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ของงานวิจัยลงในแบบบันทึกงานวิจัย

๕. บันทึกข้อมูลลงในแฟ้มบันทึกข้อมูลที่จัดเตรียมไว้

๔.๕ สรุปกระบวนการวิจัย

๑. กำหนดปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งเนื้อหาสาระ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทอภิมาน สรุปและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามปฏิบัติการ และพัฒนาเครื่องมือในงานวิจัย ซึ่งมี ๒ ลักษณะ คือ แบบประเมินคุณภาพการวิจัยและแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย

๓. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บเฉพาะงานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจทั้งการทดลองและคุณภาพ

๔. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ความแตกต่างของงานวิจัย เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีวิธีการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) ซึ่งเป็นการสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและวิเคราะห์เนื้อหาที่มีการดำเนินการ โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจากเงินงบประมาณเงินรายได้แผ่นดิน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๖๑ ที่งานวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาใช้ในการสังเคราะห์

๒. คัดสรร หัวข้อวิจัยที่คิดว่าน่าจะมีการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่ได้รับการจัดสรรทุน โดยการคัดเลือกงานวิจัยได้น่าองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสังคม ชุมชน

๓. กำหนดประเด็นที่จะนำมาสังเคราะห์

๔. วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจกแจงและวิเคราะห์เนื้อหา

๕. สังเคราะห์ผลและการเขียนรายงาน

๕. ผลการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการคนหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มีงานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖

แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาศักยภาพบุคคลในสังคม โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

๖.การอภิปรายผล

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานะปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคนละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาวรรณ สิงห์ศรี กล่าวถึงกระบวนการจัดการความรู้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาระบบการจัดการความรู้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัย พายัพ” สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยพายัพ มีกระบวนการจัดการความรู้ ๖ ด้าน คือด้านการระบุ ความรู้ด้านการจัดการความรู้ให้เป้นระบบ การจัดการหรือแสวงหาความรู้ที่ต้องการดำเนินการเข้าถึง ความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และดำเนินการจัดเก็บความรู้และยังพบว่า ปัจจัยสำคัญ ของการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาคือความสำคัญของความร่วมมือกัน ระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็นการ

ประยุกต์ ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนในฐานปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปทุมพร เปียถนอม** พบว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีดังนี้ ๑. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ๒. สภาพปัจจุบันของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงการออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การฝึกอบรมเชิงรุก การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง การออกแบบกระบวนการสร้างจิตสำนึก การสนับสนุนกระบวนการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำโดยวิธีการการฝึกอบรมเชิงรุก มากเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ๓. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือ รูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ที่เน้นการเปลี่ยนความตั้งใจหรือหลักคิด โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการจัดการตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคลโดยรูปแบบดังกล่าวได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก^๔

รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้**องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**ในฐานปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม ๒) การศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนคณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) การศึกษาการประยุกต์ใช้และรูปแบบของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการศึกษาจากงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัย

^๔ ปทุมพร เปียถนอม, รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, *ปริญาญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).*

ของบรรยวีสต์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีมีการนำหลักพุทธธรรม ไปประยุกต์ใช้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๑ ผู้นำชุมชนระดับอำเภอมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘ ผู้นำชุมชนระดับตำบลมีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๙ ผู้นำครอบครัวระดับอำเภอ มีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๕^๕

๗. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ๒ประการคือข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการส่งเสริมชุมชนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอยู่บางประการทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและข้อเสนอแนะโดยตรงต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐได้แก่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นกรอบ กำหนดแนวนโยบายในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนท้องถิ่นไทย

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งถือว่าเป็นสถาบันสร้างองค์ความรู้และผลิตบุคคลากรทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง นอกจากจะผลิตบัณฑิตแล้วควรเน้นการสร้างองค์ความรู้ในการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนให้เป็นรูปธรรมและให้มีความเข้มแข็ง

๓) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการจากงานวิจัยนี้พบว่าปัญหาหลักที่สุดในการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจชุมชน คือ ชุมชนขาดองค์ความรู้ทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและองค์ความรู้ที่

^๕ บรรยวีสต์ ผางคำ และนฤมล ดวงแสง, “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนที่จะมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมจึงทำให้ขาดทิศทางและความมั่นคงเข้มแข็ง

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจหรือจัดกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา
- ๒) ควรมีการศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวกับกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมดำเนินในกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน
- ๓) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการพัฒนาและดำเนินชีวิตได้

บรรณานุกรม

- สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕.
- พิชญ์พงษ์ศรี. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฝาการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- ปทุมพร เปี้ยถนอม. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- บรรยวีสต์ ฝางคำ และนฤมล ดวงแสง. “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและชุมชนตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ ปรินญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ภาคผนวก ง

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

๑. กิจกรรมด้านการเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

๑.๑ กิจกรรมด้านการเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา เช่น การจัดการกิจกรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการรวบรวมเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางในการรวมกลุ่มที่ใหญ่ขึ้นและสามารถที่จะสร้างผู้นำกลุ่ม คัดสรร และเลือกทีมงานในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อดำเนินการกลุ่มวิสาหกิจอย่างครบวงจร

๑.๒ สามารถนำผลการวิจัยไปสะท้อนข้อมูลทางสังคมต่างๆ ได้ เช่น จะได้ให้กลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ศึกษาและเข้าใจต่อการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ สามารถนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ร่วมกับนักวิชาการได้ มีด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. กิจกรรมด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักปฏิบัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑ จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่ามีแนวคิดและหลักปฏิบัติที่สำคัญ คือ การสังเคราะห์องค์ความรู้ แนวคิดหลักการการสังเคราะห์งานวิจัย **การจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา** จากการศึกษาในเรื่องของความรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีแล้ว ทำให้ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็น ที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างมากได้แก่การจัดการความรู้มีความหมายและความสำคัญอย่างไร มีแนวทางการจัดการความรู้เป็นอย่างไร เป้าหมายของการจัดการความรู้คืออะไร ผลของการจัดการ ความรู้เป็นเช่นไร การจัดการความรู้เป็นกระบวนการได้มาจากการรวบรวม การจัดการการปฏิบัติที่ดี เยี่ยมและการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ทั้งความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและประสบการณ์ที่สั่ง สมมาในอดีตของตนเองและผู้อื่นที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือในสมองของคน ในรูปของ ข้อมูลข่าวสารในเอกสารทั่วไป เอกสารทางธุรกิจมาพัฒนาให้เป็นระบบที่ดี

๓.๑ จัดสัมมนาตามรูปแบบการวิจัยได้ เพื่อส่งเสริมแนวความคิดและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๒ จัดประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่หลากหลายรูปแบบ อาชีพ ความรู้ ความสามารถ เพื่อสร้างความเข้มแข็งโดยใช้รูปแบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๓ จัดประชุม เสวนา เรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นการเรียนรู้ เข้าใจรูปแบบและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

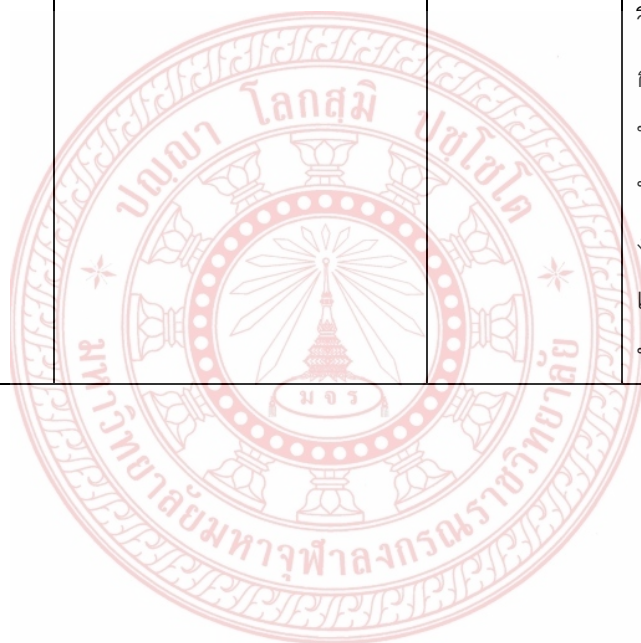

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาและ
ผลที่ได้รับของโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับของโครงการ

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุ วัตถุประสงค์	โดยทำให้
๑.ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ/ ทุกติ ภูมิ จาก กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน/องค์กร ที่เป็นกรณีศึกษา	ได้ทราบการสังเคราะห์องค์ ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒	ทำให้สามารถทราบถึง ศักยภาพของกลุ่มที่มีการ สังเคราะห์องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๒. การสำรวจกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนและ ผู้นำชุมชนที่ได้ศึกษา	ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับศึกษา รูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒	สามารถทำให้ดำเนินการ เรียนรู้และศึกษารูปแบบ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๓.การเก็บข้อมูลด้วย แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่มซักถาม ปราศรัยผู้ที่เกี่ยวข้อง	ทราบถึงข้อมูลการวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒	ทำให้สามารถวิเคราะห์การ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๔. การประชุมกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนและการ เสวนากลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน	ได้แนวทางการ/ข้อมูลการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัย ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดนครราชสีมา	ข้อที่ ๑-๒-๓	ทำให้เห็นข้อมูล กิจกรรม การเรียนรู้ในสถานที่จริง และแก้ไขปัญหาโดยการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา
๖.กิจกรรมผลที่ได้รับ จากโครงการ	ทราบถึงการประยุกต์ใช้องค์ ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด	ข้อที่ ๑-๒-๓	๑. ได้หนังสือชุดการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา

	นครราชสีมา	<p>เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา</p> <p>๒. ได้ แนวทาง ปฏิบัติ แนวทางปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ให้แก่ประชาชน</p> <p>๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา ได้ลักษณะ วิธีการ หลักการ และ กระบวนการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา ในการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัยด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด นครราชสีมา</p>
--	------------	--

ภาคผนวก ฉ
รูปแบบการจัดทำรายงานวิจัย

รูปแบบการจัดทำรายงานวิจัย

มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โครงการวิจัยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. หัวหน้าโครงการวิจัย
๒. การวิจัยเป็นงานประเภทเอกสารและคุณภาพ
๓. สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. คำสำคัญ

๔.๑ องค์ความรู้วิจัย

๔.๒ การสังเคราะห์งานวิจัย

๕. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติและองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติภารกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ไม่ใช้อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกันภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม

๖.วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

๖.๑ เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๖.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๖.๓ เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๗.ขอบเขตของโครงการวิจัย

๗.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๗.๑.๑ ศึกษาเอกสารข้อมูลชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิทางพระพุทธศาสนา

๗.๑.๒ ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาดังกล่าว มุ่งเน้นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และแนวปฏิบัติการการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

๗.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาพื้นที่ เป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงพื้นที่ ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในลักษณะของชุมชนที่ประกอบอาชีพแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้นำองค์กรและหน่วยงานในพื้นที่เดียวกัน และมีกระบวนการการส่งเสริมให้ชุมชนปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดกลุ่มวิจัยทั้งหมด ๓ คน

๘.กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการนำผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษา มาศึกษาวิเคราะห์และ นำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่ กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและ ได้ข้อยุติยิ่งขึ้น วิธีการสังเคราะห์ปริทัศน์แบบ พรรณา (Narrative Review) เป็น การสรุปเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นที่ ศึกษา โดยวิธีการบรรยายและการ วิเคราะห์เนื้อหา ตัวแปรที่สังเคราะห์ ๑. ด้านสาระของกรวิจัย สาระของ งานวิจัย (Substantive) ประเด็นการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยประโยชน์ในการนำไปใช้ ๒.วิธีการวิจัย(Methodological) - แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายในการวิจัย

๙.การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ ความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๒ การสังเคราะห์องค์ความรู้วิจัย

๙.๓ การวิเคราะห์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๔ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๕ วรรณกรรมรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

๑๐.๑ ภาษาไทย

๑๐.๒ ภาษาอังกฤษ

๑๑. งบประมาณของโครงการวิจัย ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

๑๒. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑๒.๑ จากการศึกษาวิจัยของกลุ่มปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่แล้วมักจะพบว่ากลุ่มนักวิจัยจะมุ่งเน้นวิชาการ ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งของทุกอาชีพ เปรียบเสมือนการดำเนินงานอีกด้านหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบ แต่เป็นการตรวจตราหาข้อดี ข้อเด่นหรือรูปแบบที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะกระบวนการที่จะค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งหมายถึงไม่เคยมีความรู้ใหม่เหล่านี้ปรากฏอยู่ในที่ใดมาก่อน

๑๒.๒ นักวิจัยส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ แต่การจะเข้าถึงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เขาสามารถที่จะถ่ายทอดในสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ได้ถ่ายทอดความรู้จริงๆ เพื่อถือว่าเป็นความรู้จากผู้ปฏิบัติ ไม่ใช่ใส่ความคิดหรือองค์ความรู้จากนักวิจัยเอง ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ เทคนิคการวิจัย และความมีประสบการณ์การวิจัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ หน่วยงาน องค์กร และนักวิจัยต้องตระหนักและไม่ละเมียดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นด้วย

แบบสรุปโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

สัญญาเลขที่ ว...../๒๕๖๑

ชื่อโครงการ การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

หัวหน้าโครงการ นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โทรศัพท์

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งช่วยองค์การในการระบุ คัดเลือก รวบรวม เผยแพร่และโอนย้ายสารสนเทศที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังประกอบด้วยความรู้และความชำนาญงาน โดยจัดเก็บไว้ในฐานความรู้ขององค์การ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการทำงานที่มักเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยกระบวนการจะเริ่มต้นตั้งแต่ การระบุถึงความรู้ที่ต้องการสร้างรูปแบบของกาจัดเก็บความรู้อย่างเป็นทางการ ในการเพิ่มมูลค่าของรู้นั้นทำได้ด้วยการนำความรู้ไปใช้อีกบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ ดังนั้นในองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนความรู้ให้อยู่ในรูปแบบของทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการเผยแพร่กระจายความรู้อย่างกว้างขวาง จนก่อให้เกิดฐานความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียกใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาภายในองค์การแห่งการเรียนรู้และยังนำไปสู่การสร้างความรู้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและมีการปรับเปลี่ยนความรู้ให้ทันสมัยขึ้นอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ลักษณะของการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน นับเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน สนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และมีนักวิจัยภายนอก ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยบังเกิดผลสอดคล้องกับเป้าหมายอันนับได้ว่าการวิจัยได้ช่วยสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืนของชุมชน และการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนคือการทำวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process) คือ การวิจัย ค้นคว้า และหาความรู้ตามหลักการของการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์แบบเดิมๆ ต่างกันเพียงแต่ว่า PAR นั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การแก้ปัญหาในการพัฒนาและเป็นการวิจัยที่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมงานรวมทั้งในกระบวนการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การบริการวิชาการสังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาสถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

การเชิงสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจสนองนโยบายของรัฐในการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมทรัพยากรบุคคลของชาติ และองค์ความรู้ทุกสาขาทั้งในด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาได้ให้ความสำคัญต่อภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามีความมุ่งหวังที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็น “มหาวิทยาลัยบริการสังคม” ในการปฏิบัติการกิจนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หรือที่เรียกว่า “Super Strategic Action Plan (SSAP)” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ (SSAP ๓) กำหนดให้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาโครงการบริการวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ ๒ ประการ คือ

๑. สร้างงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ๒. มีระบบการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม โครงการบริการวิชาการแก่สังคมจะเน้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรับวิธีการจัดทำโครงการใหม่ ไม่ใช่อยู่ในรูปแบบเดิมๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำเสนอองค์ความรู้ไปให้ชุมชน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ภายใต้ความต้องการของชุมชนและสังคม

ดังนั้นการสังเคราะห์การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา หรือลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นผลพลอยได้จากการวิจัยปฏิบัติของครูที่นอกจากจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ยังนับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าของครูก่อนนักวิจัยผู้นั้น เนื่องจากการสร้างข้อความรู้ที่ผ่านการทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในเงื่อนไข บริบทของโรงเรียน ชั้นเรียน หรือผู้เรียน ที่มีความหลากหลาย^๖

โดยสรุป การสังเคราะห์การรายงานการวิจัย คือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา
๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครราชสีมา

^๖ สุวิมล ว่องวานิช, เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๔๕), หน้า ๖๗.

ผลการวิจัย

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของงานวิจัยในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ๑. การกำหนดปัญหาการวิจัย ๒ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปร และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ๓. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัย แต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นนี้เป็นการคนหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่ม้งานวิจัยส่วนใหญ่คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลจากการศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ความรู้พบว่า ม้งานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษาต่างๆในมหาวิทยาลัยจำนวน ๖ แห่ง ทำให้งานวิจัยดังกล่าวลงสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาศักยภาพบุคคลในสังคม โดยการประยุกต์ใช้**องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**คณะบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีรูปแบบการ**ประยุกต์ใช้องค์ความรู้งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชน**ในฐานปรัชญาและแนวคิดพัฒนาสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและคุณธรรม จึงจะทำให้เกิดความพอเพียงและใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แบบพึ่งตนเอง

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเรื่องของการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับกลุ่มชุมชนและสังคม ในด้านการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และชื่อเสียงในระดับจังหวัด โดยเฉพาะตัวอย่างที่นำมาวิจัย ล้วนแต่เป็นกลุ่มที่ได้รับการยอมรับทั้งคนในชุมชนและรางวัลการันตีในระดับสังคม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงถือว่ามหาวิทยาลัยได้ใช้กระบวนการทางการวิจัยอันเป็นแนวทางให้ได้รูปแบบและการประยุกต์ใช้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย เช่น การเผยแพร่ในวารสาร จดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะได้นำไปสู่

๑. ได้มีการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากคัมภีร์พระไตรปิฎกและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. ได้แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา
๓. ได้รูปแบบการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีแผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๑. ดำเนินการถ่ายทอดให้กับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย และผู้ร่วมวิจัยในลักษณะของการปรึกษาหารือ และการกำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัย
๒. ดำเนินการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ และขยายแนวทางการดำเนินการในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

ประวัติคณะวิจัย

๑.หัวหน้าคณะวิจัย

- ๑.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายกิตติพัฒน์ สุวรรณสิริเมธี
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)
- ๒.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน
- ๓.ตำแหน่งปัจจุบัน
- ๔.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร.
- ๕.ประวัติการศึกษา
- ๖.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย

๒.ผู้ร่วมวิจัย

- ๑.ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Dr.Manusphon Yungtalay
- ๒.เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน
- ๓.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- ๔.หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. ๐๖๒-๑๔๗๔๓๑๑
- ๕.ประวัติการศึกษา
- ๖.ประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานตำรา แต่งหนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัย